

ඉතිහාසය

විසි එක් වසරක්

ශ්‍රියානි සිල්වා විදුර්ව ඉද්දමල්ගොඩ නඩුව

රයිට් ටු ලයිෆ් මානව හිමිකම් මධ්‍යස්ථානයේ ප්‍රකාශනයක්

සුක්තිය හොඳ විසි එක් වසරක්

ශ්‍රියානි සිල්වාට් චිචිරිව ඉදිරිමල්ගොඩ හඬුව

යුක්තිය හොඳද විසි එක් වසරක්

ශ්‍රියානි සිල්වාට විදුර්ව ඉද්දමල්ගොඩ හඬුව

රයිට් ටු ලයිෆ් මානව හිමිකම් මධ්‍යස්ථානය

යුක්තිය නොලද විසි එක් වසරක්
ශ්‍රියානි සිල්වාට චිචිරිච ඉද්දමල්ගොඩ හඬුව

මුද්‍රණය - 2021

ISBN 978-624-5860-02-9

ප්‍රකාශනය

රයිට් ටු ලයිෆ් මානව හිමිකම් මධ්‍යස්ථානය
අංක 288/135, ජයවර්ධන පෙදෙස, බේස්ලයින් පාර, කොළඹ 09.
දුරකථනය/ෆැක්ස් : 011 266 9100
ඊමේල්: right2lifelk@gmail.com
වෙබ්: www.right2lifelanka.org

පිටු සැකසීම, කවර නිර්මාණය හා මුද්‍රණය

adARTS
If you can imagine it, we can create it.

Designing and Printing

No. 111, 1/1, Old Road, Navinna, Maharagama.
Tel: +94 11 310 3181, +94 76 610 6467
Email: adartsdp@gmail.com

පෙරවදන

වෙරගල, පයාගල පදිංචිව සිටි ලසන්ත ජගත් කුමාර 2000 ජූනි 12 වැනි දින පයාගල පොලීසිය විසින් අත්අඩංගුවට ගෙන තිබුණේ, හමුදාවෙන් පලා යාමේ චෝදනාව යටතේය. දින 5ක් තිස්සේ පයාගල පොලීසියේ රඳවා තබා ගැනීමෙන් පසුව ලසන්ත ජගත් කුමාර 2000 ජූනි 17 වන දින අධිකරණයට ඉදිරිපත් කර තිබිණි. අධිකරණය විසින් ඔහුව කොළඹ මැගසින් බන්ධනාගාරයට යොමු කර තිබූ අතර, ඊට දින තුනකට පසුව එනම්, 2000 ජූනි 20 වන දින ලසන්ත බන්ධනාගාරය තුළ දී මිය ගොස් තිබිණි.

මේ සම්බන්ධව සිදු කළ මරණ පරීක්ෂණයේ දී හෙළි වූයේ ලසන්තට සිදු කළ අමානුෂික පහරදීම් හේතුවෙන් වකුගඩු අක්‍රීය වීම නිසා මරණය සිදුව ඇති බවයි.

හත් දෙනෙකුගෙන් යුත් පවුලේ පස්වැන්නා වූයේ ලසන්ත ජගත් කුමාරය. එම පවුලේ දෙවැන්නා වූයේ අමිතා ප්‍රියන්ති නැමැත්තියයි. ඇය එවක සිද්ධාලේප ආයතනයේ සේවය කරමින් සිටියාය. එහෙත්, තම සොයුරා වූ ලසන්තගේ මරණය අමිතාගේ ජීවිතයේ හැරවුම් ලක්ෂයක් විණි. තම සහෝදරයා නීති විරෝධී හා මිලේච්ඡ අයුරින් සාතනය කිරීම ඇයව විශාල කම්පනයකට පත්කර තිබිණි. එම කම්පනය, තම සොයුරා වෙනුවෙන් යුක්තිය ඉටු කිරීමේ අරගලයට මූල පුරන්නක් විය.

අමිතා විසින් ඇරඹූ එම අරගලයට මේ වන විට අවුරුදු 21 ක් ගත වී තිබේ. දශක දෙකකට වැඩි කාලයක් තිස්සේ පැමිණි මෙම දුෂ්කර, කටුක හා අවදානම් සහගත ගමනේ දී ඇය ලැබූ ජයග්‍රහණ ද නැතුවාම නොවේ. ශ්‍රියානි සිල්වා එදිරිව ඉද්දමල්ගොඩ (SCFR - 471/2000) නමින් ප්‍රසිද්ධ ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණ නඩු තීන්දුව මගින් අමිතාට පමණක් නොව, ශ්‍රී ලංකාවේ ජීවත්වන සෑමට ජීවත්වීමේ අයිතිය මූලික අයිතිවාසිකමක් ලෙස පිළිගනු ලැබිණි. එමෙන්ම, තුන් වැනි පාර්ශවයකට මූලික අයිතිවාසිකම් කඩවීම සම්බන්ධයෙන් ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයට යාමට ඇති අවස්ථාව ද මෙම නඩු තීන්දුව මගින් පිළිගනු ලැබිණි.

එමෙන්ම, ලසන්ත ජගත් කුමාර වෙනුවෙන් පයාගල පොලීසියේ ඉල්ලීම මත බොරු වෛද්‍ය වාර්තා ලබා දුන් වෛද්‍ය ඩබ්. ආර්. පියසෝමට එරෙහිව ශ්‍රී ලංකා වෛද්‍ය සභාව විසින් සිදු කළ පරීක්ෂණයෙන් අවුරුදු

තුනක කාලයකට බල පැවැත්වෙන පරිදි වෛද්‍ය නාම ලේඛනයෙන් නම ඉවත් කිරීම මෙහිලා ලත් තවත් ජයග්‍රහණයක් ලෙස සැලකිය හැක. ඇය ගෙන යන මෙම අරගලය සඳහා විවිධ අයුරින් දායක වූ ආසියානු මානව හිමිකම් කොමිසම හා ජන සංසදය වෙත මෙන්ම, මේ සිද්ධිය සම්බන්ධයෙන් අධිකරණ කිහිපයක පැවැත්වෙන නඩු වෙනුවෙන් ආර්ථික ප්‍රතිලාභ අපේක්ෂා නොකර පෙනී සිටින නීතිඥ ප්‍රජාවටත් ස්තූතිවන්ත වෙමු.

එහෙත්, මෙම ජයග්‍රහණ ලබා ගැනීම සඳහා ඇයට ගත වූ කාලය නම් නීතිය ක්‍රියාත්මක වන රටක කිසිදු පුරවැසියෙකු විසින් අනුමත නොකරනු ඇත. එමෙන්ම, මෙම සිද්ධියට අදාළව, 2013 වර්ෂයේ දී මිනී මැරුම් චෝදනා යටතේ හා 1994 අංක 22 වද හිංසාවෙන් නිදහස් වීමේ පනත යටතේ නීතිපතිවරයා විසින් කළුතර මහාධිකරණයේ ගොනු කළ නඩු තවමත් විභාග වෙමින් පවතී. ඇතැම් විට මෙම නඩුව ලෝකයේ දීර්ඝ කාලයක් විභාග වූ වද හිංසා නඩුව විමට ද ඉඩ තිබේ. එමෙන්ම, මේ සම්බන්ධයෙන් අදාළ පාර්ශවකරුවන්ගෙන් වන්දි ඉල්ලමින් කළුතර දිසා අධිකරණයේ පැවරූ නඩු දෙක ද තවමත් අවසන් වී නොමැත. මෙම නඩු මගින් ශ්‍රී ලංකාවේ අධිකරණවල පවතින අධික නඩු ප්‍රමාදය පිළිබඳව පැහැදිලි අවබෝධයක් ලබාගත හැකි වේ. ලසන්ත ජගත් කුමාර වද හිංසාවට පාත්‍ර වීමෙන් අනතුරුව මිය ගොස් දශක දෙකක් ඉක්මවා ගොස් තිබිය දී පවා ඔහුගේ සොයුරිය වූ අමිතා ප්‍රියන්ති විසින් යුක්තිය ලබාගැනීම සඳහා ගෙන යන අරගලයට ගෞරව දැක්වීමක් වශයෙන් හා ඇය සිය සොයුරා වෙනුවෙන් යුක්තිය ඉටු කිරීමට ගෙනයන අරගලය හේතුවෙන් ලංකාවේ මානව අයිතිවාසිකම් ක්ෂේත්‍රය පුළුල්වීම සම්බන්ධයෙන් මෙන්ම සාමාන්‍ය ජනතාවට මෙම සිද්ධිය පිළිබඳ අවබෝධයක් ලබා දී සමාජය තුළ යම් සංවාදයක් ගොඩනැගීම පිණිස ලසන්ත ජගත් කුමාරගේ සිද්ධිය ප්‍රකාශනයක් ලෙසින් මේ අයුරින් ඔබ වෙත ඉදිරිපත් කිරීමට අප තීරණය කළෙමු.

එමෙන්ම, මෙම ප්‍රකාශනයේ පළමු පරිච්ඡේදය අමිතා ප්‍රියන්ති මහත්මිය විසින් ම ලේඛනය කරන ලද ඇයගේ අත් දැකීමවලින් සමන්විත විම විශේෂත්වයකි.

පිලිප් දිසානායක

විධායක අධ්‍යක්ෂ, රයිට් ටු ලයිෆ් මානව හිමිකම් මධ්‍යස්ථානය, කොළඹ 09.

පටුන

1. ලසන්ත ජගත් කුමාර ඝාතනයට අවුරුදු විසි එකයි	1
■ පවුලේ පසුබිම	1
■ ලසන්ත ජගත් කුමාර අත්අඩංගුවට ගැනීම	3
■ සාපරාධී මනුෂ්‍ය ඝාතනයක්	6
■ ඇසින් දුටු සාක්ෂිය විමර්ශකයින් විසින් මග හැරීම	9
■ අධිකරණ වෛද්‍යවරයාගේ සාවද්‍ය වාර්තාව	11
■ ශ්‍රියානි සිල්වා චදිරිච ඉද්දමල්ගොඩ - ජීවත්වීමේ අයිතිය හිමි වූ චේතිහාසික නඩු තීන්දුව	12
■ අධිචෝදනා ඉදිරිපත් කිරීමට අවුරුදු 7ක්	14
■ නාද්‍රව්‍ය පුද්ගලයින් දෙදෙනෙකු විසින් පහරදී නඩු ගොනු සහිත බැඟය පැහැර ගැනීම	16
■ ලඝු නොවන නඩු විභාගයේ දී අමිතා ප්‍රියන්ති විසින් ලබා දුන් සාක්ෂිය	17
■ තුවාල	33
 2. එක් නඩුවක් තුළින් කියැවෙන ශ්‍රී ලංකාවේ නීතියේ වංශ කතාව - බැසිල් ප්‍රනාන්දු	 36
■ මරණය, මරණ පරීක්ෂණය හා අපරාධ පරීක්ෂණය	39
■ අපරාධය පිළිබඳ පරීක්ෂණය	41
■ අධි චෝදනා පත්‍රය හා ශිෂ්ට නෛතික උරුමයන්?	43
■ නීතිපති හා පොලීසිය	44
■ වරෙන්තු ක්‍රියාත්මක නොකිරීම	48
 3. වද හිංසාව, ඝාතනය හා නීතිය: මෙතනින් කොයිබට ද?	 55

4. ප්‍රමාද වූ යුක්තිය යනු යුක්තිය ප්‍රතික්ෂේප කිරීමක් - නීතිඥ දුලාන් දසනායක	63
5. ඇමුණුම	71
i. ශ්‍රී යානි සිල්වා විදිරව ඉදිදමල්ගොඩ ශේෂ්ඨාධිකරණ හඬ තීන්දුව - (SCFR - 471/2000)	71
ii. ශ්‍රී ලංකා වෛද්‍ය සභාවේ වෘත්තීය ආචාර ධර්ම කමිටුව විසින් අධිකරණ වෛද්‍ය නිලධාරියාට චරෙහිව සිදු කරනු ලැබූ පරීක්ෂණයේ තීන්දුව	90

1. ලසන්ත ජගත් කුමාර ඝාතනයට අවුරුදු විසි එකයි

පවුලේ පසුබිම

ලසන්ත ජගත් කුමාර වන මාගේ සොයුරා 2000. 06. 12 වන දින පයාගල පොලිසිය අත්ඩංගුවට ගෙන දින පහක් අත් අඩංගුවේ තබාගෙන වද හිංසාකිරීම හේතුවෙන් මරණයට පත් විය. ඒ, 2000. 06. 20 දින මැගසින් බන්ධනාගාර රෝහලේදී ය. මේවන විට ඔහු මිය ගොස් අවුරුදු 21ක් ගත වුවද, ඔහු වෙනුවෙන් යුක්තිය ඉටු වූයේද යන්න කතා කිරීම වැදගත් වේ.

ලසන්ත ජගත් කුමාර හැදී වැඩුණේ බස්නාහිර පළාතේ කළුතර දිස්ත්‍රික්කයේ පයාගල නම් නගරයේ සිට කිලෝමීටර 8ක් පමණ ඇතිත් පිහිටි චේරගල ගමේය. නිවස පිහිටා තිබුණේ වෙලඅද්දර ය. කුඹුර අස්වැද්දීම, සතුන් ඇති කිරීම මෙන්ම ලැබී ඇති ඉඩමෙහි එළවළු වගාකිරීමද සිදු කරනු ලැබුවේ ඔහුගේ පවුලේ සාමාජිකයන් විසිනි.

ලසන්ත ජගත් කුමාරගේ පියා මුල්ලකන්දගේ පියසේන වූ අතර, මව මාපිටියගේ පොඩි නෝනා වූවාය. ඔවුහු සත්ව පාලනය හා ගොවිතැන ජීවනෝපාය කර ගනිමින් ජීවත් වූහ. ලසන්තට වැඩිමල් සොයුරියන් දෙදෙනෙක් හා බාල සොයුරියක්ද, වැඩිමල් සොහොයුරන් දෙදෙනෙක් හා බාල සොහොයුරෙක්ද සිටි අතර, දරුවන් හත් දෙනෙකුගෙන් යුත් පවුලක පස්වැන්නා ලසන්ත ය.

ඔහුගේ වැඩි මහල් සහෝදරිය ගුරුවරියක ලෙස මොරටුවේ සේවය කරයි. ඔහුගේ දෙවැනි සහෝදරිය වන මා (අමීතා ප්‍රියන්ති) එවක වැඩකරමින් සිටියේ රත්මලානේ පිහිටි සිද්ධාලේප සමාගමේ ය. සති

අන්තයේ මම ජේරාදේණිය විශ්වවිද්‍යාලයේ බාහිර උපාධිය අවසන් කිරීම සඳහා පත්තිවලට සහභාගී වීමට නුගේගොඩට යන්නෙමි. මා උසස් පෙළ විභාගයට කලා විෂය ධාරාවෙන් පෙනී සිටියද, විශ්වවිද්‍යාලයට යාම සඳහා ලකුණු ප්‍රමාණවත් නොවිණි. වැඩිමහල් සහෝදරයා පොලිස් නිලධාරියෙකු ලෙස මඩකලපුව හා ත්‍රිකුණාමලයට අනුයුක්තව සේවය කර තිබේ. පසුව ඔහුට දකුණු පළාතට මාරුවක් ලැබුණද, එය ප්‍රතික්ෂේපකර ඇත්තේ, සිය සොයුරාගේ ඝාතනය සම්බන්ධයෙන් තම පවුල පොලිසියට එරෙහිව ක්‍රියා කිරීම හේතුවෙන් තමන්ට ඇති විය හැකි කාඩන පීඩන පිළිබඳව සිතා ය. ඔහුගේ අනෙක් සහෝදරයා මී ගවයන් ඇති කරමින්, වී ගොවිතැනෙහි නියැලෙමින් හා ඒ ආශ්‍රිත නිෂ්පාදන අලෙවි කරමින් දෙමාපියන් සමග චේරගල ජීවත් වේ.

ලසන්ත මරණයට පත්වන විට ඔහුගේ අනෙක් සහෝදරිය උසස් පෙළ විභාගයට පෙනී සිටීමට නියමිත ව සිටියාය. කුඩා කල ඉතා සමීපව ඇසුරු කිරීම හේතුවෙන් සිය සහෝදරයාගේ මරණය ඇය තුළ ඇති කළේ ඉමහත් කම්පනයකි. ඔහුගේ වැඩිමහල් සොයුරියන්ට තම නැගණිය විභාගයට රැගෙන යාමට සිදු විණි. ඇයට පළමු වතාවෙන්ම විශ්වවිද්‍යාල ප්‍රවේශය ලබාගත හැකි යැයි පෙර විශ්වාසයෙන් පසු වුවද, සොයුරාගේ මරණයෙන් අනතුරුව ඇය විභාගය සමත් වුවද, විශ්වවිද්‍යාල ප්‍රවේශය හිමි කර ගැනීමට නොහැකි විය. දැන් ඇය නවලෝක රෝහලේ සේවය කරයි. අපගේ පවුලේ අන්තිමයා, එනම් ලසන්තගේ බාල සොයුරා ලසන්ත මරණයට පත්වන විට නව වැනි වසරේ ඉගෙනීම හදාරමින් සිටියේය.

පවුලේ සහෝදර සහෝදරියන් එකිනෙකාට ඉතා කුච්භග ය. පොලිසියේ සේවයේ නියුතු සහෝදරයා රාජකාරිය වෙනුවෙන් දිගු කාලයක් නිවසින් පිට ගත කරද්දී, ඒ වන විට රටේ පැවති යුදමය තත්ත්වය හේතුවෙන් අනෙකුත් සහෝදර සහෝදරියන් බියෙන් හා කණස්සල්ලෙන් කාලය ගත කළහ. ඔහු නැවත පැමිණි විට නිවසේ බිම පැදුරු එලා හත්දෙනාම එකට ගලී වී නිදා ගත්හ.

සොයුරාගේ ඝාතනය හේතුවෙන් අපගේ පවුල දෙදරා ගියේය. නිරෝගිව තම කුඹුරේ වැඩ කටයුතුවල නියැලෙමින් කිරි විකිණීම වැනි කටයුතුවල නිරතවූ මව හා පියා රෝගී වූහ.

ලසන්ක ජගත් කුමාර අත්අඩංගුවට ගැනීම

ලසන්ක ජගත් කුමාර යුද හමුදාවට බැඳුණේ 1997 සැප්තැම්බර් මාසයේය. 1999 ජනවාරි මාසය දක්වා ඔහු යුද හමුදාවේ සේවය කළේය. ඉන්පසු ඔහු හමුදාවට නොගොස්, එළවළු හා කරවල වෙළඳාම සිය රැකියාව වශයෙන් තෝරා ගත්තේය. ඒ වන විට ඔහු ප්‍රේම සම්බන්ධයක් මත පයාගල ගෝමරකන්ද පදිංචි තොටබදුගේ ශ්‍රියානි සිල්වා සමග විවාහ වී සිටි අතර, ඔවුන්ට එකී විවාහයෙන් උපන් අවුරුදු දෙක හමාරක පුතෙක්ද විය. 2000. 06. 12 වැනි දින උදේ 7.00 ට පමණ පයාගල පොලිසියේ අපරාධ අංශයේ ස්ථානාධිපති පො .ප. වික්‍රමරත්න, සැරයන් සෝමරත්න, පො.කො. සනත් යන අය පැමිණ ලසන්කගේ නිවසේදී ඔහුව අත්අඩංගුවට ගෙන රැගෙන යන ලදී. අත්අඩංගුවට ගැනීමට හේතුව වශයෙන් සඳහන් කරනු ලැබුවේ, යුද හමුදාවෙන් පලා ඒමයි.

තම මහ ගෙදරට පණිවිඩයක් යවන ලෙසට ඔහු එම අවස්ථාවේදී තම බිරිඳට ප්‍රකාශ කර ඇත. පො. ප. වික්‍රමරත්න විසින් ඔහුගේ මුහුණට පහර කිහිපයක් ගසා ජීප් රථයට නංවාගෙන ඇත. සොයුරාව පොලිසියෙන් රැගෙන යනවා අපගේ මහගෙදර අසල පදිංචි රා මදින අයෙකු වන කරුණාමුනි සුමතිපාල යන අය දැක ඇත. මල්ලී ඔහුටද අම්මාට පණිවිඩයක් දෙන්න යැයි ප්‍රකාශ කර තිබේ. ඒ අනුව සුමතිපාල විසින් අපගේ මවට ඒ බව දන්වනු ලැබ තිබේ.

සොයුරාගේ බිරිඳ ශ්‍රියානි එදින තම ස්වාමි පුරුෂයා බැලීමට පයාගල පොලිසියට ගියද ඇයට ස්වාමිපුරුෂයා පෙන්වා නොමැත. සවස අපගේ මවද ඔහු බැලීමට පොලිසියට ගිය අතර මවටද ඔහුව පෙන්වා නොමැත. ඔහුව පොලිසියේ රඳවාගෙන වද හිංසා කිරීම සම්බන්ධයෙන් 2000. 06. 14 දින වැඩිමහල් සොයුරිය වන දීපිකා ජයන්ති විසින් යුද හමුදා පොලිසියට පැමිණිල්ලක් කර තිබිණි. 2000. 06. 15 දින එවකට පයාගල පොලිසිය භාරව සිටි සහකාර පොලිස් අධිකාරි සදියන් යන අය වෙත මමත් මාගේ සොයුරියත් මේ පිළිබඳව පැමිණිලි කළෙමු. සහකාර පොලිස් අධිකාරිවරයා මේ පිළිබඳව දුරකතනය මගින් පයාගල පොලිසියෙන් විමසා ඔහුව යුද හමුදා පොලිසිය වෙත භාර දීමට කටයුතු කරන ලෙස දන්වා තිබිණි.

2000. 06. 16 දින ද මගේ සොයුරා අධිකරණයට ඉදිරිපත් කරන බව පොලිසිය ප්‍රකාශ කර තිබුණද, එදිනද ඔහුව ඉදිරිපත් කර තිබුණේ

නැත. පසු දින ද පොලිසියේ රඳවාගෙන ඔහුට වද හිංසා සිදුකර තිබිණි. පසුව 2000. 06. 17 වන දින ඔහු අධිකරණයට ඉදිරිපත් කර තිබූ අතර, පොලිසිය විසින් සිදු කළ පහර දීම නිසා මාගේ සෞභාග්‍යයට අසනීප තත්වයෙන් පසුවිණි. ඔහු පොලිස් අත්අඩංගුවේ සිටින අතරතුර අප විසින් පැනඬවීමේ, සිද්ධාලේප, වෙනිවැල්ගැට හා තැලීම් සඳහා ආලේප කරන ඖෂධීය ආලේපන ආදිය ලබාදෙන ලදී.

එදින උදෑසන කිසිදු අවස්ථාවක මාගේ සෞභාග්‍යය වෛද්‍යවරයෙකු වෙත ඉදිරිපත් කිරීමට ගෙන ගොස් නොතිබිණි. එදින දහවල් වැඩබලන මහේස්ත්‍රාත්වරයා වෙත මාගේ සෞභාග්‍යයට ඉදිරිපත් කිරීමෙන් අනතුරුව රිමාන්ඩ් නියෝගයක් ගෙන තිබුණි. ඉන්පසු මාත් සෞභාග්‍යයත් කළුකර බන්ධනාගාරය වෙත ගොස් එහි නිලධාරීන්ට පොලිසියෙන් මල්ලිට පහර දී ඇති බවත් ඔහු අසනීපයෙන් සිටින බවත් ඔහුට අවශ්‍ය ප්‍රතිකාර ලබාදෙන ලෙසත් දන්වා සිටින ලදී. එම අවස්ථාවේදී බන්ධනාගාර නිලධාරීන් පොලිස් නිලධාරීන් ඉදිරිපිටම මගේ සෞභාග්‍යයට ප්‍රකාශයක් සටහන් කරගෙන තිබිණි.

ඉන්පසු අප සෞභාග්‍යය සමග කතා කළ බවත් ඔහුට පොලිස් නිලධාරීන් පහර දුන් බවත්, වික්‍රමරත්න හා ආනන්ද ඇතුළු නිලධාරීන් හත් අටදෙනෙකු පමණ අතින් පයින් හා පොලු වලින් පහර දුන් බවත් ප්‍රකාශ කරන ලදී. එම අවස්ථාවේ බන්ධනාගාර නිලධාරීන් ප්‍රකාශ කර සිටියේ අධිකරණ නියෝගයක් නොමැති නිසා රෝහල්ගත කිරීමට නොහැකි බවත් අවශ්‍යතාවයක් ඇති වුවහොත් රෝහල්ගත කරන බවත්ය.

2000. 06. 18 වන දින සෞභාග්‍යය බැලීමට මා හා මව එහි ගියත් ඉරිදා දිනයක් වූ බැවින් ඔහු බැලීමට අවස්ථාව ලබා නොදුන් අතර, ඒ අනුව අප නැවතත් යුධ හමුදා පොලිසියට ගොස් මල්ලිව පැමිණ භාර ගන්නා ලෙසටත් දන්වා සිටියෙමු. එහෙත් අධිකරණ නියෝගයක් මත ඔහු බන්ධනාගාර ගතකර සිටින බැවින් එලෙස යුද හමුදා පොලිසිය භාරයට ගැනීමට නොහැකි බවටත්, ඇප දෙන දිනයෙහි අධිකරණයට පැමිණ භාර ගන්නා බවත් ඔවුහු එහිදී ප්‍රකාශ කළහ. 2000. 06. 19 වන දින මාමා සෞභාග්‍යය බැලීමට කළුකර බන්ධනාගාරයට ගිය අවස්ථාවෙහි එතැනින් දැන ගන්නට ලැබුණේ ඔහුව කොළඹ බන්ධනාගාරය වෙත රැගෙන ගොස් ඇති බවයි.

2000. 06. 20 දින රාත්‍රියේ පයාගල පොලිසියේ නිලධාරීන් අප නිවසට පැමිණ මාගේ පියා වෙත ලිපියක් ගෙනවිත් භාරදී එම ලිපියට අනුව පසු දින උදෑසන බන්ධනාගාරයට යන ලෙස දන්වා තිබිණි. තාත්තා විසින් මා හට ගෙනවිත් දුන් එම ලිපියෙහි සඳහන් ව තිබුණේ, කළුතර මහේස්ත්‍රාත් අධිකරණයේ නඩු අංක BR 540/99 නඩුව සඳහා රක්ෂිත බන්ධනාගාරයට පත්කර සිටි සැකකරු අංක 2849 මුල්ලකන්දගේ ලසන්ත ජගත් කුමාර යන සැකකරු අසනීප වී බන්ධනාගාර රෝහල් ගතකර සිටියදී 2000. 06.20 වන දින පෙ.ව. 8.45 ට පමණ මියගොස් ඇති බවයි. ඥාතීන්ට වැලිකඩ බන්ධනාගාරයට පැමිණෙන ලෙස උපදෙස් දෙන ලෙසත් තවද ඥාතීන් මරණ පරීක්ෂණයට පැමිණෙන්නේද නැද්ද යන්න තමා වෙත දැනුම් දෙන ලෙසත් ය. බන්ධනාගාර අධිකාරී විසින් පයාගල පොලිස් ස්ථානාධිපතිවරයාට එවා තිබූ පණිවිඩය එලෙස එහි සටහන් කර තිබුණි.

ඒ අනුව එම අවස්ථාවේම මේ සම්බන්ධව පැමිණිලි කිරීමට පයාගල පොලිසියට ගියද පොලිසිය පැමිණිල්ල භාර නොගන්නා ලදී. ඉන්පසු කළුතර දකුණ පොලිසියට ඒ පිළිබඳ පැමිණිලි කිරීමට ගියද, ඔවුන් විසින් ද පැමිණිල්ල භාර නොගන්නා ලදී. පසුදින උදේ අපි බොරැල්ල පොලිසියට ගියෙමු. බොරැල්ල පොලිසිය විසින් අපව කොළඹ අධිකරණ වෛද්‍ය කාර්යාලය වෙත කැටුව යන ලදී.

එහිදී මල්ලිගේ දේහය හඳුනා ගැනීමට අපට අවස්ථාව දුන් අතර ඉන්පසු අධිකරණ වෛද්‍ය රත්නායක මිය විසින් මරණ පරීක්ෂණය කරන ලදී. එතුමිය මා සහ මාගේ සොයුරිය කැඳවා මරණයට හේතුව වශයෙන් දක්වන ලද්දේ, මොට බලය යෙදීම මත ශරීරයේ ස්නායු කැඩී ලේ වහනය වීම නිසා වකුගඩු අක්‍රීය වී ඇති බවත් මල්ලි මිය යාමට පෙර ඔහුගේ දකුණු අත සම්පූර්ණයෙන්ම අක්‍රීය වී නරක් වී තිබූ බවත්ය. මල්ලිගේ ශරීරය පුරා තැලීම් තුවාල 22 ක් ඇති බවද කියා සිටින ලදී. ඉන්පසු මාත දේහය රැගෙන ඒමට අප හට අධිකරණ නියෝගයක් ලබාදෙන ලදී. ඉන් පසුව මගේ මල්ලිගේ අවසන් කටයුතු 2000.06.24 වන දින සිදු කරන ලදී.

මේ සම්බන්ධයෙන් මරණ පරීක්ෂණය කොළඹ ප්‍රධාන මහේස්ත්‍රාත් අධිකරණය මගින් සිදුකරන ලදී. මේ සම්බන්ධයෙන් අදාළ සාක්ෂි වශයෙන් මා සහ සොයුරාගේ බිරිඳත් ඇයගේ ඥාතිවරියක් සාක්ෂි ලබා දුන් අතර, අධිකරණ වෛද්‍යවරියද බන්ධනාගාර රෝහලේ වෛද්‍යවරිය ද බන්ධනාගාර රෝහලේ කාර්ය මණ්ඩලයේ කිහිප දෙනෙක් ද එවකට

බන්ධනාගාර රෝහලේ ප්‍රතිකාර ලැබූ සැකකරුවන්ද සාක්ෂි ලබා දී තිබුණි. මෙම මරණ පරීක්ෂණය සඳහා පරීක්ෂණ කටයුතු කරන ලද්දේ බොරැල්ල පොලිසියේ ප්‍රියන්ත නැමැති නිලධාරියා හා බන්ධනාගාරය වෙනුවෙන් වමින්ද නැමැති නිලධාරියා විසින්ය. මේ සම්බන්ධව මා විසින් 2000. 06. 23 වන දින පැමිණිලි අංක 2000/OC/253 අංක යටතේ මානව හිමිකම් කොමිසමට පැමිණිලි කරන ලදී. 2000. 06. 29 වන දින මරණ පරීක්ෂණය සඳහා සාක්ෂි මෙහෙයවීමට පටන් ගත් අතර, එදින මම පොලිස් මූලස්ථානයට CIB 2/52/67 යටතේ පැමිණිල්ලක් කරමින් සොයුරාව ඝාතනය කරන ලද පයාගල පොලිසියේ වික්‍රමරත්න ඇතුළු නිලධාරීන්ට එරෙහිව නීතිමය පියවර ගන්නා ලෙස ඉල්ලා සිටියෙමි. තවද ඒ වන විට අදාළ වූදිනයන්ගෙන් එල්ල වී තිබූ බලපෑම් නවතා දෙන ලෙස නියෝගයක් ඉල්ලා සිටින ලදී.

2000. 06. 22 වන දින මා විසින් ශ්‍රී ලංකා මානව හිමිකම් කොමිෂන් සභාවට මේ සම්බන්ධයෙන් පැමිණිල්ලක්ද ඉදිරිපත් කරන ලදී. එහි විමර්ශන නිලධාරීන්ගේ වන ගෞරව මෙන්විය විසින් එම අවස්ථාවේම සහකාර පොලිස් අධිකාරී සදියන් නැමැති නිලධාරියාට කතාකර සොයුරා අත්අඩංගුවට ගැනීම සම්බන්ධයෙන් විමසා සිටියාය. එහිදී ඔහු විසින් මගේ සොයුරා ස්ත්‍රී දූෂණ චෝදනාවක් සම්බන්ධයෙන් අත්අඩංගුවට ගත් බවට ව්‍යාජ ප්‍රකාශයක් කොමිසම වෙත ලබා දෙන ලදී. ඒ වන විට පයාගල හල්කදවිල ප්‍රදේශයේ ස්ත්‍රී දූෂණයක් සම්බන්ධව සැකකරුවෙකු අත්අඩංගුවට ගෙන ඔහුටද පහර දී බන්ධනාගාර ගත කර තිබූ අතර, එම සැකකරු මල්ලිට වද හිංසා කිරීම සම්බන්ධව ඇසින් දුටු එක් සාක්ෂිකරුවෙකි. ඔහු නන්දසේන නම් වේ. එම අවස්ථාවේ මානව හිමිකම් කොමිෂන් සභාව විසින් මෙම සිද්ධිය සම්බන්ධව පරීක්ෂණයක් කරන බවට මා හට දැන්වීය.

සාපරාධී මනුෂ්‍ය ඝාතනයක්

ඉන්පසු මෙම මරණ පරීක්ෂණයේ සාක්ෂි මෙහෙයවා මෙය මනුෂ්‍ය ඝාතනයක් බැවින් අදාළ වූදිනයන් අත්අඩංගුවට ගෙන අධිකරණයට ඉදිරිපත් කර පරීක්ෂණ කටයුතු අපරාධ පරීක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවට භාර දෙන ලෙසට කොළඹ මහේස්ත්‍රාත් අධිකරණය විසින් නියෝගයක් ලබා දී තිබුණි.

ඒ අනුව, කොළඹ ප්‍රධාන මහේස්ත්‍රාත් අධිකරණයේ ශාලා අංක 2 හි මෙම නඩුව කැඳවූ අතර එහිදී පරීක්ෂණ කටයුතු භාර ගැනීමට අපරාධ පරීක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවට දැනුම් දීමෙන් අනතුරුව, ඔවුන් අධිකරණයට පැමිණ ප්‍රකාශ කර සිටියේ ඔවුන් කාර්ය බහුල බැවින් නියෝජ්‍ය පොලිස්පති බස්නාහිර දකුණ වෙත මෙහි පරීක්ෂණ යොමු කරන ලෙසත්ය. ඒ අනුව බස්නාහිර නියෝජ්‍ය පොලිස්පති ජයන්ත වික්‍රමරත්න වෙත අධිකරණය විසින් එකී නියෝග නිකුත් කරන ලදී.

ඒ අනුව ඔවුන් අධිකරණයේ පෙනී නොසිටි අතර, පසුව පොලිස්පතිවරයාට අදාළ නියෝග නිකුත් කිරීමෙන් පසු මා විසින් නියෝජ්‍ය පොලිස්පති වෙත ලිඛිතව මේ පිළිබඳ දැනුම් දීමෙන් අනතුරුව ඔහු වෙනුවෙන් අධිකරණ පො. ප. ආනන්ද, මෙම ඝාතනයට වගකිව යුතු ස. පො. අ. සදියන් හා මෙම ඝාතනයට සම්බන්ධ පො. ප. වික්‍රමරත්න මෙම පරීක්ෂණ කටයුතු භාර ගැනීමට අධිකරණයට පැමිණ තිබිණි.

එම අවස්ථාවේදී අගතියට පත් පාර්ශවය වෙනුවෙන් පෙනී සිටි නීති ආධාර කොමිෂන් සභාවේ නීතිඥ කුමාරි හෙට්ටිගේ මෙනෙවිය සමගින් නීතිඥ අරුණ ශාන්ත සිල්වා මහතා හා ජ්‍යෙෂ්ඨ නීතිඥ ලක්ෂ්මන් රණසිංහ මහතා ඇතුළු නීතිඥවරුන් පිරිසක් පෙනී සිටිමින් ප්‍රකාශ කර සිටියේ, මෙම අයට මෙම පරීක්ෂණ කටයුතු භාර දීමට අගතියට පත් පාර්ශවය විරුද්ධ බවටත් මෙම ඝාතනයට වගකිව යුතු අය වෙත මෙම පරීක්ෂණය භාර නොදෙන ලෙසත්ය.

එම අවස්ථාවේදී ලක්ෂ්මන් රණසිංහ මහතා අධිකරණයට ප්‍රකාශ කර සිටියේ සමහර මිනීමරුවන් මිනී මැරුම් සිදු කර මළගෙදරට යන බවත් ඒ සිදු වන්නේ කුමක්දැයි දැන ගැනීමට බවත් සඳහන් කරමින් අද ගරු අධිකරණයේත් එබඳු සිද්ධියක් වන බවත් මෙම ඝාතනයට වගකිවයුතු අය ගරු අධිකරණයට පැමිණ මරණ පරීක්ෂණය භාර ගැනීමට සූදානම් වෙත බවත් දන්වා සිටින ලදී. ඒ අනුව අධිකරණය මගින් මේ සම්බන්ධ පරීක්ෂණ කටයුතු ස්වාධීන පොලිස් නිලධාරියකු වෙත භාර දෙන ලෙසට නියෝජ්‍ය පොලිස්පති බස්නාහිර දකුණ දිශාව භාර වෙත නියෝගයක් නිකුත් කෙරිණි.

ඒ අනුව, මතුගම සහකාර පොලිස් අධිකාරී අමරසිංහ මහතා වෙත පරීක්ෂණ කටයුතු භාර දී තිබුණි. ඔහු විසින් මා ඇතුළු අදාළ සාක්ෂි කරුවන් කැඳවා දින කීපයක්ම ප්‍රකාශ සටහන් කර ගන්නා ලදී. එහෙත්

මෙම සිද්ධියට අදාළව පහර දීම සම්බන්ධව ඇසින් දුටු සාක්ෂිකරුවන් ගෙන් ප්‍රකාශ සටහන් කර ගැනීමක් සිදු නොවිණි. මගේ සොයුරාට පහර දෙන අවස්ථාවේ එය දුටු ප්‍රධාන සාක්ෂිකරුවෙකු වන නන්දසේන යන අය ඒ වන විටද බන්ධනාගාරය තුළ සිටි නමුත්, ඔහුගෙන් කිසිදු අවස්ථාවක කිසිදු ප්‍රකාශයක් සටහන් කරගෙන නොතිබුණි.

අප සමග වාහනවල ආ ගිය අයගේ ප්‍රකාශ සටහන් කරගෙන තිබුණි. ඒ මරණයෙන් පසුවය. ඒ වන විට මෙම මරණයට වගකිව යුතු පයාගල පොලිසියේ අපරාධ අංශයේ ස්ථානාධිපති ප්‍රසන්න වික්‍රමරත්න යන අය මතුගම පොලිස් ස්ථානයට මාරු කර යවා තිබුණි. ඔහු රාජකාරි කටයුතු කරන ලද්දේ, ස. පො. අ. අමරසිංහ මහතා යටතේ ය. එමනිසා මෙම පරීක්ෂණ කටයුතු නිසි ආකාරයන් සිදු නොවිණි. ඉන්පසුව මෙම නඩුව කළුතර මහේස්ත්‍රාත් අධිකරණයේ NS 46635 අංකය යටතේ ගොනු කරනු ලැබිණි.

මේ වන විට මා පොලිස්පතිවරයාට, පොලිස් කොමිෂන් සභාවට හා නියෝජ්‍ය පොලිස්පති බස්නාහිර දකුණ වෙත පැමිණිලි කර තිබූ අතර, ඒ සම්බන්ධව කිසිදු නීතිමය පියවරක් ඔවුන් විසින් ගෙන නොතිබුණි. මේ කාලය අතරතුර එක්සත් ජාතීන්ගේ මානව හිමිකම් කවුන්සලයේ වද හිංසාවට එරෙහි කමිටුවේ වාර්තාකාරිනිය ශ්‍රී ලංකාවට පැමිණ සිටි අතර, නීතීඥ ජේ. සී වැලිඅමුණ මහතා විසින් මෙම සිද්ධිය සම්බන්ධයෙන් ඇයට වාර්තා කර තිබුණි.

මේ අතර, පානදුරේ ජන සංසඳය සමග එකී එක්සත් ජාතීන්ගේ වධහිංසා කමිටුවේ වාර්තාකාරිනිය හමු වී පැමිණිලි කිරීමට මට ද අවස්ථාවක් ලැබුණි. තවද මේ වන විට නීති ආධාර කොමිසමේ එවක සේවය කළ නීතීඥ සුවර්සි හේරත් මියගේ මග පෙන්වීම මත ජේෂ්ඨ නීතීඥ වැලිඅමුණ මහතා මගින් SCFR 471/2000 නඩුව ගොනු කරන ලදී. කළුතර මහේස්ත්‍රාත් අධිකරණයේ ලඝු නොවන නඩුව සඳහා නීතිපතිවරයාගේ උපදෙස් අනුව පයාගල පොලිසියේ අපරාධ අංශයේ ස්ථානාධිපති ප්‍රසන්න වික්‍රමරත්න යන අය අත්අඩංගුවට ගැනීමට උපදෙස් ලැබී තිබුණි.

ඇසින් දුටු සාක්ෂිය විමර්ශකයින් විසින් මග හැරීම

ඒ වන විට එක්සත් ජාතීන්ගේ මානව හිමිකම් කවුන්සිලයේ වද හිංසාවට එරෙහි වාර්තාකාරීන්ගේ නිර්දේශයට හා ආසියානු මානව හිමිකම් කොමිසමේ මැදිහත් වීම මත අපරාධ පරීක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවද මේ සම්බන්ධ පරීක්ෂණයක් සිදු කර තිබුණි. මෙම සිද්ධියේ ප්‍රධාන සාක්ෂිකරුවෙකු වූ නන්දසේන යන අය ඒ වන විට බන්ධනාගාරයෙන් ඇප ලබා පැමිණි සිටි අතර, අපරාධ පරීක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවේ නිලධාරීන් ඔහුගෙන් ප්‍රකාශ සටහන් කිරීමට යන විට ඔහු මිය ගොසිනි.

මේ වන විට සොයුරාගේ ඝාතනය සිදු කර අවුරුද්දකට වැඩි කාලයක් ගත වී තිබිණි. මෙම ඝාතනයට සම්බන්ධ වැදගත්ම සාක්ෂිය නන්දසේන යන අයගේ සාක්ෂිය විණි. මේ වන විට මෙම සිද්ධිය සම්බන්ධව ශ්‍රී ලංකා මානව හිමිකම් කොමිෂන් සභාව ද කිසිදු විමර්ශනයක් සිදු කර නොතිබුණි. නන්දසේන යන අය බන්ධනාගාරව සිටින බව දැනුම් දී ඔහුගෙන් ප්‍රකාශ සටහන් කර ගන්නා ලෙස මම කිහිප විටක්ම මානව හිමිකම් කොමිෂන් සභාව වෙතින් ඉල්ලා සිටියෙමි. එහෙත්, කොමිෂන් සභාව විසින් මගේ ඉල්ලීම සටහන් කර ගැනීමක් පවා සිදු නොකර මා හට දන්වා සිටියේ නීතිපතිවරයා විසින් මේ වන විටත් මේ සිද්ධිය සම්බන්ධව අදාළ පියවර ගෙන ඇති බැවින් මාගේ විමර්ශන ගොනුව අවසන් කරන බවයි.

මෙම පරීක්ෂණවල ප්‍රතිඵල අනුව අපරාධ අංශයේ ස්ථානාධිපති ප්‍රසන්න වික්‍රමරත්න යන අයට විරුද්ධව චෝදනා ගොනු විණි. මේ වන විට මෙම ඝාතනය සම්බන්ධයෙන් අවස්ථා කිහිපයකදීම මාධ්‍ය මගින් ප්‍රචාරය කර තිබූ අතර, මෙම ඝාතනයට ගම්වාසීන්ගේ විරෝධය පළ කර අප ප්‍රදේශවාසීන් විසින් පෙත්සමකටද අත්සන් තබා තිබුණි. තවද ජන සංසදය හා එක්ව නොයෙකුත් බලපෑම් සිදු කළ අතර මේ සම්බන්ධයෙන් විශාල විරෝධතාවයක් ගොඩ නැගුණි.

එහෙත්, මගේ සොයුරා නීති විරෝධී අයුරින් කටයුතු කළ කෙනෙකු බවත්, එවැනි පුද්ගලයින් හට සහාය නොදක්වන ලෙස පවසමින් මගේ සොයුරාගේ අවමංගලයය වෙනුවෙන් පැමිණෙන පිරිස බිය වැද්දීමට පොලීසිය විසින් කටයුතු කර තිබුණි. පොලීසිය විසින් කළ මෙම අසත්‍ය ප්‍රකාශ නිසා මගේ ඥාතීහු ද බියට පත් ව සිටියහ. මේ හේතුවෙන්

සෞයුරාගේ මරණයට එරෙහිව ගම්වාසීන් විසින් සංවිධානය කර තිබූ උද්දෝෂණය පවා අප පවුලේ අය විසින් නතර කර තිබුණි. සෞයුරාගේ මිනිවල කොන්ක්‍රීට් යොදා සකස් කිරීමට පියවර ගත්තේ ද ඔහුගේ දේහයට පසුව කුමක් වේ දැයි සිතා ගත නොහැකි නිසාය.

මගේ සෞයුරාගේ දේහය නිවසට ගෙනවිත් තිබියදී පවා මා නිවසේ සිටියේ අවසන් කටයුතු කරන දිනයේ පමණි. අනෙක් දින ගණනාවම මා සම්පූර්ණයෙන් කැප කර තිබුණේ, මගේ සෞයුරාගේ ඝාතනයට වගකිව යුත්තන්ට විරුද්ධව නීතිමය පියවර ගැනීම සඳහාය.

මේ අතර ප්‍රසන්න වික්‍රමරත්න යන අය අත් අඩංගුවට ගැනීමට කටයුතු කිරීමේදී ඔහු කළුතර නාගොඩ රෝහලට ගොස් තමන්ට අධි රුධිර පීඩනය තිබෙන බවට ප්‍රකාශ කරමින් තේවාසිකව ප්‍රතිකාර ගෙන තිබුණි. නමුත්, එම අවස්ථාවේදී මහේස්ත්‍රාත්වරයා රෝහලට ගොස් ඔහු රිමාන්ඩ් කරන ලෙසට නියෝගයක් ලබා දී තිබුණි.

ඒ වන විට ඔහුගේ බිරිඳ විසින් ඇප ලබා දෙන ලෙසට කළුතර මහාධිකරණයට පෙත්සමක් ඉදිරිපත් කර තිබුණි. ඊට පසු දිනම එම පෙත්සම සලකා බැලූ එවක සිටි විනිසුරුවරයා විසින් ඔහුට ඇප නියම කරන ලදී. එවක නීතිපතිවරයා වෙනුවෙන් පෙනී සිටි නීතිඥ හර්ෂ නානායක්කාර විසින් ඊට කිසිදු විරෝධයක් දක්වා නොතිබුණි. ඒ අනුව වූදින වික්‍රමරත්නට රුපියල් පන්දහසක (5000) ක ශරීර ඇප දෙකක් මගින් ඇප නියම කෙරිණි.

මේ සම්බන්ධව දැනගත් අගතියට පත් පාර්ශවය වෙනුවෙන් නීතිඥ ප්‍රියන්ත ගමගේ මහතා මහාධිකරණයට මෝසමක් ඉදිරිපත් කර මෙම ඇප කොන්දේසි සංශෝධනය කරන මෙන් ඉල්ලා සිටියද, විනිසුරුවරයා විසින් තම නියෝගය වෙනස් නොකරන ලදී.

ඉන්පසුව මහේස්ත්‍රාත් අධිකරණයේ මෙම වූදිනට විරුද්ධව ලසු නොවන නඩුව විභාගයට ගන්නා ලදී. මෙම කාලය අතරතුර ජාතික පොලිස් කොමිසම විසින් පරීක්ෂණයක් ආරම්භ කර තිබූ අතර මා විසින් කිහිප විටක්ම ඒ සම්බන්ධයෙන් අදාළ ප්‍රකාශ ලබා දෙන ලදී. එකී පරීක්ෂණයේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස පොලිස් පරීක්ෂක ප්‍රසන්න වික්‍රමරත්න නැමැති වූදින නිලධාරියාව සේවයෙන් ඉවත් කර තිබුණි. එවක පොලිස් කොමිෂන් සභාවේ සභාපති ධුරය දරන ලද්දේ ජනාධිපති නීතිඥ රංජන් අබේසුරිය මහතාය.

අධිකරණ වෛද්‍යවරයාගේ සාවද්‍ය වාර්තාව

2000. 06. 17 දින මගේ සොයුරා අධිකරණයට ඉදිරිපත් කරන අවස්ථාවේදී ඒ වන විටත් කළුතර රෝහලේ අධිකරණ වෛද්‍ය ඩබ්. ආර්. පියසෝම මහතා වෙත ඔහු ඉදිරිපත් කළ බවට අධිකරණ වෛද්‍ය වාර්තාවක් ඉදිරිපත් කර තිබුණි. එම අධිකරණ වෛද්‍ය වාර්තාවේ සඳහන් වී තිබූ වේලාවට මල්ලිව ඉදිරිපත් නොකළ බව පැහැදිලිවම අප දැන සිටි නිසා එම වෛද්‍යවරයා විසින් ව්‍යාජ වෛද්‍ය වාර්තාවක් ලබා දී ඇති බවට වෛද්‍ය පියසෝම මහතාට විරුද්ධව මා විසින් පැමිණිල්ලක් ශ්‍රී ලංකා වෛද්‍ය සභාව වෙත ඉදිරිපත් කරන ලදී.

තවද මෙම සිද්ධියට අදාළව කොළඹ දිසා අධිකරණයේ MR 32765 අංක යටතේ ප්‍රධාන ලාභී පොලිසියේ ස්ථානාධිපති වානක ඉද්දමල්ගොඩ, අපරාධ අංශයේ ස්ථානාධිපති ප්‍රසන්න වික්‍රමරත්න, පො.සැ. වන්දසිරි, ආනන්ද, පොලිස්පති හා බන්ධනාගාර කොමසාරිස්ට් විරුද්ධව වන්දි නඩුවක් ද ගොනු කරන ලදී.

තවද කළුතර රෝහලේ අධිකරණ වෛද්‍ය ඩබ්. ආර්. පියසෝම මහතාට හා සෞඛ්‍ය සේවා අධ්‍යක්ෂකට විරුද්ධව කළුතර දිසා අධිකරණයේ MR 4781 අංකය යටතේ වන්දි නඩුවක් ගොනු කරනු ලැබිණි.

මහේස්ත්‍රාත් අධිකරණයේ ලසු නොවන නඩුව විභාග වෙමින් පවතින අවස්ථාවේදී 2005 වසරේ සිට මෙම වූදින අධිකරණය මග හැරියේය. එම අවස්ථාවේදී ඔහුගේ ඇපකරුවන්ට අධිකරණය හමුවේ පෙනී සිටින ලෙසට අධිකරණය විසින් නියෝග කරන ලද අතර ඔහු වෙනුවෙන් ඇප තබා තිබූ වූදිනගේ බිරිඳ වන හට්ටලගේ සුගන්ධිකා යන අය අධිකරණයට ප්‍රකාශ කර සිටියේ, 2005. 01. 10 වන දින තම මව බැලීමට නුවර යන බව පවසා ගෙදරින් ගිය බවත්, ඉන්පසු ඔහු ගැන තොරතුරක් නොමැති බවත්ය. ඔහුගේ අතුරුදන් වීම සම්බන්ධව තමන් 2005. 01. 11 දින කළුතර දකුණ පොලිසියට පැමිණිල්ලක් කළ බවත් ඇය ප්‍රකාශ කළාය.

ඔහු වෙනුවෙන් දෙවන ඇපකරු වශයෙන් ඉදිරිපත් කර තිබූ පොලිස් සැරයන් අප්පි නමැති අයදු ප්‍රකාශ කර සිටියේ ඔහු පිළිබඳ තොරතුරක් නොදන්නා බවත් ය. ඒ අනුව ඇපකරුවන්ගේ ඇප මුදල රාජ සන්නක කර මෙම නඩුව වූදින නොමැතිව විභාග කිරීමට නියම කරන ලදී. ඒ අනුව ඒ

පිළිබඳ විභාග කර 2006.08.23 වන දින ගරු විනිසුරුතුමන් විසින් මෙම නඩුවට ප්‍රමාණවත් සාක්ෂි ඇති බැවින් මහාධිකරණයට නඩුව යොමු කරන ලෙසටත් නඩු ගොනුව නීතිපතිවරයාට යොමුකරන ලෙසටත් නියෝග කරන ලදී.

ශ්‍රියානි සිල්වා එදිරිව ඉද්දමල්ගොඩ - ජීවත්වීමේ අයිතිය හිමි වූ ඓතිහාසික නඩු තීන්දුව

මෙම සිද්ධියට අදාළව ගොනු කරන ලද SCFR 471 / 2000 නඩුවේ තීන්දුව 2003. 09. 24 දින ප්‍රකාශයට පත් කෙරිණි. එම නඩුවේ තීන්දුව ඓතිහාසික තීන්දුවක් විය. එම නඩු තීන්දුවෙන් තුන් වැනි පාර්ශවයකට අයිතිවාසිකම් කඩවීම සම්බන්ධයෙන් අධිකරණයට යාමට අවස්ථාව හිමි වූ අතර, ජීවත් වීමේ අයිතියද එම නඩු තීන්දුව මගින් ප්‍රකාශයට පත් විය. එම නඩු තීන්දුව ශ්‍රියානි සිල්වා එරෙහිව ඉද්දමල්ගොඩ යනුවෙන් ප්‍රසිද්ධියට පත් වූ අතර එය මේ වන විට නීති ශිෂ්‍යයන්ගේ විෂයන්ට අදාළ නඩු තීන්දුවක් බවටද පත් වී තිබේ. (මෙම නඩු තීන්දුව මෙම ප්‍රකාශනයේ 1 ඇමුණුමේ සඳහන් වේ)

ඉන් අනතුරුව, 2007. 08. 27 වන දින අධිකරණ වෛද්‍ය පියසෝම යන අයට විරුද්ධව වෛද්‍ය සභාව විසින් කරන ලද පරීක්ෂණයේ නිර්දේශයද නිකුත් විය. එම නිර්දේශයට අනුව ප්‍රකාශයට පත් වූයේ වෛද්‍ය ආචාර ධර්ම වලට පටහැනිව මෙම වෛද්‍යවරයා කටයුතු කර ඇති බවත්, ඒ අනුව ඔහුගේ නම වෛද්‍ය නාම ලේඛනයෙන් ඉවත් කරන බවත් ය. එහෙත් ඔහුගේ වයස සලකා බලා අවුරුදු තුනකට වෛද්‍ය නාම ලේඛනයෙන් නම ඉවත් කරන ලදී. (එම නිර්දේශය මෙම ප්‍රකාශනයේ 2 ඇමුණුමේ සඳහන් ය.)

මේ වන විට පොලිස් නිලධාරීන් අට දෙනෙකුට එරෙහිව විනය පරීක්ෂණයක් පොලිස් දෙපාර්තමේන්තුව මගින් ආරම්භ කර තිබුණි. ඒ, පොලිස් පරීක්ෂක වානක ඉද්දමල්ගොඩ, පො. ප. ප්‍රසන්න වික්‍රමරත්න, පො.සැ. 1241 විතානගේ සෝමරත්න, පො. සැ.1556 ගුණරත්න, පො. සැ. 8462 බී. ඒ. පාලිත, පො. සැ. 13006 සුනිල් රණතුංග, පො. කො. 1040

ජයන්ත පුෂ්ප කුමාර, පො. කො. 27126 ඩබ්. ඒ. ඩිලන්ත පුෂ්ප කුමාර යන අයට විරුද්ධව ය.

එමෙන්ම, ඒ වන විට MR 32765 නඩුව විභාග වෙමින් පැවති අතර එහි තීන්දුව 2009. 04. 24 වන දින ප්‍රකාශයට පත් විය. එයද පැමිණිල්ලට වාසි සහගත නඩු තීන්දුවක් විය. එම නඩුවේ සභායක මිත්‍රයා ලෙස පත් කරමින් මාගේ සොයුරාගේ පුතා වන ලක්ෂිත මධුසංඛ වෙත වන්දි ලබා ගැනීමට පවරා තිබූ අතර එම තීන්දුවෙන් රුපියල් 150,000 ක් ගෙවන ලෙසට වග උත්තර පාර්ශවකරුවන්ට නියෝග කරන ලදී. නමුත් පැමිණිලි පාර්ශවය විසින් එම තීන්දුවට එරෙහිව අභියාචනාධිකරණය වෙත අභියාචනයක් ඉදිරිපත් කරන ලදී.

ලසන්තගේ පියා විසින් MR 4781 වන්දි නඩුව පවරා තිබුණේ, පොලිස් අත්අඩංගුවේ සිටියදී ලසන්ත ජගත් කුමාරව පරීක්ෂා කළේ යැයි කියන කථනර නාගොඩ රෝහලේ අධිකරණ විශේෂඥ වෛද්‍ය ඩබ්. ආර්. පියසෝම මහතාට විරුද්ධව ය. එම නඩුව සඳහා වෛද්‍යවරයා විසින් අධිකරණයට ගොනු කරන ලද උත්තරයෙන් දක්වා සිටියේ පොලිසිය විසින් තමන් වෙත ලසන්ත ජගත් කුමාර නොව වෙනත් කෙනෙකු ව ඉදිරිපත් කර තිබූ බවත්ය.

ඒ වන විටත් මා විසින් වෛද්‍ය සභාවට ඉදිරිපත් කර තිබූ පැමිණිල්ලට අනුව වෛද්‍යවරයා ප්‍රකාශ කර තිබුණේ තමන් විසින් ලසන්ත ජගත් කුමාරව පරීක්ෂා කරන ලද බවය. ඒ අනුව මෙම වෛද්‍යවරයාගේ පරස්පර විරෝධී ප්‍රකාශ දෙක සම්බන්ධව අගතියට පත් පාර්ශවය විසින් අධිකරණයේ අවධානයට යොමු කරන ලදී. එම අවස්ථාවේදී වෛද්‍යවරයා විසින් අධිකරණයට තම මුල් ප්‍රකාශය ඉල්ලා අස් කර ගෙන දෙවන උත්තරයක් ගොනු කිරීම අධිකරණයෙන් ඉල්ලා සිටි නමුත් අගතියට පත් පාර්ශවය එයට විරුද්ධ විය. නමුත් එකී විරෝධය නොසලකා අධිකරණය මගින් දෙවන උත්තරය ගොනු කිරීමට අවස්ථාව දුනි. එම නියෝගයට විරුද්ධව අගතියට පත් පාර්ශවය විසින් අභියාචනාධිකරණයට ප්‍රතිශෝධනයක් ගොනු කරන ලදී. එම ප්‍රතිශෝධනය 2007 වර්ෂය දක්වාම විභාග වූ අතර, ඒ වන විට වෛද්‍ය සභාවෙන් වෛද්‍යවරයාට විරුද්ධව නිර්දේශයක් නිකුත් කර තිබූ හෙයින් අදාළ ප්‍රතිපාදන ඒ වන විටත් ලැබී ඇති බව අධිකරණයෙන් දැන්වීම මත ප්‍රතිශෝධන ඉල්ලුම් පත ඉල්ලා අස් කර ගනු ලැබිණි.

ඉන්පසුව මෙකී නඩුව කළුතර දිසා අධිකරණය විසින් විභාගයට ගන්නා ලදී. මෙම නඩුව වෙනුවෙන් නීතිඥ ශ්‍රී ලංකාවේ ගුණරත්න මහත්මිය හා නීතිඥ සුරේෂ් ප්‍රනාන්දු මහතා පෙනී සිටි අතර 2010 වසරේ ඔවුන් විදේශ ගත වූ පසු නීතිඥ නිලධාරීන් ද සිල්වා මහත්මියගේ උපදෙස් මත නීතිඥ ලසිත කණුවලආරච්චි මහතා පෙනී සිටියේය. 2013 වසරේදී මෙම නඩුව විභාග වීම ආරම්භ කළ අතර මේ වන විටත් විභාග වෙමින් පවතී. තවද, මේ සම්බන්ධයෙන් කොළඹ දිසා අධිකරණයේ පැවති නඩුව ඒක පාර්ශවිකව විභාගයට ගෙන රු. 150,000ක වන්දියක් විත්තිකරුවන්ට ගෙවන ලෙස නියෝග කරමින් තීන්දුවක් ලබා දෙන ලදී. එකී වන්දි මුදල ප්‍රමාණවත් නොවන බවට කරුණු දක්වමින් පැමිණිලි පාර්ශවය විසින් අභියාචනාධිකරණයට පෙන්සමක් ගොනු කළ අතර, එහිදී වග උත්තරකාර පාර්ශවය වෙනුවෙන් අභියාචනාධිකරණයට කරුණු දක්වමින් ප්‍රකාශ කර සිටියේ මෙම නඩුව ඒක පාර්ශවිකව විභාගයට ගෙන ඇති බවත් එහි තීන්දු ප්‍රකාශය වග උත්තරකාර පොලිස් නිලධාරීන්ට භාර දී නොමැති බවත් එසේ භාර දී නොමැති බැවින් මේ සම්බන්ධයෙන් අභියාචනාව ඔවුන්ට විරුද්ධව පවරා පවත්වා ගෙන යා නොහැකි බවත් ය. ඒ අනුව අභියාචනාධිකරණය නැවතත් දිසා අධිකරණයට ගොස් තීන්දුව භාර දී නැවත අභියාචනාධිකරණයට එන ලෙසට නියෝග කරන ලදී.

ඉන්පසු පැමිණිලි පාර්ශවය දිසා අධිකරණය මගින් නැවතත් වග උත්තරකරුවන්ට නොතීසි නිකුත් කළ අතර එහිදී 1 වන වග උත්තරකරු අධිකරණයට පැමිණ තමන් හට ඒක පාර්ශවික තීන්දුවක් ලබා ගැනීම සම්බන්ධයෙන් විරෝධයක් දක්වන ලදී. එම විරෝධයට අනුව ඔහුට විරුද්ධව නැවත නඩුව විභාගයට ගැනීමට දිසා අධිකරණය තීරණය කරන ලදී. දිසා අධිකරණය විසින් දෙන ලද එකී නියෝගයට විරුද්ධව නැවත අභියාචනාධිකරණයට අභියාචනයක් මේ වන විට ඉදිරිපත් කර තිබේ.

අධිචෝදනා ඉදිරිපත් කිරීමට අවුරුදු 7ක්

මෙම සිද්ධියට අදාළව කළුතර මහාධිකරණයේ 2013.02.08 දින නීතිපතිවරයා විසින් HC 570 /2013 අංකය යටතේ වල්පොලගෙදර ප්‍රසන්න වික්‍රමරත්න යන අයට විරුද්ධව මිනී මැරුම් චෝදනා යටතේ හා 1994 අංක

22 වැනි භිංසාවෙන් නිදහස් වීමේ පනත යටතේ අධිවෝදනා කොට නඩු පවරන ලදී. මහේස්ත්‍රාත් අධිකරණයේ ලසු නොවන නඩු විභාගය 2007 අවසන් වුවත් මේ සම්බන්ධයෙන් මහාධිකරණයේ අධිවෝදනා ගොනු කිරීමට වසර 7ක් වැනි දීර්ඝ කාලයක් ගතවීම කණගාටුදායකය. එම නඩුව සඳහා වූදිනට අධිවෝදනා පත්‍ර භාර දීමට නොහිසි නිකුත් කළද, නොහිසි බාර දීමට නොහැකි බවද ඔහු අතුරුදහන් වී ඇති බවට අධිකරණයට වාර්තා කරන ලදී.

ඒ අනුව අධිකරණය මගින් වූදිනගේ බිරිඳ වන හටංගලගේ සුගන්දිකා පෙරේරා හා වූදිනගේ ලිපිනය අයත් ග්‍රාම නිලධාරී වසමේ ග්‍රාමනිලධාරීවරිය කැඳවා ප්‍රකාශ සටහන් කර ගන්නා ලදී. වූදිනගේ බිරිඳ විසින් ප්‍රකාශ කර සිටියේ 2005.01.10 වන දින තම ස්වාමි පුරුෂයා නුවර යන බවට දන්වා ගිය බවත් ඉන්පසු ඔහු ගැන කිසිදු තොරතුරක් නොමැති බවත්, අද වන තෙක් ඔහු ගැන කිසිදු තොරතුරක් නොමැති බවත් ඒ සම්බන්ධයෙන් 2005.01.11 වන දින කළුතර දකුණ පොලිසියට පැමිණිල්ලක් ඉදිරිපත් කළ බවත්ය. එහිදී ග්‍රාම නිලධාරීවරිය විසින් අධිකරණය ප්‍රකාශ කර සිටියේ 2007 වන තෙක් ඔවුන් ඡන්ද නාම ලේඛනයෙහි ලියාපදිංචි වී ඇති බවත් ඉන්පසු ලියාපදිංචි වී නොමැති බවත්ය. අනතුරුව අධිකරණය විසින් වූදින නොමැතිව ඒක පාර්ශවීය ලෙස නඩුව විභාගයට ගැනීමට නියෝග කරන ලදී. වූදිනට විරුද්ධව පොලිස්පති වරයා මගින් වරෙන්තු නිකුත් කෙරිණි.

නඩුව සඳහා සාක්ෂි කැඳවා විභාගය ආරම්භ කරන ලදී. එහිදී 1 වැනි සාක්ෂිකාරිය ලෙස මා විසින් සාක්ෂි ලබා දුන් අතර 2 වැනි සාක්ෂිකාරිය වශයෙන් මාගේ මවද, 3 වැනි සාක්ෂිකරු වශයෙන් වෙන්තමුනිගේ සුමතිපාල සිල්වා විසින්ද සාක්ෂි ලබා දෙන ලදී. ඉන්පසු මෙම නඩුව අඛණ්ඩව විභාගයට ගැනීමට සාක්ෂිකරුවන් කිහිපදෙනෙකු අධිකරණයට කැඳවූ අතර, ඒ අවස්ථාවේදී අගතියට පත් පාර්ශවයේ නීතිඥ ජානක අමරසිංහ විසින් අධිකරණයට ප්‍රකාශ කර සිටියේ මෙම වූදින විදේශගත වී ඇති බවට තොරතුරු ලැබී තිබෙන බවත්, එමනිසා ඔහු සම්බන්ධයෙන් ආගමන විගමන වාර්තාවක් අධිකරණයට කැඳවන ලෙසත්ය.

ඒ අනුව අධිකරණ නියෝගයකින් එම වාර්තාව කැඳවූ බවත් එම වාර්තාවට අනුව ආගමන විගමන දෙපාර්තමේන්තු වාර්තාවේ සඳහන්ව තිබුණේ, 2005. 01. 08 වන දින ඔහු රටින් බැහැරව ඇති බවත් නැවත

ඔහු 2006. 09. 18 වන දින ලංකාවට පැමිණ ඇති බවත්ය. ඉන් පසුව ඔහු නැවතත් 2006. 09. 30 වන දින ලංකාවෙන් පිටත්ව 2007. 03. 15 වන දින ලංකාවට පැමිණ ඇති බවත් ය. එමෙන්ම ඉන් පසුව ඔහු නැවතත් 2007. 04. 19 වන දින ලංකාවෙන් පිටව ගොස් 2009. 03. 08 දින යළිත් මෙරටට පැමිණ තිබේ. 2009. 03. 09 දිනෙන් පසුව ඔහු මෙරටින් නැවත පිටත්ව ගියේ යැයි වාර්තා නොවන බව ආගමන විගමන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ඉදිරිපත් කළ වාර්තාවේ සඳහන්ව ඇත.

නාඳුනන පුද්ගලයින් දෙදෙනෙකු විසින් පහරදී නඩු ගොනු සහිත බැගය පැහැර ගැනීම

මේ සම්බන්ධව නැවත 2018. 07. 03 දින වූදිනගේ බිරිඳ අධිකරණයට කැඳවා නිදහසට කරුණු ප්‍රකාශ කර සිටින ලෙසට නියෝග කර තිබුණි. ඉන් පසු දිනෙක, එනම් 2018. 07. 06 වන දින නාඳුනන යතුරුපැදිකරුවන් දෙදෙනෙකු විසින් මා හට පහර දී මෙම සිද්ධියට අදාළ නඩු ගොනු සහිත බැගය උදුරාගෙන යන ලදී.

පසුව නැවත අධිකරණය මගින් මෙම නඩුව විභාගයට ගත් අතර එහිදී බන්ධනාගාර නියාමක ප්‍රේමරත්න මහතා සාක්ෂියට කැඳවූ අතර, ඔහු විසින් ලසන්ත ජගත් කුමාරගෙන් 2000. 06. 17 ගන්නා ලද ප්‍රකාශය හා 2000. 06. 19 දින බන්ධනාගාර රෝහලේ වෛද්‍යවරිය විසින් කරන ප්‍රතිකාරවල වාර්තාව මහේස්ත්‍රාත් අධිකරණයේ සේප්පුවේ බහා තැබූ අතර, එම ලේඛන කැඳවීමට මහේස්ත්‍රාත් අධිකරණ රෙජිස්ටාර් වෙත නියෝග කරන ලදී.

ඊළඟ නඩු දිනයේදී එම ලේඛන සොයාගැනීමට නොහැකි බවත් නඩු ගොනු සේප්පුවේ නොමැති බවට අධිකරණයට වාර්තා කර තිබුණි. ඒ අනුව නඩු විභාගය අත්හිටුවා කැඳවීම් දිනයක් සඳහා කල් තබන ලදී. මේ වන තෙක් එම වාර්තා ලැබී නොමැත. මෙම සිද්ධියට අදාළව මා විසින් ලඝු නොවන නඩු විභාගයේ දී ලබා දුන් සාක්ෂිය මෙසේය.

ලසු නොවන නඩු විභාගයේ දී අමිතා ප්‍රියන්ති විසින් ලබා දුන් සාක්ෂිය

කළුතර මහෙස්ත්‍රාත් ටී. ජී. එස්. ඒ. පෙරේරා
නඩු අංකය : එන්. එස්. 46635
වි/කඳ සිටි.

පෙනී සිටි. විත්තිකරුට නීතිඥ කණිෂ්ක මහතා සමග බෙවින් කුමාර මහතා සමග වි/වෙනුවෙන් නීතිඥ ඇල්ලෙපොල මහතා සහ නීතිඥ වීරාජ් ජයනෙත්ති මහතා පෙනී සිටි. පැමිණිල්ලේ රජයේ නීතිඥ ආර්. අබේසූරිය මහතා පෙනී සිටි. අතෘප්තියට පත් පාර්ශවය වෙනුවෙන් ප්‍රියන්ති ගමගේ මහතා පෙනී සිටි.

අපරාධ නඩු විධාන සංග්‍රහයේ 146 වගන්තිය යටතේ විත්තිකරුට චෝදනාව කියවා පහදා දෙන ලදී.

මුල්ලකන්දගේ අමිතා ප්‍රියන්ති, සහතික කර කියා සිටි. වයස අවු: 34යි. ලිපිනය 315/ඒ, වේරගල, පයාගල. රැකියාව: මානව හිමිකම් ආයතනයේ සම්බන්ධීකරණ නිලධාරී. විවාහකයි.

ඔබ වාර්තමානයේ පදිංචි ලිපිනයේද ඉන්නේ. ඔව්, මට සහෝදරයන් හතර දෙනෙකු ඉන්නවා. ඒ සහෝදරයන්ගේ නම් වශයෙන් 1. රෝහාන් දිලිප්කුමාර 2. තුෂාන් අමරජිත් පද්මකුමාර 3. ලසන්ත ජගත් කුමාර (මියගිය ජගත් කුමාරයි). 4. වම්පික මනෝජ් කුමාරයි. සහෝදරයන් අතුරෙන් එක සහෝදරයෙක් මියගොස් ඇති බව. ඒ මියගිය සහෝදරයාගේ නම ලසන්ත ජගත් කුමාරයි. ලසන්ත ජගත් කුමාර මියයන විට ඒ කාල වකවානුවේ පදිංචි වෙලා සිටියේ ඔහුගේ බිරිඳගේ නිවසේයි. ඒ සහෝදරයාගේ බිරිඳගේ නම තොටබදුගේ ශ්‍රියානි සිල්වාය. මේ ශ්‍රියානි සිල්වා කියන තැනැත්තියත් අද ගරු අධිකරණයට ඇවිල්ලා නැහැ. ඇයත් සාක්ෂිකාරියක්. මගේ සහෝදරයාගේ නිවසේ භාර්යාවට අමතරව ඇයගේ මවත් ඇයගේ මල්ලිත් ආච්චි අම්මා කෙනෙකුත් ඉන්නවා. මේ සිද්ධිය වන කාලවකවානුවේ මාගේ පියා ජීවකුන් අතර සිටියා. තාත්තාගේ නම මුලකන්දගේ පියසේනයි. මවගේ නම පොඩි නෝනයි. පොඩි නෝනා මේ නඩුවේ සාක්ෂිකාරියක්ය. අද අධිකරණයට පැමිණියේ නැත. මියගිය සහෝදරයා යම්කිසි රැකියාවක්

කළා. යුද හමුදාවේ සේවය කළා. ඊට පස්සේ වෙළෙඳාම් කටයුතු කළා. වෙළෙඳාම් කළේ ගම් ප්‍රදේශයේ සහ පොළවල්වල. මියයන විට යුද හමුදාවෙන් අයින් වෙලා මාසයක්. යුද හමුදාවෙන් අයින් වුණේ, 1999 ජනවාරි වලයි. මාගේ සහෝදරයා මියයන කාලයේ මා රැකියාව කළේ හෙට්ටිගොඩ පුද්ගලික සමාගමෙයි. ඒ රැකියාව කරපු ස්ථානයට මම දිනපතාම ගෙදර ඉඳලා ගමන් කළා. මා රැකියාව සඳහා උදේ 6.10 ට පමණ පිටත්ව යන අතර නැවත පැමිණෙන විට රාත්‍රී 8.00 ත් 8.30 පමණ වෙනවා.

මා විවාහ වුණේ, 1997 ජුනි මාසයේ 23 වන දිනයි. ජගත් කුමාර කියන මාගේ මියගිය සහෝදරයා සම්බන්ධයෙන් යම්කිසි විශේෂ සිද්ධියක් වුණා. මා සහෝදරයා අවසාන වතාවට දැක්කේ 2000 ජුනි මාසයේ 17 වන දිනයි. ඒ කළුතර බන්ධනාගාරයේදීය. ඒ සහෝදරයා සම්බන්ධයෙන් යම්කිසි විශේෂ තොරතුරක් 2000. 06. 12 වන දින මට ලැබුණා. මා රැකියාවට ගොස් ආපසු එනවිට වේලාව රාත්‍රී 8.00 ට පමණ ඇති. ඒ අවස්ථාවේදී මට දැන ගන්නට ලැබුණා මල්ලි පයාගල පොලිස් අත් අඩංගුවේ සිටින බව. ඒ තොරතුර ලබා දුන්නේ මගේ මල්ලිගේ යාළුවෙක් වන අජන්තා නැමැත්තායි. මාගේ සහෝදරයා පොලිස් අත්අඩංගුවේ සිටින බව දැන ගන්නට ලැබුණු මුල්ම තොරතුරු තමයි ඔය යාළුවා කිවු තොරතුර.

ඒ අවස්ථාවේදී ඔහු පොලිසියට යන්න කතා කළා. මම අජන්තා සමග පොලිසියට ගියේ නැහැ. මේ තොරතුරු සම්බන්ධයෙන් ගෙදර ගිහින් ඔවුන් සමග කතා කළා. අනෙකුත් පවුලේ උදවිය සමගත් සාකච්ඡා කළා. මා මේ සම්බන්ධයෙන් අම්මා සමග කතා කළා. ඇයත් මේ නඩුවේ සාක්ෂිකාරියක්ය. අම්මා මට කීවා උදේ සුමනිපාල ඇවිල්ලා කීව්වා මල්ලිව පොලිසියත් ගෙනිව්වා අම්මට පණිවිඩය දෙන්න කියලා. අම්මාට ලත් තොරතුරක් සම්බන්ධයෙන් මට කීවා. එදා අම්මා සමග රැ පොලිසියට ගියේ නැහැ. පොලිසියට නොගියේ වැඩිමහල් සහෝදරයන් දෙදෙනා කීවා යන්න එපා කියලා.

පසුදා අම්මා පොලිසියට ගියා. මා ගියේ නැහැ. මම උදේ වැඩට යන ගමන් වැඩිමල් සහෝදරයාගේ ගෙදර තිබෙන්නේ මොරටුවේ එහේ ගිහිල්ලා මල්ලි අත්අඩංගුවට ගෙන ඇති බව ඇය දැන්වුවා. ඇයට පොලිස් ස්ථානයට යන්න කියලා ඉල්ලීමක් කලා. එම සහෝදරයාගේ නම දීපිකා ජයන්ති ඒ අයත් මේ නඩුවේ සාක්ෂිකාරියක්. එදින මා වැඩ ඇරි නැවත

නිවසට ආවේ රාත්‍රී 9.00 ට විතර. ගෙදර පැමිණීමෙන් පසුව අම්මා සමග මේ ගැන කතා කළා. අම්මා කීවා උදේ පයාගල පොලීසියට ගියත් මල්ලි පෙන්නුවේ නැහැ කියල. ගෙනිව්ව කෑම එක විතරක් ගත්ත බව පැවසුවා. ආම් එකට දන්වලා තියෙන්නේ ඒකට මල්ලිව භාර දෙනවා කියලා කීවා. ඒ වගේම අම්මා එදින සවසත් පොලීසියට ගොස් තිබුණා. අම්මා පයාගල පොලීස් ස්ථානයට ගියේ දෙවන වතාවට. ඒ අවස්ථාවේදී අම්මාට මල්ලිව බලන්න දුන්නු බව කීවා. මල්ලි කතා කළා කීවා. මල්ලිට ගහල බව කීවා. අදත් ගහයි කීවා. ඒක නිසා යුද හමුදා පොලීසියට ගිහිල්ලා එයාලට කියන්න කියලා කීව්වා.

ජූනි14 දින මා අක්කාට ලියුමක් යැව්වා. දීපිකා ජයන්ති කියන අක්කාට තමයි ලියුම ලිව්වේ. එයා මොරටුවේ පදිංචි වෙලා ඉන්නේ. අම්මා මල්ලි බලන්න ගියාම මල්ලි කියලා තිබෙනවා එයාට පොලීසියෙන් ගහනවා කියලා ඇවිල්ලා මල්ලිව බලන්න කියලා ලිපියෙ ලියලා, වම්පික මනෝජ් කුමාර නැමැත්තාට කීව්වා අක්කා හමුවෙලා මේ ලියුම දෙන්න කියලා කියලා. ඒ කාලයේ මගේ අක්කා මොරටුව එගොඩ උයන විද්‍යාලයේ සේවය කරන්නේ.

මා එදින සේවය හමාර කර ගෙදර එන්න කලින් මොරටුවේ අක්කාගේ නිවසට ගියා. ඒ දීපිකා ජයන්ති කියන අක්කාගේ ගෙදර. අක්කා ගෙදර සිටියා. මල්ලි බලන්න පොලීසියට ගියාද මොකද වුණේ කියලා ඇයගෙන් ඇහුවා. අක්කා කීවා පයාගල පොලීසියට ගියා මල්ලිව පෙන්නුවේ නැහැ කියලා. ඊට පසුව නාරාහේන්පිට යුද හමුදා පොලීසියට ගොස් ඔවුන්ට මේ බව පැමිණිලි කළ බවත් පැවසුවා. මල්ලි යුද හමුදාවෙන් පැන ආ වරද මත පයාගල පොලීසියෙන් අත්අඩංගුවට ගෙන පොලීස් නිලධාරීන් ඔහුට පහර දෙන බවට යුද හමුදා පොලීසියට දැන් වූ බව පැවසුවා. මම අක්කා මුණ ගැහිලා ගෙදර ආවා. අම්මා සමග සාකච්ඡා කළා. එදා හවසන් මල්ලි බලන්න ගියා කියලා අම්මා කීවා. මල්ලිට පහර දීලා කියලා කීවා. මාගේ සහෝදරයා අම්මා සමග එදින කතා කර තිබෙනවා.

ජූනි 15 වනදා මාගේ සහෝදරයා සම්බන්ධයෙන් මා විසින් යම් පියවරක් ගත්තා. එදින මා රැකියාවට ගියේ නැහැ. එදා නිවාඩු දවසක් මාගේ සහෝදරයා සම්බන්ධයෙන් එදා උදේ නීතිඥ මහතා හමුවීමට අමතරව මා මාගේ සහෝදරියගේ නිවසට ද ගියා. ඇයට යුද හමුදා

පොලීසියෙන් උපදෙස් දීලා තිබුණා මල්ලි අත් අඩංගුවට ගත් බවට යුද හමුදා පොලීසියට දැනුම් දීලා නැති බව. එම නිසා ප්‍රදේශය භාර සහකාර පොලීස් අධිකාරීවරයා හෝ මානව හිමිකම් කොමිසමට පැමිණිලි කරන ලෙස ඔවුන් පවසා තිබුණා. ඒ අනුව මා සොහොයුරියත් සමග පයාගල පොලීසිය භාර සහකාර පොලීස් අධිකාරීව හමු වුණා. සහකාර පොලීස් අධිකාරී මහතා මුණ ගැහුණේ නාගොඩ පොලීස් අධිකාරී කාර්යාලයේදී. ඒ මහතා යම් පියවරක් ගත්තා පයාගල පොලීසියට දුරකතනයෙන් අමතා ආම් කෙනෙක් ඉන්නවාද කියලා ඇහුවා. ඊට පස්සේ ඔව් කිව්වාම එයා යුද හමුදාවට භාර දෙන්න ඉක්මණින් කට උත්තර අරගෙන කියලා මා ඉදිරියේදීම පයාගල පොලීසියට උපදෙස් දුන්නා. ඊට අමතරව ඒ. එස්. පී.මහතා අපිට කීවා ගිහිල්ලා ඉන් ඉස්සර වෙලා මල්ලි බලන්න කියලා. ඉන් පසුව ඒ මා බේරුවල ප්‍රාදේශීය සභාවේ සභාපතිතුමාගේ ගෙදරට ගියා. එහේ ගියේ ඒ වනවිට ගමේ ආරංචි වෙලා තිබුණා ඔහු විසින් යම් බලපෑමක් කරලා පොලීසියෙන් මල්ලිට පහර දෙනවා කියලා. ඒ සම්බන්ධයෙන් සාකච්ඡා කරන්න තමයි ගියේ. නමුත් සභාපතිතුමා සිටියේ නැහැ.

ඉන් පසු අප පයාගල පොලීසියට ගියා. මා අක්කා සමග තමා පොලීසියට ගියේ දවල් 12.00ත් 12.30ත් විතර ඇති. පොලීසියට ගොස් එතන හිටපු නිලධාරියෙකුගෙන් මල්ලි ගැන විමසුවා. පොඩ්ඩක් ඉන්න කියලා ආපසු ඇවිල්ලා කිව්වා පරීක්ෂණ කටයුත්තකට එළියට අරන් ගිහිල්ලා කියලා. කෑම ගෙනවා නම් දීලා යන්න කීවා. අපි ඒ. එස්. පී.මහතා හමුවෙන්න ගිහිල්ලා ආවේ කෑම ගෙනාවේ නැහැ. කඩෙන් කෑම එකක් ගේන්නම් කියලා එළියට ආවා. අපි කෑම එකක් ගත්තා. ඒ කෑම එක අරගෙන ආපසු පොලීසියට ඇවිල්ලා කළින් හමුවූ පොලීස් නිලධාරියාට දුන්නා.

පොලීසියෙන් පිට වී එනවාත් සමගම පයාගල පොලීසියේ ජීප් රථයක් පොලීසියට ඇතුළු වෙනවා දැක්කා. පොලීස් ජීප් රථය ඇතුළු වෙනකොට මා සිටියේ ගාලු පාරේම යි. ඒ මා සිටිය තැනට පොලීසිය පෙනෙනවා. අපි නැවත ඇවිත් මල්ලි ජීප් එකේ ඉන්නවාද කියලා බැලුවා. ඒ ජීප් රථයේ ඉස්සරහ දොර ඇරගෙන අයි. පී. වික්‍රමරත්න පොලීස් නිලධාරියා පොලීසියට ගියා. ඒ නිලධාරී මහතා මේ සිද්ධියට කළින් දැකලා තිබෙනවා. ඒ අවස්ථාවේ වන විට මා හඳුනා ගෙන සිටියා පයාගල පොලීසියේ සේවය කරන බව දැන සිටියා. වික්‍රමරත්න මහතා යම් නිලයක් දරන අයෙක්

බව දැන ගෙන සිටියා. මා පදිංචි නිවස පදිංචි ආදාළ පොලිසිය වන්නේ පයාගල පොලිසියයි. වික්‍රමරත්න මහතා ඒ පොලිසියේ පො. ප ලෙස සේවය කරනවා. ඒ මහතා පොලිස් ජීප් රථයෙන් බැස යනවා මා දැක්කා. ඒ නිලධාරී මහතා අද අධිකරණයේ විත්ති කුඩුවේ ඉන්නවා. විත්තිකරු සාක්ෂිකාරිය විසින් හඳුනා ගනී.

මේ විත්තිකරු තමයි ජීප් රථයෙන් බැස්සේ. තව ඉදිරිපසින් දොර ඇරලා වන්දුසිරි කියන පොලිස් නිලධාරියා බැස්සා. වන්දුසිරි පොලිස් නිලධාරියා මීට පෙරත් මා දැකලා තිබෙනවා. පොලිස් ස්ථානයට ආවට පස්සේ දැකලා තියෙනවා. රාජකාරි කරන වේලාවෙන් දැකලා තිබෙනවා. එම පොලිස් නිලධාරියා පයාගල පොලිස් ස්ථානයට අනුයුක්තව සේවය කරන බව මා දැන ගෙන සිටියා.

එම ජීප් රථයේ මගේ මල්ලීන් ඉන්නවා දැක්කා. මගේ මල්ලී ජීප් රථයෙන් බහින්න උත්සාහ කළා. බහින්න බැරි වුණ. මට ඒ බව හොඳින් පැහැදිලිව පෙනුණා. මල්ලිට සිදු කළ පහර දීම නිසා මල්ලී වැටෙන තත්ත්වයෙන් සිටින බව දැන ගන්නට ලැබුණා. මගේ සහෝදරයා වන්දුසිරි කියන පොලිස් නිලධාරියා මල්ලිව අල්ලා එළියට ගත්තා. ඒ අවස්ථාවේදී මා මල්ලිව හොඳට දැක්කා. මල්ලීන් අපිව දැක්කා. ජීප් රථයෙන් බස්සවා මල්ලීගේ අතින් අල්ලා ගෙන පොලිසියේ ඇතුළට අරන් ගියා. අරගෙන යන අවස්ථාවේදී වන්දුසිරි කියන පොලිස් නිලධාරියා මල්ලිව අල්ලාගෙන ගෙන ගියා. මල්ලී ඇවිදින විට කොර ගසමින් තමයි ගියේ. අත්අඩංගුවට ගන්නට පෙර මල්ලිට කිසිම අපහසුතාවයක් තිබුණේ නැහැ. වන්දුසිරි කියන නිලධාරියා වත්තම් කරගෙන ජීප් රථයෙන් බැහැලා යනවාත් සමගම පොලිසියට පිටි පස්සෙන් ගියා. මගේ සහෝදරයා ඉස්සරහින් ගියා. එයා පස්සෙන් මා සමග අක්කා ද ගියා. පොලිසියට අරන් ගිහිල්ලා පොලිස් කුඩුවට මල්ලිව තල්ලු කලා. වන්දුසිරි කියන පොලිස් නිලධාරියා තමයි එහෙම කළේ. සිර මැදිරියට මල්ලිව දාලා ඔහු දොර වැහුවා.

මේ කුඩුවේ ඉන්න විත්තිකරු අයි. පී. වික්‍රමරත්න මහතා සමග අපි කතා කළා. අපි කීව්වා අපට අවශ්‍යයි මල්ලිව බලන්න කියලා. අපි කීව්වා ඒ අවස්ථාවේදී මේ විත්තිකරුට කීව්වා අපි අක්කලා, අපේ මල්ලිව තියාගෙන ගහන්නේ මල්ලි කරපු වරද්ද මොකද්ද කියලා ඇහුවා. ආම් එකට දැනුම් දීලා නැති බවත්, අපි ඒ. ඒස්. පී මහතා හමුවෙන්න ගිය

බවක් ඔහුව අපිට මෙහෙට එන්න කියූ බවක් පැවසුවා. එයට අමතරව අපි හොරු නෙවෙයි. අපි සමාජයේ වැදගත් විදියට ජීවත් වෙන මිනිස්සු ඇයි ඕගොල්ලෝ මල්ලිට ගැහුවේ ඇහුවා. එයා පොඩි කාලයේ ශල්‍ය කර්මයකට භාජනය කර තිබෙන්නේ මාස 2 කට කලින් පැපොල් රෝගය හැදුණා. මල්ලිට තවත් අයගේ බලපෑම් මත පහර දෙන්න එපා කියලා ඉල්ලීමක් කළා. මා මේ කරුණ විත්තිකරුට ප්‍රකාශ කළා. මේ කරුණු සම්බන්ධයෙන් විත්තිකරු මා හට කීවා දැන් වේලාවක් නැහැ. සවසට එන්න. ඒ එන විට ගෙදර තිබෙනවා නම් තැලුම් තෙල් ටිකක් අරන් එන්න කියලා කීවා. ඉන් පසුව මා මල්ලි සමග කතා කළා. විත්තිකරු අපිට කීවා මල්ලිව බලන්න කියලා. මල්ලි මා සමග කතා කළා. මේ මගේ මල්ලි පොලිස් අත් අඩංගුවට පත් වෙලා මම කතා කළ මුල් අවස්ථාවයි. මල්ලිගෙන් මා ඇහුවා පොලිසියෙන් ගැහුවාද කියලා. විත්තිකරු කුඩුව අසල සිටියා. මාගේ සහෝදරයා මාර්ගයෙන් යම් කරුණු දැන ගන්නට ලැබුණා. පොලිසියෙන් පහර දුන් බවට මල්ලිගෙන් දැන ගන්න ලැබුණා. වැඩිදුර තොරතුරු ලබා ගන්න හැදුවේ නැහැ. මල්ලිට ගැහුවාද කියලා ඇහුවා මල්ලි ඔළුව වැනුවා විතරයි. විත්තිකරු එතන සිටිය නිසා කියන්න බිය වූ බව අපි දැන ගන්නා. අපි ඒ නිසා මල්ලිගෙන් වැඩි විස්තර ඇසුවේ නැහැ.

එතන ඉඳලා අපි ගෙදර එන්න ආවා. ඒ එන විට කොළඹ සිට ගාල්ල දෙස සිට වාහනයක් ආවා. අපි දැකලා හරවා ගෙන යනවා අපි දැක්කා. ඒ වාහනය ඇවිල්ලා නතර කළා. අපේ පුංචි අම්මා විදේශ ගත වී සිටියා. එයා තමයි එම වාහනයේ සිටියේ. අපි පුංචි අම්මාට මුකුත් කීවේ නැහැ. අඳුරන්නැති අය සිටි නිසා. අපි කීවා පොලිසියට ආවා කියලා. අක්කා මොරටුව යන නිසා පුංචි අම්මා සමග ගෙදරට ගියා. එදා දවසේ දෙපාරක් පොලිසියට ආවා. දෙවන වතාවේ ආවේ පුංචි අම්මා සමග. ඒ අවස්ථාවේදී ගෙදරින් ඇවිල්ලා කඩෙන් පැනඩොල් සහ සිද්ධාලේප අරගෙන පොලිසියට ගියා. ඒ ගියේ පුංචි අම්මා සමගයි.

පොලිසියට ගිහිල්ලා අපි වික්‍රමරත්න මහතා ඉන්නවාද කියා ඇසූ විට හිටපු නිලධාරියා කීවා කොහේද ගියා කියලා. මල්ලි සමග කතා කළා. එදා දවසේ දෙවන වතාවටයි මල්ලි සමග කතා කළේ. මල්ලි එදා දවසේ දෙවන වතාවට සිර මැදිරියේ සිටියේ. සිමෙන්ති බැම්මක් වගේ තිබුණා නිදා ගන්න වගේ එකක්. ඒකේ මල්ලි ඇලවෙලා සිටියේ. ඊට පසුව මල්ලි අපිව දැකලා අමාරුවෙන් නැගිටලා ඒක උඩ වාඩි වුණා.

ඒ අවස්ථාවේදී මල්ලි සමග කතා කළා. තොරතුරු වලට අමතරව වෙන තොරතුරු කියන්න මල්ලි ඉන්න අයුරින් බැරි බව මම දැන ගත්තා. මල්ලි ඉන්න බැරි තත්වයෙන් සිටින බව දැන ගන්නට ලැබුණා. මල්ලිට අසනීප බව දැන ගත්තා. මල්ලි නැගිටලා සිටියේ අමාරුවෙන්. අපි ගෙනාපුවා මල්ලි ප්‍රතික්ෂේප කළා. මල්ලිට කිරි එකක් හදා ගෙන ගියාම මල්ලි කීවා මට බිච්චාම වමනයට යනවා කියලා කීවා. මල්ලි වමනය දාන්නේ නැහැ. ගෙදරින් මල්ලිට කෑම හදාගෙන ගියේ නැහැ. කිරි තමයි ගෙන ගියේ. මල්ලිට දවල් ගෙන ගිය කෑම තිබ්ලා ඒ කෑම එක ගෙදර ගෙනියන්න කියලා කීවා. මා ඇහුවා මොකද කියලා. ඒ අවස්ථාවේ පොලිස් නිලධාරීන් එතන හිටියා. මල්ලි අසනීප තත්වයෙන් පසු වන බව අපට දැනුණා. මා පුංචි අම්මා සමග එතනින් ආවා. ඇවිල්ලා පොලිස් නිලධාරියට කීවා සවසට ඇවිල්ලා වික්‍රමරත්න මහතා හමුවෙන්න කියලා. මේ අවස්ථාවේදී අයි. පී. ධර්මසේකර මහතා ඇවිල්ලා අර පොලිස් නිලධාරියාගෙන් ඇහුවා මේ කට්ටිය කවුද කියලා. ධර්මසේකර මහතා පයාගල පොලීසියේ සිටින බව මා දැනගෙන සිටියා.

15 දා මා දෙවන වතාවට පුංචි අම්මා සමග පොලීසියට ගියා. ඒ අවස්ථාවේ කිරිවලට අමතරව පැනඩෝල් සහ සිද්ධාලේප ද ගෙන ගියා. සිද්ධාලේප මල්ලිට දුන්නා. මල්ලි ඒවා ඇඟේ ආලේප කරන්න දුන්නෙ නැහැ. අයි. පී. සමග විනාඩි 5ක් වගේ වේලාවක් කතා කළා. සවසට ඇවිල්ලා වික්‍රමරත්න මහතා හමුවෙන්න කියලා කීවා. ධර්මසේකර මහතා ඇවිල්ලා ඇහුවා මේ කට්ටිය කවුද කියලා. එතන සිටි පොලිස් නිලධාරියා කීවා අර කේස් එකේ අය කියලා. ඒ නිලධාරියා කීවා අපි ඒකට සම්බන්ධ නැහැ කියලා. අපි පසුව ගෙදර ගියා.

අපි නැවත එදින සවස 7.00 ට පමණ පොලීසියට ආවා. පොලිස් ස්ථානයත් මාගේ නිවස අතර බස් එකේ යනවා නම් රු. 3.00ක පමණ දුර, විනාඩි 30 ක් අතර කාලයක් යනවා අපේ ගෙදර ඉඳලා පොලීසියට යන්න. නැවතත් පුංචි අම්මා සහ මම, බාල සහෝදරයාත් සමග පොලීසියට ගියා. අම්මා මල්ලිට රුට කන්න කෑම හදලා තිබුණා. ඒ කෑමත් කිරි එකක් හදලා ගෙනවා. ඒ එන විට විත්තිකරු පොලීසියේ සිටියා. ඒ අවස්ථාවේදී විත්තිකරු මුණ ගැසුණා. විත්තිකරු සමග කතා කිරීමට පෙර මල්ලි සමග අපි කතා කළා. ඒ වේලාව සවස 7.00ට පමණ ඇති. මල්ලි ඒ වේලාවේ මුලින් විදිහටම නිදා ගෙන සිටියේ. මල්ලි සමග තවත් සිරකරුවෙක්

සිටියා. ඒ අවස්ථාවේදී සිටපු සිරකරු නම දන්නේ නැහැ. සිර කුඩුවේ සිටි මල්ලි සමග කතා කළා. මල්ලිට පොවන්න කියලා අනෙක් සිරකරුට කිරි බෝතලේ දුන්නා. ඔහු අරගෙන මල්ලිව වාඩිකරලා ටිකක් පෙව්වා. පොවන විට මල්ලි කීවා මට එපා කියලා. ඊට පසුව පෙව්වේ නැහැ. අපි කුඩුව කිට්ටුවටම ගිහින් මල්ලි සමග කළා. සිර මැදිරියේ ඉදිරියට ඇවිත් අත දික් කරලා සිර මැදිරියේ වැට අල්ලා ගන්න මල්ලිට බැරි වුණා. සිර කුඩුවේ සිටි අයෙක් තමයි මල්ලිව වත්තන් කරගෙන ආවේ. මල්ලි සමග අපි කතා කළා. මට උණ ගන්නවා පපුව රිදෙනවා කියලා මල්ලි කීවා.

ඊට පසුව පුංචි අම්මාට මල්ලි සමග කතා කර කර ඉන්න කියලා මා ගිහිල්ලා විත්තිකරු සමග කතා කළා. මා කීවා විත්තිකරුට මල්ලිට උණ ගන්නවා පපුව රිදෙනවා කියන නිසා ප්‍රතිකාර අරන් දෙන්න කියලා. විත්තිකරු කීවා මේ අවස්ථාවේදී ඒවා කරන්න බැහැ, ළඟ තිබෙනවා ඩිස්පෙන්සරියක් එතනට ගිහිල්ලා බෙහෙත් ඉල්ලන් එන්න කියලා විත්තිකරු කීවා. මම ඔහුගෙන් ඇහැව්වා පහර දීම නිසා ඇති අසනීප කියල බෙහෙත් ඉල්ලන්නද කියලා. විත්තිකරු කීවා එහෙම කියන්න එපා සාමාන්‍ය ලෙඩක් කියලා බෙහෙත් ඉල්ලගෙන එන්න. වෛද්‍යවරයාට මම කීව්වා කියලා කියන්න කීවා. ඒ අවස්ථාවේදී එතනට පුංචි අම්මා ආවා. විත්තිකරු කීවා ,මු කතා කළේ නැහැ ඒක නිසා ගහන්න වුණා, කියලා. එම ප්‍රකාශය විත්තිකරු ප්‍රකාශ කළේ පුංචි අම්මා සහ මා ඉදිරියේදී යි. ඊට පස්සේ අපි තුන්දෙනාම පොලීසිය ළඟ තිබූ ඩිස්පෙන්සරියට ගියා. පොලීසියේ ඉඳලා පෙනෙන දුර ප්‍රමාණයකින් තමයි ඩිස්පෙන්සරිය තිබෙන්නේ. එහි වෛද්‍ය යුවළක් සිටියා අපි ගිහිල්ලා, දෙදෙනාම මුණ ගැසුනා. අපි ආනන්ද කියන වෛද්‍යවරයාට කීවා මල්ලිට පොලීසියෙන් පහර දීලා දැන් මල්ලි අසනීප තත්වයෙන් ඉන්නේ. එයා පපුව රිදෙනවා කියනවා උණ තිබෙනවා ඒ බව පොලීසියට කීවාම පොලීසියෙන් කීවා බෙහෙත් මෙහෙත් ගන්න කියලා. නමුත් ඔහු කීවේ සාමාන්‍ය ලෙඩක් කියලා බෙහෙත් ගන්න කියලා කීවා. ඒ අවස්ථාවේදී ඒ වෛද්‍යවරයා බෙහෙත් දුන්නේ නැහැ. වෛද්‍යවරයාගෙන් බෙහෙත් ලබා ගන්න මා ඉල්ලීමක් කළා. මට කිසිම බෙහෙතක් ලැබුණේ නැහැ. මේ රෝගීව ඉන්නා මල්ලිව ඒ ඩිස්පෙන්සරියට රැගෙන ආවේ නැති නිසා ඖෂධයක් ලබා ගන්න බැරි වුණා. ඒ ඩිස්පෙන්සරියේ ඉඳලා ආපසු පොලීසියට ඇවිල්ලා විත්තිකරු හමු වුණා. වෛද්‍යවරයා කීව දේ විත්තිකරුට කීවා. ඒ සම්බන්ධයෙන් විත්තිකරුව කීව්වා මල්ලිව කඵතර මහ රෝහලට අරන් යන්න කියලා. නමුත් අපි ආපහු එනවිට විත්තිකරු

එතන සිටියේ නැහැ. වෙනත් පොලිස් නිලධාරියෙක් එතන සිටියේ. ඔහුට මල්ලිව කඵතර රෝහලට ගෙන යන්න ඕන කිව්වම වික්‍රමරත්න මහතා ආවම වැඩි ප්‍රතිකාර ඉල්ලන්න කියලා ඔහු කිව්වා. කියවා දීමෙන් පසු හරි බවට පිළිගෙන මා ඉදිරිපිට දී අත්සන් තබන ලදී.

මේ නඩුවේ කළින් අවස්ථාවකදී එනම් ජුනි 26 වන දින සාක්ෂි දුන්නා මතකයි. ඒ අවස්ථාවේදී මා කියා සිටියා මගේ සහෝදරයාගේ අසනීප තත්ත්වය හේතු කොටගෙන බෙහෙත් ලබා ගැනීමට පයාගල පොලිස් ස්ථානය අසල තිබුණ ඩිස්පෙන්සරියට ගිය බව. ඒ අවස්ථාවේදී වෛද්‍යවරයා ප්‍රතිකාරයක් කිරීම ප්‍රතික්ෂේප කෙරුවා. ඒ දොස්තර මහත්මියා බෙහෙත් ලබා දෙන්න බැහැයි කියුවා කියන කාරණාව මා මගේ සහෝදරයාට කිව්වා. ඒ බව මා පොලිස් නිලධාරියෙකුට ද කිව්වා. ඒ අවස්ථාවේදී මගේ සහෝදරයාට මා කිව්වා වෛද්‍ය ප්‍රතිකාර ලබා දීම සම්බන්ධයෙන් වික්‍රමරත්න මහතාට කියන්න කිව්වා. ඔහු ආවාම නාගොඩ රෝහලට අරගෙන යන්න කියන්න කිව්වා.

මල්ලිට සනීප නැහැ කියලා බෙහෙත් ගන්න ඩිස්පෙන්සරියට ගියේ 15 වෙනිදා. 16 වෙනිදා එනම් පහුවෙනිදා මම නැවතත් පයාගල පොලිසියට ආවා. මා ආවේ අක්කයි, පුංචි අම්මායි එක්ක. ඒ උදේ 10.00 - 12.00 න් අතර වෙලාවක. ඒ අවස්ථාවේ දී මේ නඩුවේ ඉන්න විත්තිකරුන් මට පොලිස් ස්ථානයේ දී මුණ ගැසුණා. ඒ අවස්ථාවේදී මා කියුවා මල්ලි අසනීපයෙන් ඉන්නවා අපි ඩිස්පෙන්සරියට ගියා දොස්තර මහතා කියුවා රෝහලට අරන් යන්න කියලා. මල්ලිව රෝහලට ඉදිරිපත් කරන්නේ නැත්තේ ඇයි කියලා වික්‍රමරත්න මහතාගෙන් ඇසුවා. මා කියපු කරුණු වලට විත්තිකරු කිව්වා මෙයාට එව්වර ලෙඩක් නැහැ. අධිකරණයට ඉදිරිපත් කළාට පස්සේ අවශ්‍ය නම් බෙහෙත් ලබා දෙව් යැයි පැවසුවා. අද පොසොන් පොහොය නිසා අද අධිකරණයට ගෙනියන්නේ නැති බව පැවසුවා. එහෙ ගෙනිව්වත්, හිර කරලා තියන්නේ, අද දවසත් මෙහෙ ඉඳපු දෙත් කියලා වික්‍රමරත්න මහතා කියුවා.

මා කළින් කියුවා 16 වෙනිදා පයාගල පොලිසියට ගියේ උදේ 10.00 ටත් 12.00ටත් අතර බව. ඒ යන විට මගේ සහෝදරයා කෑම කාලා සිටියේ නැහැ. ගෙදරින් පිටත් වෙන කොට සහෝදරයාට කෑම අරන් ගියා. ඒ කෑම මගේ සහෝදරයාට දෙන්න උත්සාහ කළා. ඒ වුණාට ඒ කෑම කැවේ නැහැ.

ඒ අවස්ථාවේදී ආහාර අනුභව නොකරන්න විශේෂ හේතුවක් වූණේ කැම කැවෑම වමනය එනවා කියලා ඔහු කීවා. කැම වලට අමතරව බීමත් අරන් ගියා. කිරි බිව්වේ නැහැ. කිරි පෙවීමට අක්කා උත්සහා කළා. මල්ලි බිව්වේ එක උගුරයි. ප්‍රතික්ෂේප කළා. ඊට පසුව මා අක්කා සමග ආමසියට ගියා. ආමසියට ගිහින් තැල්මට ගාන ආලේපනයක් ගත්තා. ඒ බෙහෙත් ගත්තේ මල්ලිගේ තැලුම් කුවාල වලට ගාන්න.

ආලේපන වර්ග අරගෙන නැවත පොලිසියට ආපු අවස්ථාවේදී මේ විත්තිකරු එහි හිටියා. ඒ බෙහෙත් මා දුන්නා මේක මල්ලිගේ ගාන්න කියලා. විත්තිකරු බෙහෙත් බාර ගත්තේ නැහැ. ඔයගොල්ලෝ ගාන්න කියුවා. ඒ ක්‍රීම් වර්ග සහෝදරයාගේ ඇගේ ගාන්න කියලා කුඩුව ඇරලා දුන්නා එතන සිටි පොලිසියේ නිලධාරී මහතෙක්. පසුව මම සිර මැදිරිය ඇතුළට ගියා. මගේ මල්ලි ජගත් කුමාරගේ බෙහෙත් ගාන්න උත්සාහ කළා. ඒ අවස්ථාවේ මල්ලි අත් කොට කම්සයක් ඇඳගෙන සිටියේ. ඒ කම්සය ගලවා දකුණු අතේ ගාන්න හැදුවාම එපා කියුවා. මම ඒ අත දැක්කා දකුණු අත විශාල වශයෙන් ඉදිමි තිබුණා. ඒ වගේම දම්පාටට හුරු කළුපාට වෙලා තිබුණා මම දැක්කා. අතට අමතරව ශරීරයේ තවත් විශේෂ දේවල් බැලුවා. මල්ලිගේ පපුවට ගාන්න හදනකොට කියුවා ඒ හරිය රිදෙනවා කියලා ගාන්න දුන්නේ නැහැ. මරණකරුගේ දෙපා දිහා බැලුවා කකුල් සහ විලුඹ සම්පූර්ණයෙන්ම ඉදිමිලා තිබුණා. මේ කුවාල දැක්කාම මම කියුවා මෙහෙමත් මිනිසුන්ට ගහනවද කිරිසනුන්ට ගහනවා වගේ මෙහෙම ගහන්න අපි මොකද්ද කරලා තියෙන වරද කියලා ඇසුවා. මා එම ප්‍රකාශය කරන කොට එතන පවුලේ උදවියට අමතරව තවත් අය වශයෙන් සිටියේ විත්තිකරුයි. එම ප්‍රකාශය මම කෙරුවාම විත්තිකරු ප්‍රතිචාරයක් වශයෙන් ඔහු එතනින් යන්න ගියා. ඊට පස්සේ මල්ලි ප්‍රතික්ෂේප කෙරුවා ආලේප ගැම. ඊට පස්සේ අපි පොලිසියෙන් ආපසු ආවා. ඊට පසුව සවස අක්කයි නංගියි ගියා මල්ලිව බැලීමට. මා ගියේ නැහැ. අක්කා යනුවෙන් අදහස් කළේ දීපිකා ජයන්ති. අක්කා ගෙදරින් පිටත් වෙනකොට මම සිටියා. අක්කා වෙනිවැල්ගැට තම්බාගෙන ගියා.

ඊට පසුදා එනම් 17 වෙනිදා, මා ගියේ 15 වෙනිදා හමු වුණ නීතීඥ මහතා හමුවන්න. ඊට අමතරව මා පොලිසියටත් ගියා. ඒ ගියේ මම තනිවමයි. පොලිසියට යනකොට ඊට පෙර අක්කා සහ පුංචි අම්මා ගිහින් හිටියා. පොලිසියේ ගේට්ටුව ගාවදී මා අක්කා සමග කතා කළා. මා ඇසුවා

මල්ලිව අධිකරණයට ගෙනියනවාද, පොලිසියෙන් මොනාද කිව්වේ කියලා. ඒ අවස්ථාවේ දී අදත් අධිකරණයට ගෙනියන පාටක් නැහැ අපිට ඉක්මනට යන්න කියලා පොලිස් නිලධාරියෙක් කියුවා කියලා කිව්වා. මම පොලිසියට ගියා. මල්ලිව හමුවන්න කලින් විත්තිකරු හමුවුණා. ඔහු සිටියා. විත්තිකරුගෙන් ඇසුවා, අදත් මල්ලිව අධිකරණයට ගෙනියන්නේ නැද්ද, නැතිනම් මම මානව හිමිකම් කොමිසමට යනවා, ඔය ගොල්ලො ඊයෙත් ගෙනියනවා කියලා අපිව රැවටුවා කියලා. විත්තිකරු කියුවා මල්ලිව තව ටිකකින් අධිකරණයට අරන් යනවා කියලා. විත්තිකරු කීවා මල්ලිට කිරි එකක් ගෙනත් දෙන්න කියලා. ඒ අවස්ථාවේ දී පුංචි අම්මා සහ අක්කා ආවා. ඒ අයට මල්ලි බලන්න දුන්නේ නැහැ. ඒ අය දැන් පාටේ ඉන්නවා, ඒ අයට කතා කරන්න ද කියලා විත්තිකරුට කියුවා. එයාලව එක්කගෙන එන්න කීවා. ඊට පස්සේ මා මාගේ සහෝදරයාව දැක්කා. විත්තිකරු එතන සිටියා. වන්දසිරි කියන පොලිස් නිලධාරියාට ලසන්නව එක්කගෙන එන්න කියලා විත්තිකරු කිව්වා. වන්දසිරි නිලධාරියා මල්ලි එක්කගෙන ආවා. එක්කගෙන ආවේ වත්තම් කරගෙන. මල්ලිගේ කකුල් දෙක ඉදිමිලා තිබුණා. ඇවිදින්න බැරිව අපහසුවෙන් සිටියේ. පයාගල පොලිසියේ සිටින විට මාගේ මල්ලිව පොලිසියෙන් අධිකරණයට ඉදිරිපත් කරලා තිබුණේ නැහැ. කිසියම් හෝ වෛද්‍ය ප්‍රතිකාරයක් ලබා දී තිබුණෙත් නැහැ. මල්ලිව වත්තම් කරගෙන මා ඉදිරියට ආ අවස්ථාවේ දී එතන තිබුණු පුටුවේ මල්ලිව නිදි කළා. ඒ අවස්ථාවේ දී එතන මල්ලි සහ මම හැරුණු විට අක්කා සහ පුංචි අම්මා සිටියා. විත්තිකරුත් සිටියා. වන්දසිරි කියන පොලිස් නිලධාරියා සිටියා. මල්ලිව ගෙනාවට පසුව නැවතත් විත්තිකරු සමග කතා කළා. මා ඒ අවස්ථාවේ දී විත්තිකරුට කියුවා වෛද්‍ය ප්‍රතිකාර ලබා දෙන්න කියලා. අධිකරණයට ඉදිරිපත් කළාම රිමාන්ඩ් කරනවා වෛද්‍ය ප්‍රතිකාර අවශ්‍ය නම් එහිදී ලබා දෙනවා කිව්වා. 29 වෙනිදාට මෙයාට ඇප ගන්න පුළුවන්, එදාට ඔයගොල්ලෝ ඇවිල්ලා ඇප ලබා ගන්න අපිත් උදවු කරන්නම් කියලා කිව්වා. ඊට අමතරව දැන් ඔය ගොල්ලෝ ගෙදර යන්න, රිමාන්ඩ් ඒකට පස්සේ ගිහින් බලන්න කියලා විත්තිකරු කීවා. ඒ අවස්ථාවේ දී වන්දසිරි කියන පොලිස් නිලධාරියා කියනවා ඇසුණා "උඹට මේ වගේ අක්කලා හම්බ වෙන්නේ නැහැ, මිනිස්සු ඇවිත් අපට කියුවා. උඹලාගේ අයියලා දෙන්නා රත්තූ මිනිස්සු කියලාත්"

මාගේ සහෝදරයාට ක්‍රීම් ගාන්න උත්සාහ කළත් පොලිසියෙන් ඉඩ දුන්නේ නැහැ කියලා ඒ අවස්ථාවේ අක්කා කිව්වා. එවිට විත්තිකරු

කියුවා, නැහැ ඔයා ක්‍රීම් එක ගාන්න කියලා. ඒ අවස්ථාවේ දී මල්ලි දකුණු අත පෙන්නලා කියුවා ඒ අතේ ගාන්න එපා දැවිල්ලයි කියලා. ඊට පසු ඒම ස්ථානයෙන් ඉවත්ව වෙලා පොලිසිය අසල පාරේ සිටියා. එසේ සිටියේ මල්ලිව අධිකරණයට ගෙනියනවාද බලන්න. එදා දවසේ මල්ලිව අධිකරණයට ගෙන යනවා කියන බලාපොරොත්තුව ඇති වුණේ විත්තිකරු කියුවා මල්ලිව අධිකරණයට අරගෙන යනවා කියලා. අපි පැය 1 1/2ක් විතර පොලිසිය අසල බලාගෙන සිටියා. ඒ කාල සීමාව තුළදී මල්ලිව කොහේවත් අරගෙන යනවා මම දැක්කේ නැහැ.

ඊට පසුව එතනින් මම අධිකරණයට ආවා. ඇවිත් එහි සේවය කරන නිලධාරියෙකු සමග කතා කළා. අද නිවාඩු දවසක් නිසා මහේස්ත්‍රාත්තුමා එන්නේ නැති බව ඔහු දැන්නුවා. වැඩ බලන මහේස්ත්‍රාත්තුමා තමයි එන්නේ එයා සොයිසා මහතායි. එයා ඉන්නේ තනායම අසල කාර්යාලයේ බවත්, මට එතනට යන්න කියලා ඔහු කියුවා. පසුව අපි තනායම අසල කාර්යාලයට ගියා. වැඩ බලන මහේස්ත්‍රාත්තුමා හමුවීමට යන කොට 11.00 ක් 11.30 ටත් විතර ඇති. අපි එතන ඉන්න කොට දවල් 12.00 ට විතර පයාගල පොලිසියෙන් මල්ලිව අරගෙන වන්දුසිරි කියන පොලිස් නිලධාරියා තවත් නිලධාරියෙක් සමග පොලිස් ජීප් රථයෙන් ආවා. ජීප් රථයෙන් ඇවිත් වන්දුසිරි කියන පොලිස් නිලධාරියා අනෙක් නිලධාරියාට කතා කරලා අල්ලන්න කියලා තමයි මල්ලිව ජීප් රථයෙන් බැස්සුවේ. මල්ලිව ජීප් රථයෙන් බහින්න අමාරු තත්වයෙන් සිටියේ. මල්ලිව බිමට බස්සලා වැඩ බලන මහේස්ත්‍රාත්තුමා සිටි කාර්යාලයට අරන් ගියා. එම කාර්යාලයට අපට යන්න දුන්නේ නැහැ. වැඩ බලන මහේස්ත්‍රාත්තුමාගේ කාර්යාලයේ විනාඩි 5 ක් විතර සිටියා. ඊට පසුව මල්ලිව එලියට ගෙනවා. පසුව ජීප් රථයට නග්ගන්න උත්සාහ කළා. ඒ පොලිස් නිලධාරියාට බැරි වුණා. මමත් අල්ලා ජීප් රථයට මල්ලි නැග්ගුවා. මල්ලි සමග මම කතා කළා. මම කියුවා මහේස්ත්‍රාත්තුමා ඉදිරියේ වෛද්‍ය ප්‍රතිකාර ඉල්ලන්න කියා. ඔයා ඉල්ලුවේ නැද්ද කියලා. එවෙලේදීම මම ඇසුවා වන්දුසිරි කියන පොලිස් නිලධාරියාගෙන් ඇසුවා. මෙයාට වෛද්‍ය ප්‍රතිකාර ලබා දෙන්නේ නැද්ද කියලා. එතකොට එම නිලධාරියා කියුවා ඔයගොල්ලෝ බෙහෙත් ගෙනවා නම් දෙන්න කියුවා. ඊට පසුව අපි ගියා, මල්ලි එහෙම කියුවාම මල්ලි කියුවා සිර ගෙදරට එන්න කියලා. අපි බන්ධනාගාරයට ගියා. කළුතර බන්ධනාගාරයට. බන්ධනාගාරයට වැඩ බලන මහේස්ත්‍රාත්තුමාගේ කාර්යාලයේ සිට පයින් යනවා නම් විනාඩි 5ක දුර. මල්ලිව ජීප් රථයට

නග්ගන අවස්ථාවේ දී මාගේ සහෝදරයාගේ ශරීරයේ යම්කිසි තුවාලයක් තිබුණා. එනම් මල්ලිගේ කණ අසල ලේ පැල්ලමක් තිබෙනවා මම දැක්කා. ඒ ලේ පැල්ලම සම්බන්ධයෙන් නිලධාරියෙකුගේ අවධානයට ලක් කළා. එයා ඒක නොදැක්කා වගේ සිටියා.

ඊට පසු අපි බන්ධනාගාරයට ගියා. බන්ධනාගාරයට ගිය අවස්ථාවේ දී බන්ධනාගාරයේ ඇතුළට යන්න බැරි වුණා. ගේට්ටුව අසල සිටියා. නිලධාරියෙක් ඇසුවා ඇයි ආවේ කියලා. අපි කියුවා අපි ආව කාරණාව. අපි ගියේ අක්කායි සහ මායි පුංචි අම්මායි. මම බන්ධනාගාර නිලධාරියාට කියුවා පයාගල පොලිසියෙන් එක්ක ආපු ලසන්න වන අයව බලන්නයි ආවේ කියලා. ඒ නිලධාරියා කියුවා එහෙම අයෙක් ගෙනාවේ නැහැ කියලා. බන්ධනාගාරයට ගියේ මල්ලිව බලන්න. මල්ලි එහි සිටිය හැකි යැයි සිතුවේ. මල්ලි එහෙට එන්න කියුව නිසායි. එහි ගිය විට අපට දැන ගන්න ලැබුණා මල්ලිගේ නමින් කෙනෙක් බන්ධනාගාරයේ නැති බව. බන්ධනාගාරයේ භූමියේ අපි විනාඩි 20 ක් විතර සිටියා. ඒ අවස්ථාවේ දී මහේස්ත්‍රාත්තුමා ළඟට අරන් ගියාම මෙහට අරන් ආවා කියුවා ඒ නිසයි අපි ආවේ කියුවා. ඒ ඉන්න අවස්ථාවේ දී පයාගල පොලිස් ජීප් රථයෙන් මල්ලිව බන්ධනාගාරයට අරගෙන එනවා අපි දැක්කා. මල්ලිව ගෙනාපු අවස්ථාවේ දී මා බන්ධනාගාර නිලධාරීන්ට කතා කළා. කියුවා පොලිසියෙන් එයාට පහර දීලා එයා අසනීපයෙන් ඉන්නේ. එයාට වෛද්‍ය ප්‍රතිකාර ලැබුණේ නැහැ කියලා.

මගේ සහෝදරයාව බන්ධනාගාරයට ගෙනවිත් බිමට බැස්සුවා. තවම මල්ලිට වෛද්‍ය ප්‍රතිකාර ලැබුණේ නැහැ කියලා මම බන්ධනාගාර නිලධාරීන්ට කියුවා. මල්ලි බන්ධනාගාරයට ගෙනාවට පසුව අපි උත්සාහ කළා බන්ධනාගාරය ඇතුළට යන්න. පොලිස් නිලධාරියා ඇතුළට යන්න දුන්නේ නැහැ. බන්ධනාගාර නිලධාරියෙක් ඇතුළේ ඉන්න නිලධාරියෙක්ට කතා කරලා කිව්වා මල්ලිගෙන් කට උත්තරයක් ගන්න කියලා. පසුව පොලිස් නිලධාරීන් ගියාට පසුව මල්ලිව බලන්න බන්ධනාගාරයේ නිලධාරීන් අපිට ඉඩ දුන්නා. ඊට පසුව ඇයි ඔයා මහේස්ත්‍රාත් තුමා ඉදිරියේ දී වෛද්‍ය ප්‍රතිකාර ඉල්ලුවේ නැත්තේ කියල මම මල්ලිගෙන් ඇසුවා. බන්ධනාගාර නිලධාරීන් මගේ මල්ලි සමග කතා කළා. බන්ධනාගාර නිලධාරීන් මගේ මල්ලි එක්ක කතා කළේ මල්ලිට පහර දීම සම්බන්ධයෙන්.

මුල්ලකන්දගේ අමතා ප්‍රියන්ති, පසුගිය දිනයේ සාක්ෂි දෙන විට කිව්වා දුටුවා කියා තමාගේ සහෝදරයාව රිමාන්ඩ් බන්ධනාගාරයට ගෙන යනවා. ඊට කලින් වැඩබලන මහේස්ත්‍රාත්තුමා වෙත ගෙන ගියා. සහෝදරයාව බන්ධනාගාර ගත කළේ 2000.06.01 දින. ඒ අවස්ථාවේ දී මා සහෝදරයා හා කතා කළා. තවත් බන්ධනාගාර නිලධාරීන් සිටියා. බන්ධනාගාර නිලධාරීන් මගෙන් ප්‍රශ්න කළා මල්ලිගෙ අමාරුකම් ගැන. අතක් උස්සන්න බැහැ, පණ නැහැ අත දැවිල්ලයි, පපුව හා බඩ දනවා කියලා මගේ සහෝදරයා කිව්වා කතාව මට දැන ගන්න ලැබුණා. පහර දුන් අය ගැන විස්තර කළා කියලා කිව්වා. මම ඇහුවා කවුද පහර දුන්නේ කියලා. මල්ලි මට කිව්වා බන්ධනාගාරයට ගෙන ආ පොලිස් නිලධාරියා ඇතුළු 6 දෙනෙක් පහර දුන් බවත්, පපුවට බඩට පොලු වලින් පහර දුන් බවත් ප්‍රකාශ කළා.

මට ඒ විස්තර දැන ගන්න ලැබුණේ මල්ලිගෙන්. මල්ලිගෙන් ඇහුවා වෛද්‍ය ප්‍රතිකාර ගත්තාද, මහේස්ත්‍රාත් තුමාගෙන් වෛද්‍ය ප්‍රතිකාර ඉල්ලුවේ නැත්තේ ඇයි කියලා. පොලිසියෙන් මොනා කරයිද කියලා දන්නැති නිසා ඉල්ලුවේ නැහැ කිව්වා. මල්ලි එදා දැක්කාට පස්සේ මම අයෙම මල්ලි පණ පිටින් දැක්කේ නැහැ. අවසානයේ රක්ෂිත බන්ධනාගාරයේදී දැක්කා. මල්ලිගේ ශරීරයේ තුවාල මම දැක්කා. ඒ සම්බන්ධයෙන් මම පොලිසියට කිව්වා මල්ලිට ප්‍රතිකාර දෙන්න කියා. මල්ලිට බෙහෙත් ලබා දීමට කටයුතු කළා.

18 වෙනිදා කළුතර බන්ධනාගාරයට ආවා. සැකකරු පෙන්වන්නේ නැහැ කිව්වා ඉරිදා දිනයක් නිසා. 18 දාම ආපසු නාරාහේන්පිට යුද හමුදා පොලිසියට ගියා. පොලිසිය මල්ලි අත් අඩංගුවට ගත්තේ යුද හමුදාවෙන් පැන ආ නිසා. පොලිසිය යුධ හමුදාවට බාර දෙන බව දැන ගන්නට ලැබුණු නිසා ඒ ගැන දැන ගන්නට ගියා. අම්මයි මමයි ගියේ. අපි විශේෂ කාර්යාංශයේ සිටි නිලධාරියෙක් හමුවුණා. මල්ලි සම්බන්ධයෙන් මා කිව්වා ඔහු අසනීපයි, බන්ධනාගාර ගතකර තිබෙනවා කියලා. ඒ අය අපට කිවා පොලිසිය අපට දන්වා නැහැ කියලා. ඇප දෙන දිනයට ඇවිත් අපි ඔහු ගන්නම් කිව්වා.

ඊට පස්සේ 19 වෙනිදා මල්ලි බලන්න ආවේ නැහැ. එදා මගේ මාමා කළුතර බන්ධනාගාරයට ආවා මල්ලිව බලන්න. මාමාගේ නම විලියම්. මල්ලිව වැලිකඩ බන්ධනාගාරයට යවලා කියලා මාමාගෙන් පණිවිඩය

ලැබුණා. කළුතර බන්ධනාගාරයේ හිටියේ නැහැ. 20 වෙනිදා අම්මාට කිව්වා වැලිකඩට ගිහින් මල්ලිව බලන්න කියා. අම්මා ගිහින් නැහැ. කවුරුත් 20 දිනයේ මල්ලි බලන්න ගියේ නැහැ. නාරාහේන්පිට පොලිසියට පැමිණිල්ලක් කළේ නැහැ. නමුත් ඒ අය අපට දුරකතනය ලබා දුන්නා. පොලිසියට දන්වනවාද නැද්ද කියන එක දැන ගන්න කියලා.

21 වෙනිදා මල්ලි සම්බන්ධයෙන් තොරතුරක් ලැබුණා තාත්තාගෙන්. තාත්තා මූලකන්දගේ පියසේන වයස 57යි. තාත්තාගෙන් ලැබුණ තොරතුර නම් 21 පාන්දර පයාගල පොලිසියේ නිලධාරීන් ලිපියක් ගෙනවිත් දීලා තිබුණා. ඒක තාත්තා මට ගෙන විත් දුන්නා කියවලා බලන්න කියලා. මම ඒ ලිපිය කියව්වා. අපි ළඟ ඒ ලිපිය තියෙනවා. අම්මා නමින් තිබුණේ, අම්මාත් සාක්ෂිකාරියක් පොඩි නෝනා. එහි සඳහන් වෙලා තිබුණේ මැගසින් බන්ධනාගාරයේ අංකයක් තිබුණා. එය යටතේ රක්ෂිත බන්ධනාගාර ගත කළ මූලකන්දගේ ලසන්ත ජගත් කුමාර යන සැකකරු අසනීප වීමෙන් පසු වැලිකඩ බන්ධනාගාර රෝහලට ඇතුළත් කිරීමෙන් පසු 20 වන දින උදේ 8.45 ට මිය ගිය බවත්, එම මරණ කටයුතු සඳහා වැලිකඩ බන්ධනාගාරයට පැමිණෙන ලෙස එහි දන්වා තිබුණා. 17 වන දින බන්ධනාගාර ගත වූවාට පසු ලැබුණු නිල ආරංචිය තමයි ඔය ලිපිය.

අපි මරණ පරීක්ෂණ කටයුතු වලට කළින් අපි පයාගල පොලිසියට ගියා. මල්ලි අසනීප වෙන්න හේතුව අපි දන්නවා. මල්ලිගේ මරණය සම්බන්ධයෙන් සැක නිසා පැමිණිල්ලක් කරන්න ගියා. 21 වෙනිදා පාන්දර ගියේ. පයාගල පොලිසිය අපේ පැමිණිල්ල සටහන් කර ගත්තේ නැහැ. බැනලා පැන්නුවා තමුසෙලාට මෙහෙට එන්න කියලා නැහැ. එන්න කියලා තියෙන්නේ වැලිකඩට එහෙට යනවා මරණ පරීක්ෂණයෙන් පසුව බලා ගන්නවා මැරුණේ කොහොමද කියලා. අපි ඊට පසුව මොරටුවේ අක්කාගේ නිවසට ගියා. ඉන් පසුව දකුණු කළුතර පොලිසියට ආවා. මල්ලිගේ මරණය සම්බන්ධව පැමිණිල්ලක් කරන්න. ඒ අයත් පැමිණිල්ල බාර ගත්තේ නැහැ. ආපසු නිවසට ගියා. නිවසට ගොස් මරණ පරීක්ෂණ කටයුතු සඳහා කොළඹ යන්න ඇවිත් සහකාර පොලිස් අධිකාරි කාර්යාලයට ගියා. පයාගල පොලිසිය භාර නිලධාරී හමුවන්න ගියේ. ඒ කාර්යාලය නාගොඩ ප්‍රදේශයේ පිහිටා තිබුණේ. ඒ වෙලාවේ නිලධාරීන් කවුරුත් හිටියේ නැහැ. මරණ පරීක්ෂණයට යන්න පෙර ගියේ.

ඊට පස්සේ නාරාහේන්පිට යුද හමුදා පොලිසියට ගියා. මල්ලි පැන ආ නිසාත් ඊට කලින් දැන් වූ නිසාත්. ඒ ගොල්ලෝ මගෙන් ප්‍රකාශයක් සටහන් කර ගත්තා. යුද හමුදා පොලිසිය ප්‍රකාශය ගත්තේ 21 වෙනිදා. ලිඛිතව ගත්තා. ඊට පසු වැලිකඩ බන්ධනාගාරයට ගියා. එහි මෘත ශරීරය තිබුණේ නැහැ. එහි නිලධාරියෙක් සමග අපි බොරැල්ල පොලිස්ථානයට යැව්වා. ඒ මොකද මල්ලිගේ මෘත ශරීරය තිබුණේ පොලිස් මෘත ශරීරාගාරයේ. පොලිස් මෘත ශරීරාගාරයට ගියේ මමයි, අක්කායි, අම්මායි, මල්ලියි, පුංචිඅම්මායි. එහි මල්ලිගේ මෘත දේහය තිබුණා. අපිට පෙන්නුවා. අපි හඳුනා ගත්තා. එය ලසන්ත ජගත් කුමාර වන මාගේ මල්ලිගේ බවට හඳුනා ගත්තා. ඒ ශරීරයේ තුවාල තිබුණා. දකුණු අත ගැලවිලා හම පිපිරිලා තිබුණා. කකුල් ඉදිමිලා තිබුණා ඊට පස්සේ සාක්ෂි දුන්නා මරණ පරීක්ෂණයේදී. බොරැල්ල පොලිසිය අපේ ප්‍රකාශ සටහන් කළා. එදින නොවේ සාක්ෂි දුන්නේ 27 වෙනිදා. මරණ පරීක්ෂණයට සාක්ෂි දුන්නා. කොළඹ ප්‍රදේශය භාර උසාවියේ දී ගරු මහේස්ත්‍රාත් තුමකු ඉදිරියේ සාක්ෂි දුන්නේ.

21 වන දින මෘත ශරීරාගාරයේ දී දුටුවාට පසුව අපිට 21 සවස මෘත දේහය බාර දුන්නා. අපි ඊට පසුව අවසන් කටයුතු කළා. මරණ පරීක්ෂණයක් තිබුණා. වෛද්‍යවරයෙක් ඉදිරියෙම පශ්චාත් මරණ පරීක්ෂණය තිබුණා. ඒ අවස්ථාවේ දී මා හඳුනා ගත්තා මල්ලිව. වෛද්‍යවරයා විසින් මරණ පරීක්ෂණය පැවැත්තුවේ. මරණයට හේතුව වෛද්‍යවරයා ප්‍රකාශ කළා. මා දැන ගත් පරිදි අක්කායි මාවයි කැඳවා මිනිස් රූපයක් ඇඳ කොටස් පෙන්වා මල්ලිගේ ශරීරය විශාල තැලිමකට භාජනය වෙලා තියෙනවා, මොට ආයුධ වලින් පහර දීම නිසා මෘදු පටක විශාල වශයෙන් තැලිම් නිසා, පොලිස් පහර දීම නිසා මියගිය බවත් වකුගඩු අක්‍රීය වූ බවත් දැන ගත්තා. භූමදාන කටයුතු 24 වෙනිදා තිබුණේ.

මල්ලිට සිදුවූ සිද්ධිය සම්බන්ධයෙන් පොලිසියට අයත් ආයතනයට පැමිණිලි කිරීමට අමතරව මානව හිමිකම් කොමිසමට පැමිණිලි කළා 22 වෙනිදා. මමයි පැමිණිල්ල කළේ. ඒ බොරැල්ලේ මානව හිමිකම් කාර්යාලයේ ප්‍රධාන කාර්යාලයට.

පශ්චාත් මරණ පරීක්ෂණය කරන ලද වෛද්‍ය ඩී. අයි. එල්. රත්නායක මහත්මිය විසින් දෙන ලද ප්‍රකාශය මෙසේය.

වෛද්‍ය ඩී. අයි. එල්. රත්නායක. සහතික කරයි. වයස අවු: 42. සහකාර අධිකරණ වෛද්‍ය, කොළඹ.

මා. එම්. බී.බී. එස්. උපාධිය ලබා අවු: 14 සහකාර අධිකරණ වෛද්‍යවරයෙකු වශයෙන් රජයේ වෛද්‍යවරයෙක් වශයෙන් සේවය කර ඇත.

2006/6/21 දින ප.ව.2.00 ට පමණ මා මුල්කන්දගේ ජගත් කුමාර යන අය පිළිබඳව පශ්චාත් මරණ පරීක්ෂණය පැවැත් වුවා. වයස අවු:21 පමණ සාමාන්‍ය ශරීරයක් ඇති පුද්ගලයෙකි. මරණකරුගේ දකුණු අත උරහිසේ සිට සම්පූර්ණයෙන්ම ඉදිමිලා කුණුවෙලා, හම ගැලවිලා තිබුණා. මෙසේ සිදුවීමට හේතුව රුධිරය ගමන් නොකිරීම නිසා මාංශ සහ මෘදු කොටස් මැරී යාම.

කුචාල

- 1). අඟල් 3/4 දිග පළල මෘදු පටක තැලීමක් හිස් මුදුනේ මැදට වන්නට
- 2). අඟල් 16 දිග අඟල් 7ක් පළල V හැඩයට පිහිටි වර්ණය වෙනස් වුණු තැලීමක් පිටුපස උරහිසේ විය. ඊට යටින් ඇති මෘදු පටක තැලීමක් පිටුපස උරහිසේ විය. ඊට යටින් ඇති මෘදු පටක සහ මාංශ ජේශින් තැලී තිබිණ.
- 3). කබොල්ල සහිත සිරිම් කුචාලයක් 1” දිග 1/4” පළල පපුවේ පහළ දකුණු පසට විය.
- 4). කබොල්ල සහිත සිරිම් කුචාලයක් 2” දිග 1/2” පළල ඇතිව උදරයේ ඉහළ කොටසේ දකුණු පැත්තට වන්නට විය.
- 5). අඟල් 5 දිග අඟල් 4ක් පළල මෘදු පටක සහ මාංශ ජේශි තැලීමක් වම්පස පපුවේ පිටුපස විය.
- 6). අඟල් 5ක් දිග අඟල් 4ක් පළල මෘදු පටක සහ මාංශ ජේශි තැලීමක් තුනටිය දකුණු පැත්තේ විය.
- 7). නිලට හුරු කළ පැහැති තැලීමක් අඟල් 11 දිග අඟල් 5 1/2 පළල ඇතිව දකුණු උඩ බාහුවේ විය.

- 8). නිල් සහ කළු පැහැයට හුරු අඟල් 5 දිග 3 ක් පළල තැලීමක් දකුණු යටි බාහුවේ විය.
- 9). නිල් සහ කළු පාටට හුරු තැලීමක් දකුණු අතේ පිට පැත්තට වන්තට විය. දිග සහ පළල අඟල් 2ක් සහ අඟල් 1ක් විය. දකුණු උඩ බාහුවේ මාංශ පේශි සහ මෘදු පටක නරක් වී තිබුණි.

අපර ගාත්‍රා

- 10). අඟල් 1, 1/2 ක් දිග 1/2 ක පළල කළුපාටට හුරු තැලීමක් වම් කලවේ පිටුපස විය.
- 11). කබොල්ල සහිත සිරීමක් 2"× 1" දිග පළල ඇතිව වම් දණහිසේ පිටුපස විය.
- 12). කබොල්ල සහිත සිරීම් තුවාලයක්
- 13). මෘදු පටක සහ මාංශ පේශි සහ තැලීම් වම් කකුල පුරාම විය. (ද. දණසේ පහළ සිට වළලු කර දක්වා සම්පූර්ණයෙන් තැලීලා තිබුණා.)
- 14). මෘදු පටක සහ මාංශ පේශි සහ තැලීම් වම් කකුලේ සම්පූර්ණ පිට පතුලේ විය.
- 15). කබොල්ල සහිත සිරීම් තුවාල 3ක් එකක් අඟල් 2ක් සහ අඟල් බාගය බැගින් දකුණු කලවේ ඉහළ පැත්තට විය.
- 16). අඟල් 4 දිග අඟල් 3ක් පළල තැලීමක් දකුණු කලවේ පිටුපසට වන්තට විය.
- 17). මෘදු පටක සහ මාංශ පේශි සහ තැලීමක් දකුණු කලවේ පිටුපස පහළට වන්තට විය.
- 18). මෘදු පටක සහ මාංශ පේශි සහ තැලීමක් දණ හිස සිට වළලු කර දක්වා සම්පූර්ණයෙන් විය.
- 19). මෘදු පටක සහ මාංශ පේශි සහ තැලීමක් දකුණු කකුලේ පිටුපස (සම්පූර්ණ තැලීමක්)

මරණය සිදු වී ඇත්තේ 2000. 06. 20 පෙ.ව. 8. 45 ට.

මෙම තුවාල සියල්ල මරණය සිදු වීමට සහියකට පමණ පෙර හෝ පසුව සිදු වී ඇති තුවාල විය හැක.

දකුණු අතේ ලේ ගමනය නැතිවී අජීව තත්වයට පත්වී ඇත්තේ මරණයට පෙර සිට. මරණකරු කියා තිබෙන්නේ පහර දීම සිදුවුණේ ජුනි 12 සහ 16 අතර බව නම්, එය තුවාලවල ස්වභාවය සමග ගැලපෙනවා. මෙම සියලු තුවාල මොට ආයුධ වලින් සිදු වූ තුවාල.

දකුණු වම් බාහුවේ සහ දකුණු යටි බාහුවේ සහ අනික් තුවාල තැලීම් තුවාල. තැලීම් තිබෙන්නේ ප්‍රදේශයක් වශයෙන් ආයුධ මොට ආයුධ බව, මෙම පහර දීමට කී දෙනෙකු සහභාගි වුණා ද කියන්න බැහැ. තුවාලකරුට ලේ වමනය නිසාද නැද්ද කියලා කියන්න බෑ. මරණයට හේතුව මොට බලය යෙදීමකින් මාංශ පේශි සහ මෘදු පටක තැලීම නිසා වකුගඩු අක්‍රීය වීම.

විශාල ප්‍රදේශයක මාංශ පේශි තැලීම නිසා වකුගඩු අක්‍රීය විය හැක. ශරීරයේ පිටත ලේ ගැලීමක් සිදු වී නැත.

මරණකරු අසාමාන්‍ය පහර දීමට ලක්වෙලා තිබෙනවා. (Torture කිරීමක්)

අමාශය හිස්ව තිබුණා. මුත්‍රාශය හිස්ව තිබුණා. ඒකට හේතුව වකුගඩු අක්‍රීය වීම. මුත්‍රා නොයාම නිසා මරණකරුගේ වකුගඩු සහියකදී අක්‍රීය වී ඇත. මරණකරුට රෝග ලක්ෂණ තිබුණේ නෑ.

2. එක් නඩුවක් තුළින් කියැවෙන ශ්‍රී ලංකාවේ නීතියේ වංශ කතාව - බැසිල් ප්‍රනාන්දු

පයාගල පොලීසිය විසින් අත් අඩංගුවට ගෙන පසුව දවස් 5 පමණ කාලයක් තිස්සේ දරුණු වද හිංසාවට භාජනය කර එම වද හිංසා නිසා ඇති වූ තුවාල හේතුවෙන් මරණයට පත් වූ ලසන්ත ජගත් කුමාර යන අයගේ කතාව මෙම පොත තුළ දීර්ඝව විස්තර කර තිබේ. එම කතාව තුළින් යුක්තිය සොයන අගතියට පත් පාර්ශවයක් ලාංකික අධිකරණය තුළ කොටු වී මුහුණ දෙන ගැටලු පිළිබඳව දීර්ඝ චිත්‍රයක් ඉදිරිපත් කර ඇත. මෙම පොතෙහි සඳහන් වන කතාව ලංකාවේ අධිකරණ ක්‍රමය පිළිබඳව ඡායාරූපයක් සේ සැලකිය හැකිය.

මෙම කතාව තුළින් මූලිකම පැන නැගෙන ප්‍රශ්න රාශියක් තිබේ. ලසන්ත ජගත් කුමාර අත් අඩංගුවට ගන්නා ලද්දේ ඔහු හමුදාවෙන් පැනගොස් සිටි අයෙකු ලෙස සැලකීම මත නම් පොලීසිය විසින් වහාම කළ යුතු වූයේ එසේ අත් අඩංගුවට ගත් පුද්ගලයා අදාළ හමුදා අංශයක් වෙත වහාම භාරදීම සඳහා කටයුතු කිරීමය. එසේ නොකර දින පහක් තිස්සේ පොලීස් ස්ථානය තුළ රඳවා ගැනීම මෙන්ම ඉතා දරුණු තුවාල ඇති කරන අන්දමේ පහරදීම් කිරීම තුළින් පැහැදිලිව පෙනී යන්නේ ඔහු අත් අඩංගුවට ගැනීම, හමුදාවෙන් පළා ගිය අයෙකු නැවත හමුදාව වෙත භාරදීම සඳහා පොලීසිය විසින් දරන ලද ප්‍රයත්නයක් නොවන බවය.

එසේ නම් දින පහක් තිස්සේ ඔහු පොලීස් ස්ථානයේ රඳවාගෙන සිටියේ ඇයි? එම රැඳවීමේ කාලය තුළදී ඔහු මරණයකට පත් විය හැකි ආකාරයකට වදහිංසා කරනු ලැබුවේ ඇයි?

මේ ප්‍රශ්න දෙකටම පිළිතුරු සැපයිය හැක්කේ පයාගල පොලීසියේ නිලධාරීන්ට පමණි. එම නිලධාරීන් අතර පොලීසිය භාර ස්ථානාධිපතිවරයා

විශේෂයෙන්ම මෙම කරුණු පිළිබඳව පැහැදිලි කිරීමක් කළ යුතුව තිබූ ප්‍රධාන පුද්ගලයා ය. ඔහුට ඉහළින් සිටින සහකාර පොලිස් අධිකාරීවරයාද මෙම කරුණු සම්බන්ධයෙන් අධිකරණයටත් සමාජයටත් කරුණු හෙළිදරව් කළ යුතුව තිබුණි. එහෙත් එසේ හෙළි කිරීමක් කිසි දිනක සිදු නොකරන ලදී.

අධිකරණයක් හා පොලීසිය අතර පැවතිය යුතු වන්නේ සත්භාවයෙන් යුතු සම්බන්ධකමකි. පොලීසිය අපරාධ පිළිබඳව වාර්තා අධිකරණයට ඉදිරිපත් කරන විට එයින් බලාපොරොත්තු වන්නේ අධිකරණය ඉදිරියේ සැබෑ තොරතුරු හෙළි කිරීම පිළිබඳ වගකීම පොලීසිය හඳුනා බවත් එම වගකීම මත පැටවුණු බන්ධනයක් පොලීසියත් අධිකරණයත් අතර පවතින බවත් ය.

ලසන්ත ජගත් කුමාර නඩුව තුළින් අප දකින්නේ මෙම සත්භාවයෙන් යුතු සම්බන්ධය පොලීසිය හා අධිකරණය අතර නොපැවතුණා පමණක් නොව, අවුරුදු 20 කාලයක් පුරාම එම සම්බන්ධය හා එයින් පැවරෙන වගකීමවලින් වැළකී සිටීම සඳහා සියලුම ප්‍රයත්නයන් පොලිස් නිලධාරීන් විසින් ගෙන ඇති බව ය. අධිකරණය අපහසුතාවයට පත් කිරීම හා අධිකරණයක් ඉදිරියේදී පොලීසිය විසින් අනුගමනය කළ යුතු වගකීම සම්භාරය අසීමිත ආකාරයකින් නොතකා හැරීම පිළිබඳ ප්‍රශ්නයන් මෙම නඩුව වෙනුවෙන් ගත වූ සම්පූර්ණ කාලයෙන් හා ඊට අදාළ සියලුම තොරතුරු තුළින් හෙළිදරව් වේ.

අධිකරණයත් පොලීසියත් අතර තිබිය යුතු සත්භාවයෙන් යුතු සම්බන්ධය පළුදු වීම පිළිබඳව සංකේතාත්මක නඩුවක් වශයෙන් මෙම ලසන්ත ජගත් කුමාර යන අයගේ නඩුව සැලකිය හැකිය. එම නඩුව තුළින් කියවෙන කතාව සුවිශේෂ කතාවක් නොවේ. එය ලංකාවේ අධිකරණය ඉදිරියේ පවතින විශාලම නඩු ප්‍රමාණයක් සම්බන්ධයෙන් බල පවත්වන ව්‍යාධියක් වශයෙන් සැලකීම අනිශ්චයාත්මකයක් නොවේ.

මෙයින් පැහැන ගැනෙන ගැඹුරුතම ප්‍රශ්නයක් නම් අධිකරණයක් ඉදිරියේ සත්භාවයෙන් තොරව කටයුතු කිරීම පැහැර හරින පොලීසිය හා අධිකරණ ක්‍රමයේ පැවැත්ම අතර පවතින මහා ගැටීම ය. එය හුදෙක් අධිකරණය හා පොලීසිය අතර ගැටීමක් පමණක් නොව එම ලාංකික සමාජ පදනම් වන ශිෂ්ටාචාරය සමග කෙරෙන යුද්ධයක් වශයෙන්ද

සැලකිය හැකිය. සාධාරණය ඉටු කිරීම පිළිබඳව පවතින ශිෂ්ට සම්පන්න සම්ප්‍රදායන් සමග ලංකාවේ පොලීසිය යුද්ධයක පැටලී සිටී නම් ලංකාවේ යුක්තිය පසිඳලීමේ සංස්ථාවන් තුළින් කුමන ආකාරයක යුක්තිය විසඳලීමක් බලාපොරොත්තු විය හැකිද?

මෙයින් කියැවෙන්නේ ශ්‍රී ලංකාවේ වර්තමාන පොලීසිය රටේ නීතියත්, රට තුළ බල පැවැත්වෙන සාධාරණත්වය ඉටු කිරීම සම්බන්ධයෙන් පවතින ශිෂ්ට සම්පන්න සම්ප්‍රදායත් බිඳ හෙළන ප්‍රධාන සාධකයක් බවට පත්ව තිබෙන බවය. අධිකරණය නොමග යැවීමේ සැලසුම් සහගත මෙම ක්‍රියාවලිය ලසන්න ජගත් කුමාර වෛද්‍යවරයෙකු වෙත ඉදිරිපත් කෙරුණු අවස්ථාවේදී තව දුරටත් දැක ගත හැකි ය. අධිකරණ කටයුත්තකට සම්බන්ධව කටයුතු කරන වෛද්‍යවරයාද සත්භාවයෙන් යුතුව සම්බන්ධකම් පවත්වන්නකු බවට අධිකරණ වෛද්‍ය සම්ප්‍රදාය පදනම්ව ඇති ප්‍රධානම මූල ධර්මයකි. අධිකරණ වෛද්‍යවරයෙකු වනාහි වෘත්තීමය කටයුත්තක නියැලෙන්නෙකි. ඕනෑම වෘත්තීමය කටයුත්තක පවතින ගැඹුරුම ශිෂ්ටාචාර පදනම නම් වෘත්තිකයා තමන්ගේ වෘත්තියේ සම්ප්‍රදායන් අනුව උපරිම සත්භාවයකින් යුතුව කටයුතු කරන්නේය යන පදනම ය.

එහෙත්, ලසන්න ජගත් කුමාර නඩුවේදී අප දකින්නේ පොලීසියත්, වෛද්‍යවරයාත් එකතුව අධිකරණය වංචනිකව නොමග යැවීමේ ප්‍රයත්නයක නියැලී සිටී බවය. පොලීසිය වෛද්‍යවරයාගෙන් බලාපොරොත්තු වූයේ ව්‍යාජ සහතිකයක් ලබා දීම මිස රෝගියා පිළිබඳව සැබෑ තත්ත්වය හෙළිදරවු කරන වාර්තාවක් ලබා දීම නොවේ. මම සාපරාධී වංචනිකභාවය පිළිබඳව ගැඹුරු සමාජ සාකච්ඡාවක් ශ්‍රී ලංකාව තුළ මේ දක්වාත් මතු නොවීම ලාංකීය ජන සමාජය තුළ පවතින සදාචාරාත්මක පදනම පිළිබඳව ගැඹුරු ප්‍රශ්නයක් මතු කරයි.

මිනී මැරීමක් කරා ඇදෙමින් තිබූ සිද්ධි මාලාවක් වංචනිකව වසන් කිරීම තුළින් පොලීසියේ ඊට සම්බන්ධ වූ සියලු නිලධාරීන්ද වෛද්‍යවරයාද මිනී මැරීමකට අනුබල දීම පිළිබඳව චෝදනා ලැබිය යුතුව තිබුණි. දැන දැනම අපරාධයකට සම්බන්ධ වන සියල්ලන්ම එම අපරාධයට වගකිව යුත්තන් සේ සැලකීම අපරාධ නීතිය සම්බන්ධයෙන් ඇති මූලිකම දර්ශනවාදී පදනමක් වේ. මේ පිළිබඳව දස දහසකුත් උදාහරණ ලෝකය පුරාම සිද්ධි තුළින් හෙළිදරවු කළ හැකිය.

මේ ආකාරයේ බරපතල අපරාධයක් සිදු වන්නට ඉඩ හැරීම එතරම්ම බරපතල අපරාධයක් සේ සලකනු ලබන්නේ ඇයි? එලෙස සලකනු ලබන්නේ අපරාධ වැළැක්වීම ශිෂ්ට සම්පන්න සමාජය පදනම් වන මූලිකම අත්තිවාරමක් සේ සලකනු ලබන නිසාය. අපරාධයට අනුබල දෙන්නන් වගකීමෙන් මුදාහැරීම වනාහි හුදෙක් එක් වින්දිතයකුට කරන අසාධාරණයක් පමණක් නොව, සකල අපරාධ නීතියට මෙන්ම රටක පවතින ශිෂ්ට සම්පන්න සම්ප්‍රදායට විරුද්ධව කරන ඉතාමත් බරපතල වූ වරදකි. එම නිසා මිනී මැරුමක් කරා යමින් තිබූ සිද්ධි මාලාවක් හිතාමතා හා වංචනිකව වසන් කිරීම තුළින් ඊට අදාළව කටයුතු කළ පොලීසි නිලධාරීන් මෙන්ම ඊට සම්බන්ධ වූ වෛද්‍ය නිලධාරියාද අපරාධකරුවන් සේ සලකා නීතිය ඉදිරියට පැනවිය යුතුව තිබුණි.

මරණය, මරණ පරීක්ෂණය හා අපරාධ පරීක්ෂණය

අධිකරණ වෛද්‍යවරයාගේ පරීක්ෂණයෙන් පසුව හදිසි ප්‍රතිකාර ලබා දීම සඳහා ලසන්ත ජගත් කුමාර රෝහලක් වෙත යැවිය යුතුව තිබුණි. එහෙත් පොලීසිය වංචනික ආකාරයකින් කටයුතු කරමින් ඔහුව රිමාන්ඩ් බන්ධනාගාරය වෙත යවන ලද්දේය. මෙම ක්‍රියාව පැහැදිලිවම රෝගියාගේ මරණය සිදුවීමට ප්‍රධාන සාධකයක් බවට පත් ව ඇත. ඒ අවස්ථාවේ ඔහු වහාම රෝහලක් වෙත කැඳවාගෙන යන ලද්දේ නම් ඔහුගේ ජීවිතය බේරා ගැනීමේ හැකියාව බොහෝ දුරට පැවතුණි.

අත් අඩංගුවේ සිටියදී යම් රෝගයකට භාජනය වන පුද්ගලයකු වහාම වෛද්‍ය ප්‍රතිකාර සඳහා රෝහලකට යොමු කිරීමේ වගකීම ජේරාඩ් පෙරේරා සම්බන්ධ නඩුව මගින් (SCFR Application No. 328/2002) ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය ප්‍රකාශයට පත් කර තිබේ. එම නඩුවේ සැකකරුවෙකු ලෙස අත් අඩංගුවට ගෙන බරපතල ලෙස පහරදීම නිසා වකුගඩු ඇණ හිටීමේ තත්ත්වයකට පත්ව සිටි සැකකරු රෝහලක් වෙත ගෙනයාම සඳහා කිසිම ප්‍රයත්නයක් අදාළ වත්තල පොලීසියේ නිලධාරීන් විසින් ගෙන නොතිබිණි. මෙය ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයේ දෝෂ දර්ශනයට ලක් විණි. ලසන්ත ජගත් කුමාර රෝහලකට යොමු කළේ නම් හෝ එසේ ඔහුට වෛද්‍ය ප්‍රතිකාර ලබා දීමේ වගකීම අඩුම වශයෙන් ඔහුගේ පවුලේ අයට දැනුම්

දී භාර කළේ නම් ඔවුන් විසින් ඔහු බේරාගැනීම සඳහා කටයුතු කිරීමට හැකියාවක් පැවතීණි.

එහෙත් පොලීසිය මේ කිසිවක් නොකළා පමණක් නොව ඔහුට විරුද්ධව බොරු චෝදනා කිරීම මගින් ඔහු රිමාන්ඩ් භාරයකට යවන ආකාරයට කටයුතු කරන ලදී. මෙය සාපරාධී ක්‍රියාවකි. ප්‍රථමයෙන්, පෙර සඳහන් කළ ආකාරයට අධිකරණයක් සමග සිදු කරන කටයුතුවලදී සත්භාවයෙන් වැඩ කිරීම පොලීසිය විසින් මග හරින ලදී. එසේ මගහැරීම මගින් වූදිනයාගේ ආරක්ෂාව සඳහා අධිකරණයේ මැදිහත් වීමට තිබූ ඉඩකඩ පොලීසිය විසින් වළක්වාලන ලදී. තමන් ඉදිරියට පත්වන සැකකරුවන්ගේ ආරක්ෂාව සලසා දීම වනාහි මහේස්ත්‍රාත් වරයෙකු සතු වන ඉතාමත්ම බරපතල යුතුකමකි. මහේස්ත්‍රාත්වරයා ඉදිරියට පමුණුවන ලද අවස්ථාව වන විට සැකකරු අධිකරණයේ ආරක්ෂාව යටතට පත් වෙයි. මේ අනුව මහේස්ත්‍රාත්වරයා මෙම සැකකරුගේ භාරකරු බවට පත් වේ. අත් අඩංගුවට ගත් පුද්ගලයන් සම්බන්ධයෙන් ඔවුන්ගේ පවුල් වල අයට හෝ වෙනත් කිසිම බාහිර අයෙකුට සම්බන්ධ නොවිය හැකි අවස්ථාවලදී එම පවුල් වල අය අතින් ඉටු කෙරෙන්නේ යැයි බලාපොරොත්තු වන යුතුකම් ඉටුකර දීම මහේස්ත්‍රාත්වරයාගේ පරම යුතුකමක් වේ.

එහෙත් මහේස්ත්‍රාත්වරයා මේ පිළිබඳව ඔහුගේ කටයුත්ත කිරීමේදී සහාය ලබාගන්නේ ඔහුගේම නිලධාරීන්ගෙන්ය. මහේස්ත්‍රාත්වරයා ඉදිරියේ සැකකරු මුහුණ දී ඇති සැබෑ තත්ත්වයත්, ඔහුගේ සෞඛ්‍ය තත්ත්වයත් ජීවිතයට බලපාන ගැටලුකාරී තත්ත්වයක ඔහු පසුවන බවත්, මහේස්ත්‍රාත්වරයාට දැන්වීමේ වගකීම පොලීසිය මත පැවරී තිබුණි. එහෙත් පොලීසිය විසින් වංචනික ලෙස මෙම වගකීම පැහැර හරින ලදී. මේ අනුව සැකකරු මහේස්ත්‍රාත්වරයා ඉදිරියට පමුණුවන ලද නිලධාරීහු අධිකරණය සමග සත්භාවයෙන් යුතු සම්බන්ධයක් පවත්වාගෙන යෑම ප්‍රතික්ෂේප කළා පමණක් නොව, අධිකරණය නොමග යැවීමේ ප්‍රයත්නයකද නිරත වූහ.

තමන්ගේ භාරයට පත්වන ඕනෑම කෙනෙකු හට අනිසි මරණයක් සිදු වන්නේ නම් එම මරණයට භාරකරුද වගකිව යුතු වන්නේ ය. මේ අනුව අධිකරණයට නිසි ලෙස කරුණු ඉදිරිපත් කිරීමෙන් පසු මහේස්ත්‍රාත්වරයා විසින් ගත යුතුව තිබූ පියවර ඔහු නොගෙන සියේ නම් ලසන්න ජගත් කුමාර යන අයගේ ජීවිතය හා සම්බන්ධයෙන් මහේස්ත්‍රාත්වරයාද වගකිව

යුතු පුද්ගලයකු බවට පත් වේ. එහෙත් මෙම අවස්ථාවේදී මහේස්ත්‍රාත්වරයා අවශ්‍ය සැලකිල්ලෙන් යුතුව කටයුතු කළේද යන ප්‍රශ්නය සලකා බැලීමට තරම් සාක්ෂි ඇත්තේ නැත. කෙසේ වුවත්, මෙහිදී අධිකරණය හිතාමතා නොමග යැවීමට කටයුතු කළ බවට නම් සාක්ෂි ඇත. පොලීසිය සන්නාවයෙන් කටයුතු කරන්නේ ය යන පූර්ව නිගමනය මත මහේස්ත්‍රාත්වරයා සැකකරුව රිමාන්ඩ් භාරයට පත්කිරීම සඳහා නියෝග කරන්නට ඇතැයි සිතීමට පුළුවන. එහෙත් තමන්ගේ වංචනික ක්‍රියාමාර්ග මගින් මරණය පවා සිදුවීමට අවකාශ සලසමින් පොලිස් නිලධාරීන් විසින් සිදු කරන ලද මෙම කටයුතු සාපරාධී ක්‍රියා වශයෙන් සැලකිය යුතුව තිබුණි.

අපරාධය පිළිබඳ පරීක්ෂණය

මීනෑම පුද්ගලයකු සැක කටයුතු ආකාරයකින් මියගොස් ඇති බව මරණ පරීක්ෂකයකු විසින් නියෝගයක් දුන් පසු ඉබේම අපරාධ පරීක්ෂණයක් පැවැත්වීමේ වගකීම පොලිස්පතිවරයාටත් පොලිස්පතිවරයා යටතේ ක්‍රියාත්මක වන නිලධාරීන් වෙතත් පැවරේ. එය නීතිය මගින්ම පැනවෙන ඉතාමත්ම බරපතල නෛතික යුතුකමකි.

මෙය හුදෙක් නීතිමය ප්‍රශ්නයක් නොවේ. මෙයද ශිෂ්ටාචාරය පිළිබඳ ප්‍රශ්නයකි. සැක කටයුතු මරණයක් සිදු වූයේ නම් ඒ පිළිබඳව සියලුම දත්තයන් සොයා බලා ඉතා බැරැරුම් හා වෘත්තීමය ආකාරයකින් කටයුතු කර සත්‍ය හෙළිදරවු කිරීම පොලිසිය වෙත පැවරෙන බරපතලම වගකීමවලින් එකකි. එය සාමූහික පැවැත්ම සඳහා සමාජයක් විසින් නිර්මාණය කරගන්නා ලද සදාචාරාත්මක පදනමක් මත පිහිටා ඇත. මෙම සදාචාරාත්මක යුතුකම පැහැර හැරීම මගින් සමස්ත සමාජය ඉතාම බරපතල වංචලතාවයකට හා අස්ථාවරත්වයකට පත් කරනු ලබයි. ලසන්න ජගත් කුමාර පිළිබඳ නඩුවේදී මරණ පරීක්ෂණයේදී අනිසි මරණයක් සිදු වූ බව ප්‍රකාශයට පත් වූ අවස්ථාවේ සිට එම පරීක්ෂණය නිසි ලෙස නොකිරීමට බරපතල ප්‍රයත්නයක පොලීසිය යෙදුණු බව ඊට අදාළව පවතින ක්‍රියාදාමයෙන් මෙන්ම දින වකවානුවලින්ද ඉතා පැහැදිලිව ප්‍රකාශයට පත් වේ.

අපරාධයක් සිදු වී තිබෙන්නට හැකිය යන නිගමනය මරණ පරීක්ෂකවරයෙකු නිගමනය කළායින් පසු කොපමණ බැරැරුම් ආකාරයකින්

පොලිස් පරීක්ෂකයන් ක්‍රියාකළ යුතුද යන්න ලෝකයේ බොහෝ රටවල අපරාධ පරීක්ෂණ පිළිබඳ තිබෙන අත්දැකීම් තුළින් හා අපරාධ පරීක්ෂණ සම්බන්ධ වාර්තාවලින්ද ඉතා පැහැදිලිව පෙනේ.

අපරාධවල මුල් සෙවීම සම්බන්ධව යුරෝපය පුරා ඇති වූ මහා වෙනස්කම්ව, සංකේතාත්මක වෙනස්කම් කොපමණ ගැඹුරකට එම මිනිස්සුන්ගේ සිත් තුළ කාවැද්දුණේද යන්න මේ කාලය තුළ නිර්මාණ සාහිත්‍ය තුළින් බිහිව සදාකාලිකව ජනමතය කිඳා බැස ඇති ඇතැම් නිර්මාණ තුළින් පිළිබිඹු වේ. ශ්‍රීමත් ආතර් කොනන් ඩොයිලි (Sir Arthur Conan Doyle) නමැති ගත්කරුවරයා විසින් සාහිත්‍යයට නගන ලද ශර්ලොක් හෝම්ස් (Sherlock Holmes) නමැති අපරාධ පරීක්ෂකයා පිළිබඳ කතා අද ලෝක සාහිත්‍යයේ කොටසක් බවට පත්ව ඇත. එම වර්ත තුළින් කියවෙන්නේ ඉතාම අභිරහස් සහගත වූ මරණ පවා ඉතා විද්‍යාත්මක හා සුක්ෂම ආකාර වලින් පරීක්ෂණ පවත්වා අපරාධකරුවන් නීතිය ඉදිරියට පැමිණ වීමේ කාර්යය කොතරම් බැරෑරුම් සහගත රාජකාරියක් බවට ඒ වන විට පත්ව තිබුණේද යන්නයි. මේ ආකාරයෙන්ම, තවත් සුවිශේෂ වර්ත නිර්මාණ සාහිත්‍ය තුළට එක්ව ලෝකයේ අපරාධ පිළිබඳව සාකච්ඡාව වඩාත් සරසාර හා ඵලදායී මට්ටමකට පත් වීණි. එම සාරවත් සාකච්ඡාව ලෝක ශිෂ්ටාචාරය තුළ අපරාධ පිළිබඳව ඇති විරෝධත්වය හා පිළිකුල විදහා දක්වමින් ඒවා වැළැක්වීම සඳහා පැවතිය යුතු නිර්මාණ වශයෙන් සැලකේ.

මෙකී සංස්කෘතිමය වෙනස ශ්‍රී ලංකාව තුළ ඇති නොවූයේ ඇයි? එම මාවතේ යම් ඉදිරි පියවරයන් 19 වන ශත වර්ෂයේ අගභාගයේ හා 20 වන ශත වර්ෂයේ මුල් භාගයේදී සිදු වී තිබුණු නමුත්, 20 ශත වර්ෂයේ අග භාගයේ සිට මේ දක්වා කාලය තුළ මෙම සම්ප්‍රදායන් ඉතාමත් පහත් ආකාරයකින් නොතකා හැරීම රට පුරා පැතිර ගියේ කුමන හේතු නිසාද? මේ සියල්ල ලසන්න ජගත් කුමාර නඩුවෙන් ද, ඊට සමාන අනෙකුත් දහසකුත් නඩු වලින්ද පැන නැගෙන බරපතල පැනයක් සේ දිස්වෙයි.

මෙයින් පෙනී යන්නේ ලාංකික සමාජය සංස්කෘතික වශයෙන් හා සදාචාරාත්මක වශයෙන් ඉතා දැඩි ලෙස පිරිහෙමින් පවතින සමාජ ක්‍රමයක් බවට පත් කිරීමට තරම් ශ්‍රී ලංකාවේ පොලිස් ක්‍රමය පහතට වැටී තිබෙන බවයි. රටක පොලිස් ක්‍රමයක අරමුණ මෙහි ප්‍රතිවිරුද්ධ පැත්තය. එනම්

නීතිය නිසි ලෙස හා සාධාරණව ඉටු කිරීමේ උවමනාව නිසි ආකාරයෙන් ප්‍රදර්ශනය කිරීම තුළින් අපරාධයට විරුද්ධව විශාල මතවාදයක් මෙන්ම හැඟීම් ධාරාවක් සමාජය තුළ නිර්මාණය කිරීමය. සමාජය තුළ ශිෂ්ටත්වය පවතින්නේ එම සමාජය තුළ පවතින බුද්ධිමය අවබෝධය හා එම බුද්ධියට සරිලන ආකාරයකින් එම සමාජයේ ජීවත් වන මිනිසුන්ගේ හැඟීම් ධාරාවන් වර්ධනය වී සදාචාරය රැක ගැනීම පිළිබඳ දැනීමක් ජනගත වීම තුළින් පමණි. එහෙත් ලංකාවේ පොලීසිය සිදු කරනු ලබන්නේ මෙවැනි ජනගත වූ බුද්ධිමය හැඟී ධාරාවක් මෙන්ම සදාචාරාත්මක පද්ධතියක් වැඩි දියුණු කිරීම නොව එය වඩ වඩාත් කඩා කප්පල් කොට විනාශ කර දැමිය. සදාචාරයට හා නීතියට වෛර කරන සංස්ථාවක් බවට යම් රටක පොලීසිය පත් වුවහොත්, එම සමාජය තුළ ශිෂ්ට සම්පන්නභාවයක් පවත්වාගෙන යන්නේ කෙසේද. මෙම බරපතල ගැටලුව සිහිපත් කරන සිද්ධි මාලාවක් සේ ලසන්ත ජගත් කුමාරගේ නඩුවත් ඊට සමාන තවත් බොහෝ නඩුත් සැලකිය යුතුය. පොලීසිය අපරාධයෙන් පිරි සමාජයක් හා අපරාධයට විරුද්ධව අපරාධය පරාජය කිරීමට නොහැකි තත්වයක් නිර්මාණය කරන සංස්ථාවක් බවට පත්ව තිබේ නම් එම ජන සංහතියේත් එහි පවතින ශිෂ්ටාචාරයේත් අනාගතය කුමක් වේවිද? ජගත් කුමාරගේ ජීවිත ඝාතනය තුළින් ප්‍රකාශනයට පත් වන්නේ අශිෂ්ට සමාජය විසින් ජීවිත ඝාතනය කිරීමක් යැයි කිවහොත් ඊට විරුද්ධව ඉදිරිපත් කළ හැකි අභ්‍යාජ මතවාදය කුමක්ද?

අධි චෝදනා පත්‍රය හා ශිෂ්ට නෛතික උරුමයන්?

ලසන්ත ජගත් කුමාර යන අයගේ මරණය 2000 ජූනි මාසයේදී සිදු වූ නමුත් එම මරණය සම්බන්ධ ඝාතන නඩුව නීතිපතිවරයා විසින් මහා අධිකරණය වෙත ඉදිරිපත් කරන ලද්දේ 2013 පෙබරවාරි මස 08 වන දින ය. එහි නඩු අංකය වූයේ HC 570/2013 යි. මේ අනුව ඝාතනය සිදු වී අවුරුදු 13 ක් යනතුරු එම ඝාතනයට සම්බන්ධ අධිචෝදනා පත්‍රය යොමු කිරීම පමා විය. අධිචෝදනා පත්‍රය යොමු කොට ඇත්තේ මිනි මැරීමේ චෝදනාව හා 1994 අංක 22 වදහිංසා පනත යටතේ අපරාධයක් කිරීම සම්බන්ධයෙනි.

ජාත්‍යන්තරව අපරාධ නීතිය පිළිබඳව පවතින තවත් එක් ප්‍රධාන සිද්ධාන්තයක් නම් අපරාධ පරීක්ෂණයක් ඉතා ඉක්මනින්ම සිදු කළ යුතු බවත්, එම පරීක්ෂණය අවසාන වීමෙන් ඉක්බිති ඉතාමත් ඉක්මනින් අධිචෝදනා පත්‍ර ගොනු කළ යුතු බවත්ය. ඉතා කඩිනමින් අපරාධ පරීක්ෂණයක් අවසන් කිරීමේ වගකීම අපරාධ විධි විධාන පනත යටතේ නීති ගතව ඇත. ඉක්මනින් නඩු පැවරීම පිළිබඳ කරුණද එසේම මුල් බැසගත් නෛතික සිද්ධාන්තයක් මෙන්ම මානව හිමිකම් කොමිසම විසින් ශ්‍රී ලංකාවේ මානව හිමිකම් කඩ වීම් පිළිබඳව පැමිණිලි වලින් පසුව ගත් නිගමන මගින්ද ඉතා පැහැදිලිව ප්‍රකාශයට පත් කර ඇත. ඒ හේතුවෙන් එම සිද්ධාන්තය පිළිබඳව කිසිදු විවාදයක් මතු වීමට කිසිදු ඉඩක් නැත.

එහෙත්, ප්‍රයෝගිකව ගත් කල මෙම සිද්ධාන්තය ශ්‍රී ලංකාව තුළ ක්‍රියාත්මක වන්නේ ඉතාමත් විරල අවස්ථාවල පමණි. එවැනි විරල අවස්ථාවන් වශයෙන් බොහෝ දුරට කිසියම් දේශපාලන උවමනාවක් මත මෙහෙයවන ක්‍රියාවන් ඇති වූ අවස්ථාවන් දැකිය හැකි ය.

අපට මෙහිදී වැදගත් වන්නේ නීතිපතිවරයා හා පොලීසිය අතර ඇති සම්බන්ධයේ සද්භාවය පිළිබඳව කරුණුය. අධිකරණයත් පොලීසියත් අතර සම්බන්ධය සත්භාවයෙන් තොරව පවතින විට මනුෂ්‍ය අතීතය ගැටලකාරී තත්ත්වය පෙර සාකච්ඡා කරන ලදී. එහෙත්, ඊට වඩා ගැටලු සහගත තත්ත්වයක් ඇති වන්නේ නීතිපතිවරයාත් පොලීසියත් අතර ඇති සම්බන්ධයක් පෙරටු කොට ගෙනය.

නීතිපති හා පොලීසිය

ලංකාවේ බල පවත්වන නීතිය අනුව අපරාධ පරීක්ෂණ කිරීමේ වගකීම මුළුමනින්ම පැවරෙන්නේ පොලීසිය වෙතය. මෙයින් බලාපොරොත්තු වන්නේ සද්භාවයෙන් යුතුව තම පරීක්ෂණ කරන අතරම එසේ එම පරීක්ෂණ කිරීමේ හැකියාවමෙන්ම වුවමනාවද පොලීස් පරීක්ෂණ කණ්ඩායම් සතුව පවතින බවය.

1970 පෙර කාලය දෙස බලන විට එවැනි අපරාධ පරීක්ෂණ ක්‍රමයක් බොහෝ දුරට ලංකාව තුළ ස්ථාවර වෙමින් පැවති බව අතීත නඩු

විභාග පරීක්ෂා කිරීමේදී පෙනී යයි. විශාල වැදගත් කමකින් යුතු අපරාධ සම්බන්ධයෙන් එනම් 1959 අගමැති එස්. ඩබ්ලිව්. ආර්. ඩී බණ්ඩාරනායක මහතා ඝාතනය කිරීම හා 1962 රාජ්‍ය පෙරළා දැමීම සඳහා කළ කුමන්ත්‍රණය පරීක්ෂා කිරීමේදී පොලීසිය අතිශයින් සුක්ෂමව හා දක්ෂ ආකාරයකින් කටයුතු කර ඇති බව පැහැදිලිව පෙනේ. එමෙන්ම පොලීසිය එම පරීක්ෂණ කටයුතු ඉතා කෙටි කාලයක් තුළ අවසන් කර ඊට අදාළ සියලුම ලිපි ගොනු හා වාර්තා අධිකරණයට හා නීතිපතිවරයාට ලබාදීමෙන් පසු ඉතා කෙටි කාලයක් ඇතුළත නඩු විභාග පටන් ගත් ආකාරයද එම නඩු වාර්තා පරීක්ෂා කිරීමෙන් පෙනී යයි. මෙය සිදු වූයේ හුදෙක් එවැනි ප්‍රබල වැදගත්කමක් තිබූ නඩු සම්බන්ධයෙන් පමණක් නොවේ. එම කාලය තුළදී ඉතා බරපතල වූ අපරාධ සම්බන්ධයෙන් ඉතා දක්ෂ ආකාරයෙන් පොලීසිය ක්‍රියා කර තිබෙන ආකාරය ජනතාව තුළ විශාල ආන්දෝලනයන් ඇති කළ නඩු පිළිබඳව විමසීමේදී ඉතා පැහැදිලිව පෙනී යන කරුණකි.

මෙයින් කියවෙන්නේ තමන් සතු රාජකාරිය පිළිබඳව ගැඹුරු අවබෝධයක් මෙන්ම, තමන් සතු යුතුකම් පිළිබඳව ගැඹුරු කැපවීමක්ද වෘත්තීමය වශයෙන් සද්භාවයෙන් කටයුතු කිරීම පිළිබඳව ක්‍රියාත්මක වන සදාචාරයක්ද මේ කාලය තුළ පොලීසිය තුළ පැවති බවය. එහෙත් 1970න් පසු මෙන්ම විශේෂයෙන්ම ඊට පසු දශකයන් තුළ ක්‍රමයෙන් වර්ධනය වූණු නොසැලකිල්ල මෙන්ම තම වෘත්තීය අභිමතාර්ථයන්ට මුළුමනින්ම පරස්පර විරෝධී ආකාරයෙන් වැඩ කිරීම සම්බන්ධයෙන් පොලීසිය තුළ ඇති වූ විශාල පරිවර්තනය දැක ගත හැකි ය. මෙම පරිවර්තනයෙහි ඉතා පැහැදිලි ප්‍රකාශයක් ලෙස ලසන්ත ජගත් කුමාර යන අයගේ නඩුවට අදාළ සිද්ධි මාලාව හා දින වකවානු සලකා බැලීමේදී පෙනී යයි. නීතිපතිවරයා හා පොලීසිය අතර තිබෙන සම්බන්ධය හොරා පොලිස් සෙල්ලම වැනි දෙයක් මත පදනම් වූ විට නීතිපති ක්‍රමය නිසි ආකාරයකින් කටයුතු කරන්නේ කෙසේද? මෙය වර්තමානය සම්බන්ධයෙන් මෙන්ම, අතීතය සම්බන්ධයෙන්ද වැදගත් වන කරුණකි.

නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුවේ නිලධාරීන් කොපමණ නීති ගරුක නිලධාරීන් වූවත් ඔවුන් කටයුතු කළ යුතු අමුද්‍රව්‍ය එනම් සාක්ෂි එකතු කිරීමේ කටයුත්ත කරනු ලබන්නේ පොලීසිය විසිනි. හුදෙක් නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුවේ හැකියාව හා උවමනාව මත පමණක් අපරාධ නීති පද්ධතිය පවත්වාගෙන යා නොහැකිය. ඇත්තෙන්ම කිවහොත්, නීතිපති

දෙපාර්තමේන්තුවේ ශක්තිය රැඳෙන්නේ අපරාධ පරීක්ෂණ පිළිබඳව පවතින සම්ප්‍රදායේ ශක්තියත් එහි නිලධාරීන් කටයුතු කරන සදාචාරාත්මක පැවතුම් රටාවත් ඔවුන් තමන්ගේ වගකීම් සම්බන්ධයෙන් දරන මතවාදයත් ආදී කරුණු මතය. මේ කරුණු සම්බන්ධයෙන් මහා පරිමාණ පසුබැමක් පොලීසිය තුළින් සිදු වී තිබේ නම් එය නීතිය මගින් පසිඳලීම සඳහා නීතිපති වරයා විසින් ගන්නා සියලුම උත්සාහයන් පරාජය කිරීමට බලපාන කරුණක් බවට පත් විය හැකිය.

ලංකාවේ වූදිතයන් වෙනුවෙන් පෙනී සිටින අපරාධ නීති වෘත්තිකයන් බොහෝ දුරට බලාපොරොත්තු වන්නේ පොලීසිය විසින් පරීක්ෂණ කරනු ලබන බරපතල වැරදි ප්‍රයෝජනයට ගනිමින් ඒ මගින් වූදිතයන්ට විරුද්ධව තෛතික වශයෙන් පිළිගත හැකි සාධාරණ නඩුවක් ඔප්පුකර නැති බව කියා පෑමටය. බොහෝ විට මේ සඳහා හැකි පමණ අවස්ථාවන් පොලීසිය විසින්ම නිර්මාණය කර දෙනු ලැබේ. පසුගිය කාලයේදී සමහර විට මෙවැනි වැරදි පොලීසියේ අතපසුවීම් නිසා සිදුවිය හැකිව තිබුණත් මෑත කාලයකදී හිතාමතාම මෙවැනි වැරදි වන්නට ඉඩ හරින බවත්, සමහර විට එසේ කිරීම මගින් කිසියම් ප්‍රතිලාභ ලබා ගැනීමටද පොලීසිය නැඹුරු වී ඇති බවත් බොහෝ විට හෙළිදරව් වේ.

පරීක්ෂකයා පරීක්ෂණය අඩුපාඩු සහිත ආකාරයෙන් සිදු කර ඒ මාර්ගයෙන් වූදිතයාට පැන යාමට අවස්ථාවක් නිර්මාණය කරන තත්ත්වය තුළ නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුවේ නීතිවේදීන්ට පවා ජයගත නොහැකි තත්ත්වයන් නිර්මාණය වේ. ලසන්ත ජගත්කුමාර නඩුව පුරාම මෙවැනි අඩුපාඩු විශාල වශයෙන් දැක ගත හැකිය. ඔහුට පයාගල පොලීසිය තුළදී වද හිංසා කිරීම සම්බන්ධයෙන් ඇසින් දුටු සාක්ෂිකරුවකු සිටි නමුත් එම සාක්ෂිකරුවාගේ සාක්ෂියක් ගැනීමට පවා පොලීසිය විසින් උනන්දුවක් හෝ උවමනාවක් දැක්වූයේ නැත. සාක්ෂිකරුවාගේ නමද ඔහුගෙන් සාක්ෂියක් ලබා ගැනීමේ අවශ්‍යතාවය ගැනද ලසන්ත ජගත් කුමාරගේ පවුලේ අය ද ඔහු වෙනුවෙන් ඉදිරිපත් වූ නීතිඥයන් මගින් ඉල්ලීම් කරනු ලැබුවත්, මේ සියල්ල මග හැරීමට පොලීසිය සමත් විය. මෙම නඩුවේ කතාව තුළින් ලංකාවේ නීති ක්‍රමයේ සමස්ත කතාව දෙස හැරී බලන කල, නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුවත් පොලීසියත් අතර ඇති සම්බන්ධයේ මතු වී ඇති සදාචාරාත්මක ගැටලු මෙන්ම වෘත්තීමය ගැටලු පිළිබඳව දැඩි අධ්‍යයනයක යෙදීම අවශ්‍ය වේ. එම අධ්‍යයනය මුළුමනින්ම පාහේ යොමුවිය යුතු වන්නේ රජයේ මෙම

සංස්ථා දෙක අතර පැවතිය යුතු වන්නා වූ සද්භාවයේ සම්බන්ධය මෙන්ම එකිනෙකා වගකීම් වලින් බැඳ තබා ගැනීමේ උවමනාව පිළිබඳව කරුණු මතය.

හුදෙක් පරිපාලනය වශයෙන් යම් වෙනස්කම් ඇති කිරීමෙන් පමණක් මෙම විශාල ගැටලුව විසඳිය නොහැකිය. නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුවේ ඇතැම් නිලධාරීන් පොලීසිය සමග වඩා කිට්ටු සම්බන්ධයක් ඇති කර ගැනීමේ සම්ප්‍රදාය දැනට පවතින තත්ත්වය තුළ ලංකාවට සුදුසු සම්ප්‍රදායක් නොවේ. එවැනි සම්ප්‍රදායක් පැවතිය හැක්කේ ඊට අදාළ නෛතික සංස්කෘතිමය පදනමක් පවතින රටවල් වල පමණය. උදාහරණයක් වශයෙන් නීතිමය පාලනය ගැඹුරින් ස්ථාවරව පවතින ඕස්ට්‍රේලියාව, ඇමරිකාව වැනි රටවල නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුවේ නිලධාරීහු බරපතල අපරාධයක් වාර්තා වූ අවස්ථාවේ සිට ඒ පිළිබඳව පවත්වනු ලබන පරීක්ෂණයෙහි අධීක්ෂකයන් ලෙසත් උපදේශකයන් ලෙසත් කටයුතු කරති. ඒ තුළ පවතින පූර්ව නිගමනයන් නම් නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුවේ නියෝජිතයින් අපරාධයේ සැබෑ අපරාධකරුවන් සොයා ගැනීමේ උවමනාව හැර වෙනත් උවමනාවකින් තොරව මෙහෙයවෙන බවය.

අපරාධ පරීක්ෂණයක පළමු තොරතුරු ලැබීමේ සිට එයින් හෙළිදරව් වන කරුණු අනුව පැහැදිලි කරගත යුතු කරුණු සම්බන්ධයෙන් එම නීතිපති දෙපාර්තමේන්තු වෘත්තිකයන් පොලීසියට උපදෙස් ලබා දෙන අතර පොලීසිය විසින් ගැනීමට ඉඩකඩ තිබෙන වැරදි පියවර මුල සිටම නිවැරදි කිරීමට ඔවුහු කටයුතු කරති. මේ නිසා අවසාන වශයෙන් නීති කෘත්‍යයක සාක්ෂි ලිපි ගොනුව සකස්වන්නේ ගැඹුරු නීතිමය සම්ප්‍රදායක් මත පදනම් වෙමිනි.

වරෙන්තු ක්‍රියාත්මක නොකිරීම

මෙම නඩුවේ අධි වෝදනා පත්‍ර නිකුත් කිරීමෙන් පසු වූදිනයා අධිකරණය ඉදිරියට ගෙන ඒමේ බරපතල වගකීම අධිකරණය මත රඳා පැවතිණි. අධිකරණය මෙම යුතුකම ඉටු කරනු ලබන්නේ සැකකරුවන්ට හෝ වූදිනයන්ට විරුද්ධව සිතාසි නිකුත් කිරීම හෝ වරෙන්තු නිකුත් කිරීම මගිනි. මූලින් සිතාසි නිකුත් කරනු ලබන්නේ වූදිනයා විසින් අධිකරණයට

තමන්ගේ පක්ෂපාතිත්වය පෙන්වීම සඳහා ක්‍රියාත්මක වේය යන පූර්ව නිගමනය මතය.

අප නැවත වරක් කතා කරන්නේ අධිකරණ ක්‍රමයක පැවැත්මට පදනම් වන මූලධර්ම පිළිබඳ ප්‍රශ්නයකි. අධිකරණයක් ඉදිරියට නීත්‍යානුකූල ආකාරයකින් යමෙකු කැඳවීමක් ලැබුවහොත් එම වගකීමට උරදී වහා අධිකරණයට පැමිණේය යන මූලධර්මය අධිකරණයේ පැවැත්ම සඳහා අත්‍යාවශ්‍ය මූලධර්මයකි.

අධිකරණයක් යමෙකු අධිකරණයක් ඉදිරියට කැඳවන්නේ එසේ කැඳවීමට එම අධිකරණයට ඇති බලධාරීත්වය ක්‍රියාවට නගමිනි. මෙම බලධාරීත්වයට පිටුපැමට කිසිම රටවැසියකුට අයිතියක් ඇත්තේ නැත. මෙය රටවැසි භාවය පිළිබඳ සංකල්පය තුළ ගැඹුරින් පැළපදියම් වූ අදහසකි. පුරවැසිභාවය වනාහි රටක පවතින නීතියට අනුකූලව රට වැසියන් තුළ ඇති කරගන්නා ලබන සම්මුතියකි.

ශ්‍රී ලාංකීය සමාජයේ පදනම් වන ඉතා වැදගත් සිද්ධාන්තය නම් තමන් ඉදිරියට ඕනෑම කෙනෙකු කැඳවීමට හැකි බලධාරීත්වයක් අධිකරණයට පවතිනවාය යන පූර්ව නිගමනය ය. යම් අයෙකු විසින් අධිකරණය විසින් එය හමුවට පැමිණෙන ලෙස ඔහු හෝ ඇය වෙත දැනුම්දුන් පසු එසේ පැමිණීම ප්‍රතික්ෂේප කරයි නම් එය බරපතල වරදකි. එම වරදට කිසිදු අයුරකින් ඉඩ දුනහොත් එය අධිකරණයේ බලධාරීත්වයට ඉතා බරපතල තර්ජනයක් බවට පත් වේ.

සිතාසියක් ලැබීමෙන් පසු රට වැසියකුගේ යුතුකම වන්නේ වහාම අධිකරණය හමුවට පැමිණීම හෝ එසේ පැමිණවීමට නොහැකි යයි යම් සාධාරණය කළ හැකි කරුණක් මත පැමිණිය නොහැකි නම් එය අධිකරණයට දැනුම් දී නැවත පැමිණීමේ දිනයක් අධිකරණයෙන් ඉල්ලා සිටීමය. මෙසේ පැමිණීමට නොහැකි වීම කෙරෙහි බලපෑ හැක්කේ අධිකරණයට යෑමට නොහැකි තරම් යම් රෝගී තත්ත්වයක් හෝ වෙනත් බරපතල ස්වභාවික ගැටලුවක් මතු වේ නම් ය. උදාහරණයක් වශයෙන් යම් ප්‍රදේශයක ගමන් බිමන් යාමට නොහැකි තත්ත්වයක් හෝ ස්වාභාවික කාරණාවක් නිසා ඇත වූ හේතුවක් මතය. නොඑසේනම් අධිකරණයට නොපැමිණීම වරදක් බවට පත්වේ.

අධිකරණයක් මගින් වරෙන්තු නිකුත් කිරීම දක්වා යනු ලබන්නේ කැමැත්තෙන් අධිකරණයට නොපැමිණෙන අයෙකු රජයේ බලය යොදා අධිකරණය ඉදිරියට ගෙන ඒමට අධිකරණයට පවතින බලය මතය. වරෙන්තුවක් නිකුත් කිරීමෙන් අධිකරණය කියා සිටින්නේ, යම් පුද්ගලයකු අධිකරණයට කීකරුවීම ප්‍රතික්ෂේප කර ඇති බවත් එම නිසා ඔහු අත් අඩංගුවට ගෙන වහාම අධිකරණය ඉදිරියට පමුණුවන ලෙසත්ය.

මෙම වගකීම පැවරෙන්නේ පොලීසියට වෙතය. මෙම ක්‍රියා මාර්ගය පොලීසිය විසින් අධිකරණයක කටයුතු කරගෙන යාම සඳහා ගනු ලබන ඉතාමත්ම බරපතල වගකීමකි. පොලිස් බලතල පවතින්නේ අකමැත්තෙන් හෝ අධිකරණයේ නියෝගයකට යටත් නොවන කෙනෙකු බලයෙන් එසේ ක්‍රියා කරන තත්වයකට පත් කිරීම සඳහාය.

පොලීසිය වරෙන්තුවක් ක්‍රියාත්මක කිරීමට පැහැර හරින්නේ නම් එය අධිකරණයක් වෙත ඵලේ කරනු ලබන බරපතලම ප්‍රහාරයකි. එසේ කිරීමට ඉඩ හැරියහොත් අධිකරණ ක්‍රමයකට පැවැත්මක් නොමැති වේ. පොලීසිය පවා අධිකරණයේ බලධාරීත්වය පිළිනොගන්නේ නම් හා එම අධිකරණයේ නියෝග ක්‍රියාත්මක කිරීමට ප්‍රතික්ෂේප කරන්නේ නම්, එවැනි වාතාවරණයක් තුළ අධිකරණයට තිබිය යුතු පක්ෂපාතීත්වය රට වැසියා වෙතින් ලබාගන්නේ කෙසේද?

මෙම නඩුවෙන් මතුවන ඉතාමත්ම බරපතල ප්‍රශ්නය වන්නේ, මෙකී කරුණය. අධිකරණය නැවත නැවත වරෙන්තු නිකුත් කිරීම පමණක් නොව පොලිස්පතිවරයා ලවා එම වරෙන්තු ක්‍රියාත්මක කරන ලෙස නියෝගද නිකුත් කර ඇත. එහෙත් ජගත් කුමාර නඩුවෙහි මෙම නියෝග ක්‍රියාවට නැංවීම කාලාන්තරයක් තිස්සේම පොලීසිය විසින් ප්‍රතික්ෂේප කර තිබේ.

මෙම ප්‍රතික්ෂේප කිරීම වඩාත් බරපතල වන්නේ එසේ කිරීමට හේතුව වශයෙන් නඩුවේ වූදිනයා වන පොලිස් නිලධාරියකු ආරක්ෂා කිරීම සඳහා අධිකරණයට අකීකරුව කටයුතු කොට ඇති බැවිනි. මෙහිදී වරෙන්තුව ක්‍රියාත්මක කරන නිලධාරීන් ඉදිරියේ ඔවුන්ගේ හිතෙහිමානවය පිළිබඳව දෙබිඬි තත්වයක් නිර්මාණය වී තිබූ බව පෙනේ. එක අතකින් අධිකරණයට යටහත් පහත්ව එහි වගකීම ඉටු කිරීම පොලිස් නිලධාරීන් වශයෙන් ඔවුන් සතුවන්නා වූ පරම යුතුකමකි. අනිත් අනිත් එකම වෘත්තියේ නියැලෙන අයකු ආරක්ෂා කිරීම සඳහා පවතින පුද්ගලික උවමනාකම තවත් දෙයකි.

මේ අවස්ථාවේදී පොලිස් නිලධාරියා අන් සෑම නිලධාරියකු මෙන්ම බැඳී සිටින්නේ කිසිදු කරුණකට යටත් නොවී, තමන් විසින් ඉටු කළ යුතු යුතුකම අධිකරණය හමුවෙහි ඉටු කිරීමය. මෙය රජය වෙනුවෙන් සේවය කරන සෑම නිලධාරියකුගෙන්ම බලාපොරොත්තු වන ඉතාම ප්‍රාථමික මට්ටමේ යුතුකමකි. නිලධාරියකු වශයෙන් ඉටුකළ යුතු යුතුකම් අනෙක් කුමන හේතුවක් නිසා හෝ පැහැර හරින තත්ත්වයක් ඇති වේ නම්, එය වනාහි එම වෘත්තිකයෙකුගෙන් සිදුවිය යුතු යුතුකම් ඉටු නොකිරීමක් පමණක් නොව ශිෂ්ට සමාජයක රජයත් පුරවැසියාත් අතර පවතින සම්බන්ධය ඉතා බරපතල ආකාරයකින් පඬු කිරීමකි. අධිකරණයට නිගරු කිරීමේ මෙම ක්‍රියාදාමය අවුරුද්දක් දෙකක් නොව අවුරුදු 7 ක කාලයක් තිස්සේම අදාළ පොලිස් නිලධාරීන් විසින් ක්‍රියාවට නංවා ඇත.

එම කාර්යයට පොලිසියේ ඉහළ නිලධාරීන්ද මුළුමනින්ම වගකිව යුතු වේ. උසාවියේ වරෙන්තුව ක්‍රියාත්මක කරන ලෙස පොලිස්පතිවරයාටද දැනුම් දී තිබුණි. මේ අනුව පොලිස්පතිවරයා හා ඔහු යටතේ වැඩ කරන සෑම ඉහළ නිලධාරියකුගේම වගකීම වූයේ අධිකරණය විසින් පොලිසිය වෙත පවරා තිබෙන එකී වගකීම ඔවුන්ගේ උපරිම ශක්තිය යොදා ක්‍රියාත්මක කිරීමය. මෙහිදී එසේ කිරීම පැහැලිවම පැහැර හැර ඇත. එමෙන්ම එය මෙම නඩුව සම්බන්ධයෙන් පමණක් නොව, රටේ බොහෝ නඩු සම්බන්ධයෙන්ද මේ ආකාරයෙන් සිදු වේ.

පොලිසිය විසින් අධිකරණය නොතකා හරින තත්ත්වයක් ඇති වේ නම් එවැනි තත්ත්වය තුළ රටේ නීතිය හා සාමය ක්‍රියාත්මක කිරීම සිදු කළ හැක්කේ කෙසේද? පොලිසිය තමන්ගේ පරම යුතුකමක් අධිකරණය වෙනුවෙන් ඉටු නොකරන්නේ නම් එය නොතකා හැරිය හැකි වර්ගයේ වරදක්ද? එවනි නොතකා හැරීම් සමාජය තුළ පවතින්නේ නම් එම සමාජයට ස්ථාවර සමාජයක් හැටියට පැවතිය හැකිද? ස්ථාවර සමාජයක් පවත්වාගෙන යෑම වළක්වාලන පොලිසියක් යම් රටක පවතී නම්, එය එම රටට ව්‍යවසනයක් ගෙන දෙන පොලිස් ක්‍රමයක් බවට හැදින්වීම අතිශයෝක්තියක්ද?

පොලිසිය හා අධිකරණය අතර තිබිය යුතු සන්භාවයෙන් යුතු සම්බන්ධය පිළිබඳව අපි මූලින් කතා කළෙමු. එහෙත් අප දකින්නේ එම සන්භාවයෙන් තොරව කටයුතු කිරීම පමණක් නොව, ඉතා පැහැදිලි

ආකාරයකින් අධිකරණය නොතකා කටයුතු කිරීමේ තත්ත්වයකට ලංකාවේ පොලීසිය පත් වී තිබෙන බවය. එය හුදෙක් නිලධාරීන් පිළිබඳව ප්‍රශ්නයක් නොවේ. මන්දයත් යම් නිලධාරියකු අතින් එවැනි වැරදි සිදු වූයේ නම්, ඒවා නිවරදි කිරීම සඳහා ක්‍රියාමාර්ග පොලිස් ක්‍රමය තුළ පැවතිය යුතුය. ඇත්තටම අතීතයේදී එවැනි ක්‍රමයන් පැවතුණි. එහෙත් දැන් පෙනෙන්නේ තම වගකීම් පැහැර හරින නිලධාරීන් හුරතල කිරීමේ හා ඔවුන් ආරක්ෂා කිරීමේ ක්‍රමයක් පොලීසියේ ඉහළ මට්ටම දක්වාම පැතිර ඇති බවය.

මේ සියලු කරුණු සලකා බලන විට පෙනී යන්නේ මෙම ජගත් කුමාරගේ නඩුව තුළින් මතු වන්නේ එක් රට වැසියකුට සිදු වූ බරපතල අයුක්තියක් හා අසාධාරණයක් පිළිබඳව කතාවක් පමණක් නොව, රටම ව්‍යවසනයට පත් කරන්නා වූ මහා බරපතල අගතිගාමී වෙනස්කම් ශ්‍රී ලංකාවේ පොලිස් ක්‍රමය තුළත්, මෙරට යුක්තිය පසිඳලීමේ සංස්ථා තුළත් සිදු වී ඇති බව ය. ඒ සිදු වීමට කුමන හේතු බලපැවැද යන්න වෙනත් කරුණකි. එහෙත් නීතිමය මූල ධර්මය වන්නේ කුමන කරුණක් නිසාවත් යුතුකම් පැහැර හැරීම සාධාරණ කළ නොහැකි බවය. දේශපාඥයන් විසින් කරන ලද යම් ඇගිලි ගැසීම් නිසා පොලිස් ක්‍රමයත්, යුක්තිය පසිඳලීමේ ක්‍රමයත් පසු බැස ඇතැයි කියා එය නිදහසට කරුණක් ලෙස පාවිච්චි කිරීමට ලංකාවේ පොලීසියටවත් අනෙක් සංස්ථාවලටවත් ඉඩකඩ ඇත්තේ නැත.

රජයේ ඕනෑම නිලධාරියෙකු තම නිලය බාරගන්නේ එම නිලයන් දැරීමට හැකි බවත් එසේ කිරීමට තමන් කැමති බවටත් කරන ප්‍රකාශයක් වශයෙනි. මොනසම් හේතුවක් නිසාවත් රාජකාරිය කරගන්නට බැරි තත්ත්වයකට පත්වී තිබෙන බවත්, ඒ හේතුවෙන් රාජකාරිය පැහැර හැරි බවට පවසන තත්ත්වයක් ඇතැයි කීමට නීතිමය වශයෙන් ඉඩකඩක් නැත. ඔවුන් එවැනි තත්ත්වයක පසු වන්නේ නම් තම නිලයෙන් ඉවත්වීම ඔවුන්ගේ යුතුකමකි.

සමස්ත රාජ්‍ය තන්ත්‍රය සම්බන්ධයෙන් මෙන්ම යුක්තිය පසිඳලීම සම්බන්ධයෙන් ලංකාවේ පවතින ප්‍රධාන ගැටලුව බවට අද මෙම තත්ත්වය මතු වී ඇත. රජයේ නිලතල දරන නිලධාරීහු නිල වශයෙන් ප්‍රකාශ නොකළත් සාමාන්‍යයෙන් ප්‍රකාශයට පත් කරන්නේ රට තුළ ඔවුන්ගේ යුතුකම් ඉටු කිරීමට බැරි මට්ටමක පිරිහීමක් පවතින බවය. මෙය සාධාරණ

කතාවක් සේ පිළිගැනීමට ද සමාජය පුරුදු වී තිබේ. එහෙත් සමාජය විසින් මෙම සාධාරණීකරණය කිරීම මේ ආකාරයෙන් පිළිගන්නේ නම් එයින් ප්‍රකාශයට පත් වන්නේ ඔවුන් අභිෂ්ට සම්පන්න හා ගරා වැටී පවතින සමාජ ක්‍රමයක් පිළිගැනීමට කැමතිය යන කරුණ ය. එවැනි පිළිගැනීමක් පවතින තත්ත්වයක් තුළ ජගත් කුමාරට සිදු වූණාක් බඳු බේදවාචක නිතර නිතර ඇති වීමද වැළැක්විය නොහැකිය.

මේ අනුව පොදු සාකච්ඡාව සඳහා පහත සඳහන් ප්‍රශ්න මතු කිරීම ලසන්න ජගත් කුමාර යන අයට යම් සාධාරණයක් කිරීමක් වශයෙන් මම සලකමි.

1. ශ්‍රී ලංකාවේ අතීතයේ පටන් පවතින අභිෂ්ට සම්පන්න වූ පොලිස් ක්‍රමය පරිවර්තනය කර ගැනීමට බැරි තත්ත්වයක් ඇතැයි මහජනයාත් රජයත් කල්පනා කරන්නේද? ඇත්තෙන්ම සෘජු ලෙස ප්‍රකාශ වුවත් නැතත්, ඊට තුළ පවතින පොදු මතයක් නම් පොලිසියේ කඩා වැටීම විසඳීමට තරම් හැකියාවක් කිසිම රජයකටවත් කිසිම සමාජ ව්‍යාපාරයකටවත් පාර්ලිමේන්තුවටවත් වෙනත් කිසිවෙකුටවත් නොහැකි තත්ත්වයක් උදාවී ඇති බවය. මෙම පිළිගැනීම සමාජ විඥානය තුළ මෙන්ම, සියල්ලන්ගේම මනසෙහි පැවතියත්, එය ප්‍රකාශයට පත් කිරීමට තරම් ශක්තියක් ලංකාවේ ජන සමාජය තුළ ඇතැයි තවමත් ප්‍රදර්ශනය වී නැත. යම් යුක්තියක් ඉටු කර ගැනීම පිළිබඳව සියල්ලන්ම යම් මවා පෑමක් කරන නමුත් තමන් දරන ප්‍රයත්නය තුළින් කිසියම් හෝ සැබෑ සාධාරණයක්, සැබෑ යුක්තියක් හා සැබැවින් යුක්තිය සොයා ගැනීමක් සිදුවේය යන විශ්වාසය අතහැර දමා සිටිති. එසේ අතහැර දමන තත්ත්වයක් තුළ ශිෂ්ට සමාජයක් වශයෙන් පැවතීමට ලංකාවට පුළුවන්කමක් තිබේද?
2. අධිකරණයට පොලිසිය හා නීතිය තුළින් බලාපොරොත්තු වන නිසි සහයෝගය නොලැබෙන්නේ නම් ශ්‍රී ලංකාවෙහි අධිකරණයට කරනු ලබන උපරිම අගෞරවය මෙය නොවන්නේද? ලංකාවේ පොලිසිය ලංකාවේ අධිකරණය කෙරෙහි සහයෝගයෙන් තොරව කටයුතු කිරීම මගින් කරනු ලබන අපහාසය අධිකරණයට කරනු ලබන උපරිම අපහාසයක් වශයෙන් සැලකිය යුත්තේ මන්ද?

අධිකරණයට අපහාස කිරීම පිළිබඳව ජාත්‍යන්තරව ඇති නීතීන් හදාරන කල පැහැදිලිව පෙනී යන්නේ අධිකරණ කරගෙන යාමට බාධා කිරීම අධිකරණයට කරන බරපතල අපහාසයක් සේ සලකනු ලබන බව ය. එසේ නම් මෙම වසන්ත කුමාර නඩුව මගින් පොලීසියේ එයට සම්බන්ධ සියලු නිලධාරීන් එම නිලධාරීන් පාලනය කරන්නා වූ ඉහළ නිලධාරීන් අධිකරණයට විරුද්ධව ඉතා බරපතල අපහාසයක් කර ඇතැයි නොසලකා හැරීමට සාධාරණ කරුණු තිබේද? එසේ සාධාරණ කරුණු තිබේ නම් මෙම නඩුව සම්බන්ධයෙන් මෙන්ම වෙනත් නඩු තිබේ නම්, එවැනිම තත්ත්වයක් පුළුල් වශයෙන් පවතී නම්, අධිකරණයට අපහාස කිරීම පිළිබඳව ප්‍රශ්නයට ලංකාවේ පොලීසිය වග උත්තරකරුවන් කරන්නට සාධාරණ හේතුවක් නැත. එහෙත් මතු වන ප්‍රශ්නය වන්නේ එවැනිනක් කරන්නේ කවුරුන් විසින්ද යන ප්‍රශ්නයයි.

- 3. නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුවේ රාජකාරිය නිසි ලෙස ඉටු කිරීමට බාධාවක් බවට ලංකාවේ පොලීසිය පත්වී සිටින්නේ නම් ඒ පිළිබඳව ක්‍රියා මාර්ග ගැනීමේ වගකීම ඉටු නොකර, ලංකාවේ නීතිපති ක්‍රමයට රට තුළ නීතිය හා සාමය පවත්වාගෙන යාම පිණිස සිය කාර්යය ඉටු කළ හැකිද? එසේ ඉටු කිරීමට විශාල බාධාවක් බාධාවක් නම් ඒ පිළිබඳව අදාළ රජයේ සංස්ථාවන්ට, පාර්ලිමේන්තුවට, අධිකරණයට හා ජන සමාජයට දැනුම් දී ඒ සම්බන්ධයෙන් ප්‍රතිසංස්කරණ ඉල්ලා සිටීමේ වගකීම නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුව වෙත පැවරී නැත්ද? එම වගකීම ඉටු නොකර පොලීසිය මගින් සිදුවන වැරදි හේතුවෙන් නීතිය ඉටු කර ගැනීමට බැරී තත්ත්වයක් පැවතීමට ඉඩ හැරීම ලංකාවේ නීති ක්‍රමයට පරිහානියට යෑම හා විනාශ වී යෑමට තුඩු දෙන හේතුවක් නොවේද? මේ හා සමාන බොහෝ ප්‍රශ්න ලංකාවේ අපරාධ නීතිය මෙන්ම සමස්ත නීති පද්ධතිය සම්බන්ධයෙන්ද මතු වී ඇත. එය ඒ ඒ ප්‍රශ්න නොවිසඳා, රටේ පවතින ආර්ථික, සාමාජීය හා වෙනත් ප්‍රශ්න විසඳිය නොහැකි බවද ඉතා පැහැදිලිව පෙනී යයි. රටේ සමස්ත සංවිධාන රටාව එනම් රටේ මූල්‍ය ක්‍රමය, වාණිජ ක්‍රමය, මෙන්ම රට තුළ දූෂණය නැති කිරීම, රටෙහි සෑම අංශයක් තුළම විනයක් ඇති කිරීම, සාමයෙන් හා සහයෝගයෙන්

ජීවත් වීමට හැකි වාතාවරණයක් රට තළ ඇති කිරීම ආදී සියලුම කරුණු මේ ඉහත සඳහන් නීතිමය ගැටලු හා ඉතා තදින් බද්ධ වී ඇත.

එසේ වුවත්, ලංකාවේ කිසියම් හෝ දේශපාලන පක්ෂයක් විසින් හෝ වෙනත් බුද්ධිමය කණ්ඩායම් මගින් හෝ නීති වෘත්තීයට අදාළ සංවිධාන මගින් හෝ සිවිල් සමාජ සංවිධාන මගින් මෙම බැරැරුම් ප්‍රශ්නය තේරුම් ගැනීමට හා ඒ පිළිබඳව ජන අවබෝධයක් ඇති කිරීමටත්, ජන සංවාදයක් ඇති කිරීමටත් උනන්දුවක් නොදක්වන්නේ ඇයි? එසේ උනන්දුවක් නොදක්වන තාක් කිසියම් හෝ ව්‍යාපාරයක් කරගෙන යන කාර්යයන් සාර්ථක වීමට කිසිදු ඉඩකඩක් තිබේද යන්න අවසාන ප්‍රශ්නය වශයෙන් මතු කළ හැකිය.

3. වද හිංසාව, ඝාතනය හා නීතිය: මෙතනින් කොයිබට ද?

ලසන්ත ජගත් කුමාර නමැති ශ්‍රී ලාංකික පුරවැසියා නීතිය හා සාමය ආරක්ෂා කිරීමට මහජන මුදලින් නඩත්තු වන ආයතනයක පිරිසක් විසින් අමු අමුවේ ඝාතනය කිරීමත් එම ඝාතනය හා එහි සුලමුල සෘජුව හෝ වක්‍රව වසන් කිරීමට අනිකුත් මහජන මුදලින් නඩත්තු වන ආයතන හා වෘත්තීයයන් ක්‍රියාකරන ලද ආකාරයත් අන්වීක්ෂයකින් බැලීම වැනි විශේෂිත හෙළිදරව්වක් මියගිය ලසන්තගේ සොයුරිය අමිතා ප්‍රියන්ති පසුගිය විසි එක් වසර පුරාවට අත් නොහළ සටනේදී අපට දකින්නට සලස්වන ලදී. මෙම ඝාතනය සම්බන්ධයෙන් ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයේ ගොනු කළ මූලික අයිතිවාසිකම් නඩුවත්, දිසා අධිකරණ හා මහාධිකරණය ඉදිරියේ නඩු කටයුතු මෙන්ම, ශ්‍රී ලංකා වෛද්‍ය සභාව ඉදිරියේ අධිකරණ වෛද්‍යවරයාගේ ක්‍රියා කලාපය ප්‍රශ්න කිරීමත් ආදී නීති මාර්ගයෙන් ගත හැකි සියලු ක්‍රියා මාර්ග ඔස්සේ මෙම මරණය සම්බන්ධයෙන් අදාළ පාර්ශවයන්ගේ වගවීම ඉල්ලා සිටීම විශේෂ ලක්ෂණයකි. එහිදී මියගිය අයගේ පාර්ශවය විසින් නැවත නැවතත් නීතිය කෙරෙහි විශ්වාසය තැබීම, නීතියේ ආධිපත්‍යය කෙරෙහි බලාපොරොත්තු දල්වනසුලු නිදසුනකි.

එවැනි බහුවිධ නීතිමය අභියෝග කිරීමක් ශ්‍රී ලංකාවේ මෙවන් ගණයේ අපරාධයක් සම්බන්ධයෙන් සිදු වූ එකම අවස්ථාව මෙය වුවත් මෙයින් ඔබ්බට සමාජයේ නීතිය හා සාමය සැබැවින්ම රැකීමටත් සියලු පුරවැසියන් හට නීතිය හා වෘත්තීමය වගකීම එකලෙස ක්‍රියාත්මක වීමටත් යොදා ගත හැක්කේ කෙසේද යන්න අප විසින් නැවත නැවතත් අවධානයට ලක්විය යුතු කරුණකි. මෙම ඝාතනය හා සම්බන්ධ වූ නඩු කටයුතු හා පරීක්ෂණ භූමිකා යම් වටිනාකමක් අනාගතයට ගත හැක්කේ එවිට ය.

වද හිංසාවෙන් තොරවීම ජාත්‍යන්තර නීතියේ එන නිරපේක්ෂ අයිතියකි (absolute right). ඉන් අදහස් වන්නේ කිසිදු අවස්ථාවකදී රජයේ හෝ පොදු හෝ පෞද්ගලික රාජකාරියක යෙදෙන පුද්ගලයින් විසින් වද හිංසාවෙන් ආරක්ෂා වීමට ඇති අයිතියට සීමාවන් හෝ බාධාවන් නොපැනවිය යුතු බවයි. මෙම නිරපේක්ෂ ස්වභාවය යුද කාලයේදී හා ක්‍රස්තවාදය හෝ අනිකුත් ප්‍රවණ්ඩ ක්‍රියා සම්බන්ධයෙන් තර්ජනයක් ඇති කාලවලදී ද එකසේ පැවතිය යුතුය.

මෙකී වද හිංසාවට එරෙහි තහනම සම්ප්‍රදායික ජාත්‍යන්තර නීතියේ කොටසක් වන අතර එය peremptory norm (අනුලංඝනීය නියමයක්/ නියම බැඳි සම්මතයක්) එනම්, වහා පිළිපැදිය යුතු නියමයක් ලෙස සැලකේ. එහිදී වධහිංසාව වැළැක්වීමේ හා එකී ක්‍රියාවන්වල යෙදෙන්නන්ට එරෙහිව නඩු පැවරීමේ වගකීම, වද හිංසාවට එරෙහි ජාත්‍යන්තර සම්මුතීන් අනුමත කළත් නොකළත් රජයන් කෙරෙහි ස්වභාවයෙන්ම පැවරෙන වගකීමකි.

මෙවන් ගෝලීය පසුබිමක් තුළ නැවත නැවතත් ලසන්න ජගත් කුමාරගේ ඝාතනය විමර්ශනයට ගත්කල ශ්‍රී ලංකාවේ නීතිය හා සාමය රැකීමටත් නීතියේ ආධිපත්‍ය රැකීමටත් පිහිටුවා ඇති පොලීසිය, නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුව හා අධිකරණයන් ඒවායේ කාර්යයන් හට සහාය දෙන රජයේ වෛද්‍යවරුන්, අධිකරණ වෛද්‍යවරුන් හා රස පරීක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුවත් අධිකරණය මගින් නීතියේ ආධිපත්‍යය රැකීමේ වගකීමේ කොටස්කරුවන් වන නීතිඥ ප්‍රජාවත් මෙම ජාත්‍යන්තර වගකීම පිළිබඳව කෙතෙක් දුරට සවිඥානිකව කටයුතු කර ඇද්ද යන්න සලකා බැලීම වටී. ලසන්න ජගත් කුමාරගේ ඝාතනය මූලික අයිතිවාසිකම් කඩවීමක් ලෙසින් ප්‍රකාශිත ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණ නඩුව හෝ ඒ හා සමාන වෙනත් නඩු තීන්දු ගණනාවක් ප්‍රකාශ වූ පසුවත් ලංකාවේ පොලීසි වද හිංසා සංඛ්‍යාවේ අඩුවීමක් දක්නට නොමැති බව මෑතකදී පිට වූ දත්ත අනුව පෙනී යයි. එවැනි වද හිංසා මිනිස් අයිතිවාසිකම් කඩවීමක් ලෙස හා නීතිය කඩවීමක් ලෙස පොලීසිය හා බහුතර මහජනතාව හඳුනා ගන්නේද? ඉහත ආකාරයේ නඩු තීන්දු කෙතෙක් දුරට පොලීසි පුහුණු වැඩ සටහන්වලටත්, නීති අධ්‍යාපනයටත්, අධිකරණ වෛද්‍ය පුහුණුවීම්වලටත් ඇතුළත් වී ඇත්ද? එසේ ඇතුළු වූවත් එමගින් වදහිංසාව වැළැක්වීමට හෝ එහි නියැලෙන අය හට දඩුවම් දීමට හැකිවී තිබේද? ශ්‍රී ලංකාවේ අධ්‍යාපනය විසින් නීතියේ ප්‍රධාන මූලාශ්‍රයක් වන නඩු තීන්දුවලින් සම්මත කරන ලද

අයිතීන් හා වගකීම් හෝ නීතිවිරෝධී අයිතිවාසිකම් උල්ලංඝනය කිරීම සාමාන්‍ය ජනසමාජය තුළට ගෙනයාමට හෝ පවතින ජනමතය වෙනස් කිරීමට උපයෝගී කරගෙන ඇත්ද? මෙහිදී සෑම පුද්ගලයකුටම ජීවත්වීමේ අයිතියක් ඇති බවත්, එය රටේ උතුරේ සිට දකුණටත් නැගෙනහිර සිට බස්නාහිරටත් සෑම ඉසව්වකම සිටින පුද්ගලයින් හට එකසේ පවතින අයිතියක් බවත්, අධිකරණ තීන්දුවකින් තොරව එම අයිතිය උල්ලංඝනය නොවිය යුතු බවත් සියලු දෙනා දන්නා බවක් නොපෙනේ. මෙයින් පෙනී යන්නේ වදහිංසාවටත් වෙනස් කොට සැලකීමටත් අවමන් සහගත සැලකීමටත් එරෙහි වීම මතයක් ලෙස සමාජ ගතවීමේ උගතාවයක් ඇති බවද? මෙතෙක් සිදුවී ඇත්තේ මුළුමහත් සමාජය තුළම ඒ පිළිබඳ මූලික අධ්‍යාපනයක්, මතයක් හෝ එකඟතාවයක් නොමැතිව වැසිහිටියන් වූ පසුව ඒ පිළිබඳව ඉගැන්වීම හෝ දඬුවම් කිරීමයි.

මෑත භාගයේ අපි අත්දුටු පොලිසිය විසින් අපරාධ සැකකරුවන් ලඝු ලෙස ඝාතනය කිරීමේ සිදුවීම් මාලාව දෙස විමර්ශනයත්මකව බැලීමේදී පෙනී යන්නේ කෙතරම් නඩු තීන්දු ප්‍රකාශයට පත් කෙරුණද, ඒ කිසිදු නඩු තීන්දුවක් හෝ නීතිය අර්ථ දැක්වීමක් සාමාන්‍ය ජනයා අතරට යෑම විනා නීතිය හා සාමය රැකීමට මහජන මුදලින් නඩත්තු වන ආයතන තුළටවත් කාන්දු වී නොමැති බවයි. එසේ වීමට හේතුව රාජ්‍ය යාන්ත්‍රණය වසාගෙන ඇති දූෂණයද, නීතියේ ආධිපත්‍යය සම්බන්ධයෙන් ඇති නොදන්නාකමද, එසේත් නැතිනම් නීතියේ ආධිපත්‍යයේ වැදගත්කම නොදැන සිටීම හේතුවෙන් දූෂණයට ඉඩහැරීමද?

ලසන්ත ජගත් කුමාර ඝාතනය සම්බන්ධයෙන් ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය ප්‍රකාශිත ශ්‍රියානි සිල්වා එ. ඉද්දමල්ගොඩ නඩු තීන්දුවේ හඳුනා ගත හැකි ප්‍රධාන ලක්ෂණ කිහිපයක් වේ:

1. ජීවත් වීමේ අයිතිය :1978 ව්‍යවස්ථාවේ මූලික අයිතිවාසිකමක් ලෙස සෘජුව පිළිගෙන නොමැතිමුත් ශ්‍රී ලංකා ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 13 (4) හා 11 වගන්ති අර්ථ දැක්වීමෙන් මෙකී අයිතිය පිළි ගැනීම,
2. ජීවත් වීමේ අයිතිය උල්ලංඝනය වන අවස්ථාවලදී ළගම ඥාතියකුට, නීත්‍යානුකූල උරුමකරුවකුට හෝ යැපෙන්නකුට වැරදිකරුවන්ට එරෙහිව නඩු පැවරීමට

අයිතියක් ඇති බව ප්‍රකාශයට පත් කිරීම,

3. වග උත්තරකරුවන්ගේ පෞද්ගලික වගකීම:

a. පළමු වැනි වග උත්තරකරු (ස්ථාන භාර නිලධාරී, පොලිස් ස්ථානය, පයාගල): මියගිය පුද්ගලයාගේ තත්ත්වය පිළිබඳ දැනුමක් තිබීම, ඔහු විසින් එම පුද්ගලයාට වෛද්‍ය ප්‍රතිකාර ලබා දීම නොසලකා හැරීම, නිසි වේලාවට ඔහු අධිකරණයට ඉදිරිපත් කිරීමට අපොහොසත් වීම, සැක කටයුතු ලෙස මියගිය පුද්ගලයාගේ සිරුරේ කිසිදු තුවාලයක් නොතිබූ බවට හෝ ඔහු වේදනාවකින් පසු වූ බව නොපෙනුණු බවට තහවුරු කිරීම. ඔහුගේ වගකීම රාශියක් පැහැර හැරීම හේතුවෙන් ඔහු සාවද්‍ය අක්‍රියතාව වෙනුවෙන් වග කිවයුතු වීම.

b. දෙවන වග උත්තරකරු ස්ථාන භාර නිලධාරී (අපරාධ), පොලිස් ස්ථානය, පයාගල; අත් අඩංගුවට ගත් දිනය සැඟවීමට සටහන් තැබීම හා මියගිය අය වද හිංසාවට හා කෲර සැලකිලිවලට ගොදුරු කිරීමට පහසුකම් සැලසීම. වින්දිතයාගේ මරණයට හේතු වූ සිදුවීම්වලට ඔහු කැමැත්තෙන්ම සහභාගි වී ඇති බව.

ඉහත නඩු තීන්දුව ප්‍රකාශයට පත් වී වසර 18 ක පමණ කාලයක් ගත වී ඇතිමුත්, ඉහතින් දැක්වූ 1 හා 2 ලක්ෂණ කොතරම් ප්‍රමාණයක් ලාංකීය සමාජය තුළ කතා බහට, අධ්‍යාපනයට හෝ විත්තන වෙනසකට දායක කරගෙන තිබේද? එසේ ඉහත 3 යටතේ ඇති පුද්ගලික වගකීම් සඳහා එම 1 වැනි හා 2 වැනි වග උත්තරකරුවන් සිද්ධියෙන් 21 වසරක් ගතවීත් අපරාධ දඬුවමකට මෙතෙක් ලක් නොවී නිදැල්ලේ සිටීම ලාංකීය නීති ක්ෂේත්‍රයේ අධ්‍යාත්මය සෙලවිය යුතු තත්ත්වයකි. එහෙත් ඒ පිළිබඳව නීතිය ක්‍රියා කරවන ආයතන මෙතෙක් දක්වා ඇත්තේ අලස ස්වභාවයක් පමණි. වද හිංසාවට එරෙහි අපරාධ නීතිය යටතේ මහාධිකරණයේ නඩු පැවරීමට නීතිපතිවරයාට වසර 7 කට වැඩි කාලයක් ගත වීම, අපරාධ නඩුවක දීර්ඝ කාලයක් යාමේදී සාක්ෂිවලට විය හැකි හානිවලට මං විවෘත කර ඇත.

මියගිය ලසන්තගේ සොයුරිය අමතා ප්‍රියන්තිගේ නො පසුබට උත්සාහය නොවන්නට මෙම සාතනය සම්බන්ධයෙන් මෙතෙක් නීති මාර්ගයෙන් ලබා ගත් කිසිදු ප්‍රතිඵලයක් අත් නොවනු ඇත. අප්‍රිකානු සම්භවයක් සහිත ඇමරිකානු ජාතිකයකු වූ George Floyd සුදු ඇමරිකානු පොලිස් නිලධාරියෙකුගේ වද හිංසා හේතුවෙන් මියයාම නිසා පෙළපාලි ගිය ලාංකීය සමාජය ලසන්ත ජගත් කුමාරගෙ මිනී මරුවන් නීතිය ඉදිරියට ගෙන එන ලෙස පෙළපාලි ගිය බවක් කෙදිනක හෝ අප අසා නැත. ලසන්ත වෙනුවෙන් ඔහුගේ පවුලේ සාමාජිකයින් නොනැවතී කරන ලද අරගලය නොවන්නට ශ්‍රියානි සිල්වා එදිරිව ඉද්දමල්ගොඩ නඩු තීන්දුවක්වත්, ජීවත්වීමේ අයිතිය අර්ථ දැක්වීමේ අවස්ථාවක්වත් නොතිබෙන්නට ඉඩ තිබිණි. මාක් ප්‍රනාන්දු විනිසුරුතුමා ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාව අර්ථ දක්වමින් එදා පෙන්වා දුන්නේ ජාත්‍යන්තර හා දේශීය නීතිය සඳහා ශ්‍රී ලංකා රජයේ ඇති වගකීමයි. එහෙත්, ඉන්පසු එළැඹී වර්ෂවල පෙළපාලිකරුවන්ට වෙඩි තබමින්, උපවාස කරන බන්ධනාගාර ගත පුද්ගලයින්ට වෙඩි තබමින් හා අත් අඩංගුවේ පසුවන සැකකරුවන් වෙඩි තබා මරාදමමින් ශ්‍රී ලංකා පොලිසිය, හමුදාව හා බන්ධනාගාර නිලධාරීන් ඇතුළු අනෙකුත් නීතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ හා යුක්තිය පසිඳලීමේ ආයතන සමාජයට දී ඇති පණිවිඩය කුමක්ද?

අද වන විට Covid 19 වසංගතය හේතුවෙන් නිරෝධායනයට ලක්වෙමින් මූලික ආහාර පාන සපයා ගැනීමට පාරට බසින ජනතාවට පොලිසියෙන් පහර දෙන තත්ත්වයකට නීතිය වල් වැදී අවනීතිය රජයන සමාජයක් නිර්මාණය වීමට ශ්‍රියානි සිල්වා නඩුවේ සිට මේ දක්වා ගත වූ කාලය තුළ සිදු වී ඇති අතපසුවීම් මොනවාදැයි සොයාබැලීම කළ යුතුව ඇත. එවන් නීති විරෝධී සාතනවලට වගකිවයුත්තන්ට නීතිය ක්‍රියාත්මක වී දඬුවම් නොදීමෙන් යුක්තිය පසිඳලීම හැල්ලුවට ලක්වන අතර, ‘අවනීතිය’ විසින් නීතිය පාලනය කරනු ඇත. යුක්ති ගරුක සමාජයක් නිර්මාණය කිරීමට නම් නීතියට භාජනය වන පුද්ගලයින් නීතිය සහ නීතියේ කාර්යභාරය දැනසිටීම වැදගත් වනුයේ මේ හෙයිනි.

මෙහිදී අප දරන මතය නම්, ශ්‍රී ලංකාවේ මූලික අධ්‍යාපනය ජනතාව අසමත් කර ඇති බවකි. තමන් පාලනය වන්නා වූ නීතිය, තමන් පිළිපැදිය යුතු නීතිය නොදන්නා ජාතියක් නීතියේ කාර්යභාරය, වටිනාකම නොදන්නා ජාතියක් විසින් එකී නීතියට ක්‍රියාත්මක විය හැකි යැයි සිතීම විහිළුවක්

නොවන්නේද?

දියුණු රටවල අධ්‍යාපන ක්‍රමයන් මගින් මූලික නීතිය, ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව හා අයිතීන් පිළිබඳව පුළුල් දැනුමක් පාසල් යන වයසේ දරුවන්ට ලබාදෙයි. එහෙත් ශ්‍රී ලංකාවේ අප දකිනුයේ පාසල් දරුවන්ට එවන් අධ්‍යාපනයක් ලබාදීම වෙනුවට ගුරුවරුන් විසින් අමානුෂික ලෙස ශාරීරික දඬුවම් දීම හා අපහාසාත්මක සැලකිලි ආදිය ය. මෙහිදී දරුවන්ට සිය අයිතීන් පිළිබඳව අධ්‍යාපනය ලබාදීමට වඩාත්ම මැලිකමක් දක්වන්නේ ගුරුභවතුන් බවත් අපගේ අත්දැකීම වෙයි. 'දෙකක් දීලා හදා ගැනීම' මිස අවබෝධයෙන් විනය පිහිටුවීමක් අප සමාජයේ බොහෝ තලයන්හි දක්නට නොමැති අතර .ගුවි කා හැදුණු, විනිසුරුවරු සමහර අධිකරණ හමුවේ දරුවන්ට වද හිංසා පැමිණවීමේ නඩු ඉදිරිපත්කරන අවස්ථාවල එවන් නඩුවක් පවත්වා ගෙනයෑමේ අවශ්‍යතාවයද සමච්චලයට ලක් කරනු අප දැක ඇත. ශාරීරික දඬුවම් දීම ජාත්‍යන්තර හා දේශීය නීතියෙන් තහනම් වද්දීත්, අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය මගින් ශාරීරික දඬුවම් දීම නොකළයුතු බවට වක්‍රලේඛනයක් මගින් පාසැල්වලට දැනුම් දී තිබියදීත් හා ශාරීරික දඬුවම අනිසි ප්‍රතිඵල මනෝ විද්‍යාත්මක පර්යේෂණ මගින් තහවුරු වී තිබියදීත් ඉහත කී අවිද්‍යාත්මක බොළඳ ආකල්ප තුළ සිර වී කටයුතු කරන අධ්‍යාපන හා නීතිය පසිඳලීමේ ආයතන හේතුවෙන් ජාත්‍යන්තර හා දේශීය නීතියේ ප්‍රතිපාදන ක්‍රියාවට නැගීමට නොහැකි තත්ත්වයක් ඇති වී තිබේ. නීති ක්ෂේත්‍රයේත් අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රයේත් ඇති මෙම පසුගාමී ස්ථාවරය හේතුවෙන් අදටත් මූලික අයිතීන් හා අපරාධ නීතිය සාමාන්‍ය ජනතාවට දුරස්ථ මාතෘකා ලෙසින් පවතී.

ශ්‍රියානි සිල්වා නඩුවේදී ප්‍රකාශයට පත් ජීවත්වීමේ අයිතිය හා සබැඳි වැදගත් නීතිය වර්ධනය වීම් සමාජය තුළටත් පොලිසිය හා නීතිය රැකීමට මහජන මුදලින් නඩත්තු වන අනෙකුත් ආයතන තුළටත් රැගෙන යාමේ වගකීම ඇත්තේද රජයට හා ජනතාවටයි. අධ්‍යාපනය ලැබීමට අයිතියක් ඇතුවාක් මෙන්ම ප්‍රජාතන්ත්‍රීය සමාජයක පුරවැසියන් ලෙස ජීවත්වීමට නම්, එය අර්ථවත් අධ්‍යාපනයක් විය යුතුය. එසේ අර්ථවත් අධ්‍යාපනයක් තුළ නීති අධ්‍යාපනය හා එහි වර්ධනයන් සාකච්ඡාවට බඳුන් වන, ජනතාව දැනුවත්වන හා සවි බල ගැන්වෙන පසුබිමක් තිබිය යුතුය. එසේ නොමැති වාතාවරණයක් තුළ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයක් හෝ නිදහසක් තිබිය නොහැකිය. ශ්‍රියානි සිල්වා නඩුව මෙන්ම තවත් එවැනි වැදගත්

නඩු තීන්දු ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයෙන් නිකුත්වූ පසුව පොලිස් දෙපාර්තමේන්තුව මගින් ගැසට් පත්‍ර හා වක්‍රලේඛ මගින් පොලිස් ස්ථාන දැනුවත් කිරීමට කටයුතු කර ඇති බවට දක්නට ඇතත්, එකී වක්‍රලේඛයන්හි සඳහන් කාරණා නිසියාකාරයෙන් පිළිපදින්නේද නැද්ද යන්න සොයා බැලීමේ වැඩ පිළිවෙළක් අප අසා නැත. එකී උපදෙස් නිසි ආකාරයෙන් පිළිපදින්නේ නම්, නැවත නැවතත් වද හිංසා හා පොලිස් අත්අඩංගුවේදී මරණයට පත්වීම් ආදිය සිදු නොවනු ඇත.

ඉහත පසුබිම තුළ ශ්‍රී ලංකාවේ අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රයේ නීති අධ්‍යාපනයට ඇති අවකාශය ඉතා ගැඹුරින් විමසිය යුතුව ඇත. දැන්වත් මූලික අධ්‍යාපනයට නීතිය ඇතුළත් කිරීමටත්, නීතිය ක්‍රියාත්මක වීම පිළිබඳ සක්‍රීය කතිකාවක් සමාජය තුළ ඇති කිරීමටත් ක්‍රියා නොකළහොත්, මේ අත් වී ඇති බේදනීය තත්ත්වයෙන් ලාංකීය සමාජය, නීති පද්ධතිය හා නීතිය ක්‍රියාත්මක වීම පිණිස ඇති යාන්ත්‍රණය මුදා ගැනීමට නොහැකිවනු ඇත. පවතින ක්‍රමය යටතේ සිදුවනු ඇත්තේ ජනතාව නීතියේ පාලනය පිළිබඳ විශ්වාසය ගිලිහී ගොස් නීතියත් දඬුවමත් තමන්ගේ අතට ගනිමින් කටයුතු කරන තත්ත්වයක් උද්ගත වීමයි. එය රටක ජනතාවගේ ආරක්ෂාවට හා පාලනයට ඉතා හානිදායක හා ප්‍රජාතන්ත්‍ර විරෝධී, බැරෑරුම් තත්ත්වයකි. නීතියේ පාලනය ගිලිහී ගිය අවස්ථාවන්හි අවිබලය හා ප්‍රචණ්ඩත්වය ඇති විවිධ මිලීෂියා කණ්ඩායම් අතට විවිධ පළාත්වල පාලනය පත්වන ආකාරය ලෝකයේ වෙනත් රටවල්වල නිදර්ශන දෙස බැලීමේදී අපට පෙනී යයි. සෝමාලියාව, සුඩානය, මධ්‍යම අප්‍රිකානු ජනරජය, ලිබියාව, ඉරාකය, සියොරාලියෝන් ආදී රටවල පසුගිය කාලයේදී සිදු වූ සිදුවීම් දෙස හැරී බලද්දී එවැනි තත්ත්වයක් ශ්‍රී ලංකාවට අත් නොවීමට හේතු සෙවීම අපහසුය. එම සියලු රටවල්වල අප දුටු පොදු ලක්ෂණයක් වූයේ නීතියේ පාලනය ගිලිහී යාමය.

නීතියේ ආධිපත්‍යය පිළිබඳව නිරන්තරයෙන් නීති ක්ෂේත්‍රයන්හි කතාබහට ලක්වූවත්, එය නීතිය ක්‍රියාත්මක කරවන අනෙකුත් ආයතන හා සාමාන්‍ය ජනතාව අතරට නොයෑමෙන් තව තවත් ලසන්ත ජගත් කුමාර වැනි පුරවැසියන් මරා දැමෙනු ඇත්තේය. ඔහුගේ මිනීමරුවන් නිල ඇඳුමින් සැරසී මහජන මුදලින් නඩත්තු වන ආයතනවල ජනතාවගේ ව්‍යවස්ථාමය බලය ක්‍රියාත්මක කරනු ඇත. මෙම තත්ත්වය ඉදිරි සමාජයන් තුළවත් වෙනස් කිරීමට නම් ජනතාව බල ගැන්විය යුතුය. ලෝකයේ දියුණු

රටවල්වල අධ්‍යාපන ක්‍රමය මගින් අයිතීන් සහ යුතුකම් පිළිබඳ වඩාත් පුළුල් අවබෝධයක් ජනතාවට ලබාදෙයි. එසේම ජනමාධ්‍ය හරහා නීතිය හා නීතියේ පාලනය පිළිබඳව නිරන්තරයෙන් කතිකාවන් වර්ධනය කරයි. ශ්‍රී ලංකාවේදී නීති අධ්‍යාපනය නීතිඥයින්ට පමණක් සීමා නොකර පාසල් විෂය ධාරාවට ඇතුළත් කළ යුතුය. ඉතා කුඩා වයසේ සිට නීතිය සහ අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ අවබෝධයකින් කටයුතු කරන සමාජයක් බිහිකළ යුතුය. සියලු රාජ්‍ය සේවකයන් හට මූලික නීති අධ්‍යාපනය ලබාදීම හා නීතියේ වර්ධනයන් අඛණ්ඩ පුහුණු වැඩසටහන් තුළින් සාකච්ඡාවට බඳුන් කිරීම ආදිය එහිලා සැලකිල්ලට ගැනීම වැදගත් ය.

මේ සියල්ලට වඩා වැදගත් වනු ඇත්තේ ආදර්ශයේ පිහිටා කටයුතු කිරීමය. නීතියේ පාලනයේ අද වනවිට සිදු වී ඇති කඩා වැටීමට හේතුව නම්, තරාතිරම නොබලා නීතිය කඩ කරන්නන්ට විරුද්ධව දඬුවම් දීමෙන් නීතිය සැමට සමානව ක්‍රියාත්මක කරන බවට සමාජය ඉදිරියෙහි දැකීමට නොලැබීමය. එබැවින් නීති කඩ කිරීමට එරෙහිව දැඩි දඬුවම් තරාතිරම හෝ දැන හැඳුනුම්කම් නොබලා කටයුතු කළ යුතුය. එවිට නීතියේ අරමුණ හා කාර්යය පිළිබඳව වඩා පැහැදිලි අවබෝධයක් තුළින් නීතියේ ආධිපත්‍යය ස්ථාපිත කිරීම කෙරෙහි බලාපොරොත්තු තබා ගැනීමට හැකිවනු ඇත.

මීට වසර කිහිපයකට පෙර, තමන්ට වද හිංසා පැමිණ වූ පොලිස් නිලධාරීන්ට විරුද්ධව මහාධිකරණයේ වදහිංසාවට එරෙහි පනත යටතේ නඩුව විමසීමට දින කීපයකට පෙර වෙඩි පහරකින් මරා දැමූ ජේරාඩ් පෙරේරාගේ සිද්ධියත්, ජගත් ලසන්ත කුමාර ගේ සොයුරිය අමිතාට පහර දී ඔහුගේ නඩුවේ නඩු වාර්තා පැහැර ගැනීමේ සිද්ධියත් පසුබිම් කර ගනිමින් ජගත් ලසන්ත කුමාර මිනීමැරුම හා සම්බන්ධයෙන් මෙතෙක් සිදු වී ඇති නීති කටයුතු පිළිබඳව විමසීමේදී අප හට පෙනී යන්නේ, මෙරට නීතිය ක්‍රියාත්මක වීම මරණාසන්න. බවය. එයින් මුදා ගැනීමට නම් රටෙහි නීතිය මගින් පාලනය වන ජනතාවත් නීති ක්ෂේත්‍රයත් අවදි වී වහවහා පිළියම් සෙවිය යුතුය.

නීතිඥ ශාමෙන් ගුණරත්න

4. ප්‍රමාද වූ යුක්තිය යනු යුක්තිය ප්‍රතික්ෂේප කිරීමක් - නීතිඥ දුලාන් දසනායක

“Justice delayed is Justice denied” නැතහොත්, යුක්තිය ප්‍රමාද වීම යනු යුක්තිය ප්‍රතික්ෂේප වීම ලෙසින් වන ප්‍රකාශය විලියම් ඊ ග්ලැඩ්ස්ටෝන් විසින් සිදු කරන ලද්දකි. ග්ලැඩ්ස්ටෝන් 1868 දී බ්‍රිතාන්‍ය අග්‍රාමාත්‍ය ධුරයට පත්ව වසර 12ක් එම ධුරය දැරූ ලිබරල් දේශපාලඥයෙකි. ඔහුගේ මේ ප්‍රසිද්ධ ප්‍රකාශය නීතිය හා යුක්තිය සම්බන්ධයෙන් අදටත් වලංගු ය.

නඩු කටයුතු ප්‍රමාදය සුලබ ප්‍රශ්නයක් වන ලංකාවෙහි එය සුලබ වුවත්, බරපතල ලෙස අවධානය යොමු නොවන ප්‍රශ්නයකි. විධිමත් අධිකරණ ක්‍රමයක් ගොඩනැගීම ලංකාව තුළ 1833 තරම් ඇත කාලයක ආරම්භ වුවත්, මේ වන විට නිදහස් ශ්‍රී ලංකාව 70 වන වසර පසු කළද, යුක්තියේ ප්‍රමාදය අවධානය යොමු නොවන මට්ටමේ ප්‍රශ්නයක් වීම කණගාටුදායකය. ඇතැම් අවස්ථාවලදී මේ යුක්තියේ ප්‍රමාදය පිළිබඳ පාලකයන්ගේ අවධානය යොමුව, මේ සම්බන්ධයෙන් විමසා බැලෙන පාර්ලිමේන්තු කාරක සභා හා විවිධ ආකාරයේ කමිටු බිහි කළද, මේ සම්බන්ධයෙන් තීරණාර විසඳුමක් ඇති කර ගැනීමට අදටත් ශ්‍රී ලංකාව අසමත් වී ඇත. මේ හේතුකොට ගෙන සිදුව ඇත්තේ දිගින් දිගටම සිදුවන නඩු ප්‍රමාදය තව තවත් වර්ධනය වීමයි.

කණගාටුවෙන් වුවද මෙහි සටහන් කිරීමට සිදු වන්නේ අද වන විට ලංකාවේ නඩු කටයුතු ඉක්මන් කරන ක්‍රමය බවට පත් වී ඇත්තේ නඩු සමථ කිරීම බවයි. පාර්ශවයන්ගේ එකඟත්වය මත සිවිල් නඩු කටයුතු සමථකරණය කිරීම සිදු කළ හැකි වුවත්, අද වන විට ලංකාවේ නඩු සමථ කිරීම අපරාධ නඩු දක්වා විහිදී ඇති බව අධිකරණ කටයුතු පිළිබඳ විමසීමේදී පෙනී යයි. දිග් ගැස්සෙන නඩු ප්‍රමාණය හේතු කර ගෙන ශ්‍රී ලංකාවේ

අධිකරණයන්හි මෙම තත්ත්වය උද්ගත වී තිබේ. විනිශ්චයකාරවරුන් තීන්දු ලබා දෙන්නේ මිනිසුන්ගේ ජීවිත දේපොළ හා නිදහස සම්බන්ධයෙනි. ජීවිතය, දේපොළ හා නිදහසේ අයිතිය යනු ඉංග්‍රීසි විප්ලවයෙන් දිනාගත් ලිබරල් අයිතීන් ය. මෙම අයිතීන් සම්බන්ධයෙන් තීරණ ලබා දෙන විනිශ්චයකාරවරයා නිරවුල් මනසකින්, විවක්ෂණ බුද්ධියකින් සිය තීන්දු ලබා දිය යුතුය. එහෙත් විනිශ්චයකාරවරයකු ඉදිරියට පමුණුවන, දිනක නඩු කන්දරාව කොපමණද? මහේස්ත්‍රාත් අධිකරණයේ සිට ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය දක්වා අද සැලකිය යුතු නඩු කන්දරාවක් ගොඩ ගැසී ඇත.

අධිකරණ අමාත්‍යාංශ වෙබ් අඩවියේ දක්වා ඇති සංඛ්‍යාලේඛනවලට අනුව වර්ෂ 2018 දෙසැම්බර් මස 31 වන දිනට සියලුම අධිකරණවල ඉතිරි වී ඇති සමස්ත නඩු ප්‍රමාණය 775,620 කි. මහේස්ත්‍රාත් අධිකරණයේ එම සංඛ්‍යාව 519,206ක් වන අතර, දිසා අධිකරණයේ එය 215,855කි. මහාධිකරණයේ නඩු 18ණි383ක් ඉතිරිව ඇති බවට පෙන්වා දෙන එම සංඛ්‍යාලේඛනවලට අනුව වාණිජ මහාධිකරණයේ ඉතිරිව ඇති නඩු ප්‍රමාණය 6310ක් බව දැක්වෙයි. සිවිල් අභියාචනා මහාධිකරණයේදී නඩු 6261ක් ඉතිරි වී ඇත. එම සංඛ්‍යාලේඛනයට අනුව අභියාචනාධිකරණයේ නඩු 4051ක්ද, ශේෂ්ඨාධිකරණයේ නඩු 4331ක්ද ඉතිරි වී ඇත. (<https://www.moj.gov.lk/images/pdf/other/Stat-2018-MOJ.pdf>)

මේ වන විට අධිකරණ අමාත්‍යාංශයේ ඇතුළත් කර ඇත්තේ 2018 දෙසැම්බර් 31 දක්වා සංඛ්‍යාලේඛන පමණි. මෙම තත්ත්වය තව දුරටත් වර්ධනය වීම හැර අඩු වීමක් අපේක්ෂා කළ නොහැක. විශේෂයෙන්, පවතින කොවිඩ් 19 තත්වය තුළ අධිකරණ කටයුතු අතිශයින් සීමා වී ඇති අවස්ථාවක මෙම වසරේ දෙසැම්බර් මස 31 වන දින වන විට තත්වය අතිශයින් දරුණු වනු ඇත.

ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 126 (5) ව්‍යවස්ථාවට අනුව මූලික අයිතිවාසිකම් හෝ භාෂා අයිතිවාසිකමක් කඩ වීමක් සම්බන්ධයෙන් පෙන්සමක් ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයට ඉදිරිපත් වූ දින සිට මාස දෙකක් තුළ ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය විසින් එය විභාග කර අවසන් කළ යුතු බව දක්වයි. එහෙත්, ප්‍රායෝගික තත්ත්වය නම් සාමාන්‍ය මූලික අයිතිවාසිකම් නඩුවක් විභාග කිරීමට ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය එම කාලයට වඩා කාලයක් ගන්නා බවයි. ඉහත සංඛ්‍යාලේඛන අනුව ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයේ ගොඩ ගැසී ඇති

නඩු ප්‍රමාණය බලන විට ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයට 126(5) ව්‍යවස්ථාවේ සඳහන් ආකාරයට මාස දෙකක් ඇතුළත එවන් විභාග කර අවසන් කළ නොහැකි බව වටහා ගත හැක. ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයේ විනිශ්චයකාර මණ්ඩලය වැඩි කරන ලද්දේද මෑතකදී ය. එනමුත් විනිශ්චයකාර මණ්ඩලය වැඩි කිරීමෙන් පමණක්ම මෙම තත්ත්වයට විසඳුම් සෙවිය නොහැක. ලසන්ත ජගත් කුමාර සම්බන්ධයෙන් ඉදිරිපත් කළ මූලික අයිතිවාසිකම් පෙත්සම එනම්, ශ්‍රියානි සිල්වා එ. ඉද්දමල්ගොඩ මූලික අයිතිවාසිකම් පෙත්සම විභාග කිරීම සඳහාද වසර තුනක් ගත වී තිබේ. අද වන විට එම කාල සීමාව තවත් වර්ධනය වී ඇත.

රටක අපරාධකරුවන් නීතියේ රැහැනට හසු කර ගැනීමට නොහැකි වීම පිළිබඳව අද පොදු සමාජයේ සාකච්ඡා වෙයි. එකී සාකච්ඡාව කොතරම් දුරට පැතිරී ඇතිද යත්, ඇතැම් අපරාධවල සැකකරුවන් අධිකරණයට ඉදිරිපත් කිරීමට පෙර ඝාතනය කිරීම සාධාරණය කරන ජනතාවක් ද බිහි වී ඇත. නීතියෙන් ඔවුනට දඬුවම් දීම සිදු නොකෙරෙන බැවින් නීතිය බලාත්මක කිරීමේ නිලධාරීන් අතින් හෝ දඬුවම් ලැබීම සමාජයට වැදගත් බවට මතයක් සමාජය තුළ පවතී. ඒ හේතුවෙන් අද වන විට සාධාරණ නඩු විභාගයකින් තම නිර්දෝෂිභාවය ඔප්පු කිරීමට අවස්ථාවක් නොලද, අපරාධකරුවන් නොවන නිර්ප්‍රභූ මිනිසුන් කොපමණ පිරිසක් දඬුවම් ලබන්නට ඇත්ද? ඉදිරියේදී දඬුවම් ලබනු ඇත්ද? අඟුලානේදී අවස්ථා දෙකකදී තරුණයන් තිදෙනෙක් පොලීසිය අතින් ඝාතනය වීමෙන් පෙන්නුම් කළේ එය නොවේද? එමෙන්ම, මෙවන් ඝාතන හේතුවෙන් අපරාධවල මහමොළකරුවන් කොතරම් පිරිසක් නිදැල්ලේ සැරිසරනු ඇත්ද?

රටක අපරාධයන්ට එරෙහිව අප්‍රමාදීව යුක්තිය ඉටු වීම එහි ශිෂ්ට සම්පන්න භාවය පෙන්නවයි. අපරාධයක් යනු පුද්ගලයකුට පමණක් එරෙහි දෙයක් නොව, එය රාජ්‍යයට එරෙහි වීමකි. රාජ්‍යයක ශිෂ්ටත්වය පෙන්නන එක් ප්‍රධාන සාධකයක් වන්නේ එහි සිදු වන අපරාධ සම්බන්ධයෙන් නීතියේ නීසි ක්‍රියාදාමයට අනුව යුක්තිය ඉටු වීමයි.

අපරාධයකට යුක්තිය ඉටුවීම ප්‍රමාද වීම අධිකරණයේ පමණක් පවතින ගැටලුවක් නොවේ. ගැටලුව පවතින්නේ, සමස්ත පද්ධතියෙහි ය. අපරාධයට එරෙහිව යුක්තිය ඉටු කිරීමේ ක්‍රියාවලියට පාර්ශවකරුවෝ ගණනාවක් දායක වෙති. නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුව එහි ප්‍රධාන පාර්ශවකරුවෙකි. අධිකරණය

කොතරම් දියුණු කළද, පුළුල් කළද, නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුව පුළුල් හා ශක්තිමත් බවට පත් නොකළහොත් යුක්තිය ඉටු කිරීමේ ප්‍රමාදය වළක්වා ගත නොහැක. පොලීසිය තවත් ප්‍රධාන පාර්ශවකරුවෙකි. අපරාධකරුවන් සොයා ගැනීම සිදු කරන නවීනතම ක්‍රම තවමත් ලංකාවේ පොලීසියට සම්පන්න නැත. අපරාධකරුවන් සොයා ගැනීමට අදාළ පරීක්ෂණ සඳහා නිසි පුහුණුවක්, නවීන තාක්ෂණ දැනුම හා නවීන ශිල්ප ක්‍රම සියලු පොලිස් නිලධාරීන්ට ලබා දිය යුතුය. ශ්‍රී ලංකා පොලීසිය දියුණු නවීන විශේෂයෙන්, නීතියට ගරු කරන පොලීසියක් බවට පත් කර ගත යුතුය. රස පරීක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුවද අපරාධ නඩුවක සැලකිය යුතු කාර්යභාරයක් ඉටු කරන දෙපාර්තමේන්තුවකි. එහෙත් රස පරීක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුව තුළ බරපතල මානව සම්පත් ඌනතාවයක් පවතී. හෙරොයින් වෝදනාවක් සම්බන්ධයෙන් වන නඩුවකදී, රස පරීක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුවට සැක කටයුතු මන්දව්‍ය පිළිබඳ වාර්තාව අධිකරණයට ලබා දීමට අවම වශයෙන් මාස තුනක්වත් ගත වෙයි. අධිකරණ වෛද්‍ය නිලධාරියාද මෙම ක්‍රියාවලියේ වැදගත් පාර්ශවයකි. ලසන්ත ජගත් කුමාර හා සම්බන්ධ සිදුවීමේදී අධිකරණ වෛද්‍ය නිලධාරියාගේ පක්ෂපාතී ක්‍රියා කලාපයද යුක්තියේ ප්‍රමාදයට බලපා ඇත. යුක්තිය ඉටුකිරීමේ ක්‍රියාවලියට මේ සියලු පාර්ශව එක් වන අතර, වූදිතයා වෙනුවෙන් පෙනී සිටින නීතිඥවරයාද මෙහි වැදගත් පාර්ශවයකි. අප්‍රමාදීව යුක්තිය ඉටු කිරීමට අධිකරණයට සහය වීම ඔහුගේ අනුල්ලංඝනීය වගකීමකි. සිය සේවාදායකයා වෙනුවෙන් පෙනී සිටිමින් අධිකරණයේ කටයුතු අප්‍රමාදව ඉටු කිරීමට සහය වීමේ වගකීම ඔහු සතුය. යුක්තිය ප්‍රමාද වන්නේත්, ප්‍රමාද වීම නිසාම යුක්තිය ඉටු නොවන්නේත් මේ සමස්ත පද්ධතියේම පවත්නා දුර්වලතා හේතු කොටගෙනය.

සාමාන්‍ය අපරාධ සම්බන්ධයෙන් යුක්තිය ඉටු වීම ප්‍රමාද වන්නේ නම්, නීතිය බලාත්මක කරන නිලධාරීන් අතින් සිදුවන අපරාධ සම්බන්ධයෙන් යුක්තිය ඉටු වීම කොතරම් ප්‍රමාද වනු ඇත්ද?. ලසන්ත ජගත් කුමාර සිද්ධියේ හිංසනයේ හා මිනීමැරීමේ වූදිතයන් වී ඇත්තේ පොලිස් නිලධාරීන්ය. එනම් ශ්‍රී ලංකාවේ නීතිය බලාත්මක කිරීමේ කටයුතු භාර ප්‍රධාන ආයතනයෙහි නිලධාරීන්ය. එය, "නඩුත් හාමුදුරුවන්ගෙ බඩුත් හාමුදුරුවන්ගෙ"යනුවෙන් සමාජයේ තිබෙන ප්‍රසිද්ධ කියමන සිහි ගන්වන්නකි. මේ කියමන අසත්‍යයක් කිරීමට නම්, පොලීසිය සිය නිලධාරීන් අතින් සිදුවන අපරාධ සම්බන්ධයෙන්ද නීතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමට පසුබට නොවිය යුතුය. විශේෂයෙන් පොලීසිය භාරයේ සිටියදී සැකකරුවකුට එරෙහිව සිදුවන

අපරාධ හෝ පොලිස් රාජකාරී කිරීමේදී සිදු කරන අපරාධ සම්බන්ධයෙන් වහා නීතිය ක්‍රියාත්මක කළ යුතුය. පොලිසියේ විශ්වසනීයත්වය රැකෙන්නේ එවිටය. සිදු විය යුත්තේ, නීති ගරුක පොලිස් නිලධාරීන් බිහි කිරීමය.

ලසන්ත ජගත් කුමාර ඝාතනය හා ඔහුට සිදු කළ හිංසනය සම්බන්ධයෙන් වූ මහාධිකරණ නඩුවේ අධිචෝදනා ගොනු කරන්නේ මහේස්ත්‍රාත් අධිකරණයේ ලසු නොවන නඩු විභාගයද නිම වී වසර හතකට පසුවය. එනම් එම සිදු වීමෙන් වසර 13 කට පසුවය. වසර 13 ක් තිස්සේම යුක්තියක් නොව, යුක්තියක සේයාවක් වෙනුවෙන් ලසන්ත ජගත් කුමාරගේ සම්පතමයන්ට වෙහෙසීමට සිදු වීම කොතරම් අභාග්‍ය සම්පන්නද?

සාධාරණ සැකයෙන් ඔබ්බට ඔප්පු කළ යුතු යැයි ඔප්පු කිරීමේ භාරයක් පවතින අපරාධ නඩුවක එකී අපරාධයේ වින්දිතයන්ට යුක්තිය ඉටුවීමේ සේයාවක් හෝ දැකීමට වසර 13ක් ගත වෙයි. මහාධිකරණයේ දී සාක්ෂි විමසීමේදී සාක්ෂි කරුවන්ට සිදු වන්නේ, වසර 13කට එහා සිදුවීම් පිළිබඳ සාක්ෂි දීමට ය.

වසර 13කින් පසු මෙම නඩුවට අදාළ අධිචෝදනා ගොනු කර මහාධිකරණයේ විභාගය ආරම්භ වීමෙන් පසු සිදු වන්නේ වූදිතයන් අධිකරණය මගහැරීමයි. වූදිතයන්ට අධිකරණය මගහැරීමට අවස්ථාව සැලසෙන්නේ මෙම ප්‍රමාදය නිසා බවයි බැලූ බැල්මට පෙනෙන්නේ. අධිකරණයේ වරෙන්තු ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන්නේ පොලිසිය විසින්ම වන අතර, වූදිත පොලිස් නිලධාරීන්ගේ වරෙන්තු ක්‍රියාත්මක කිරීම පොලිසිය විසින් පැහැර හැර ඇති බව බැලූ බැල්මට දක්නට තිබේ.

අවසානයේ සිදු වන්නේ, වූදිතයන්ගේ අධිකරණ මගහැරීම් හේතු කොටගෙන කල් ගිය නඩුව 2017 වසරේදී ඒක පාර්ශවිකව විභාගයට ගැනීමයි. එනම්, අපරාධය සිදු වී වසර 17 කට පසුවය. ලසන්ත ජගත් කුමාර මිය යන විට ඔහුට සිටි දරුවා මේ වන විට වසර 18 ක් සම්පූර්ණ වූණු වයෝපූර්ණත්වයට පත් වූවෙකි. සිය පියා වෙනුවෙන් යුක්තිය ඉටු කිරීමට අසමත් වූ රාජ්‍යයක ජීවත් වීමට ඔහුට සිදු වී ඇත. අදටත් මෙම නඩුවේ වූදිතයෝ අධිකරණයට ඉදිරිපත් නොවෙති. ආගමන විගමන දෙපාර්තමේන්තුවේ දත්ත අනුව වූදිතයන් විදේශගත වී සිට නැවත ලංකාවට පැමිණ ඇති බව අමිතා ප්‍රියන්ති මහත්මිය ප්‍රකාශ කරයි. වූදිතට විරුද්ධ වරෙන්තු ක්‍රියාත්මක කිරීමට ඉදිරියට හෝ පොලිසිය ක්‍රියාත්මක වනු

ඇත්ද? මෙම නඩුව කෙදිනක හෝ කෙළවර වන මොහොතක වූදිනයන්ට විරුද්ධව අධිකරණය මගින් දඬුවම් ලබා දුනහොත්, එම දඬුවම ක්‍රියාත්මක කිරීමටත් සිදු වේද යන්නමේ වන විටත් මතු ව ඇති සැකයකි.

මේ වන විට මෙම නඩු විභාගයේ පැමිණිල්ලේ සාක්ෂි විමසීම සිදු වන අතර, එම සාක්ෂිකරුවන්ට සාක්ෂි දීමට සිදු වන්නේ වසර 20කට එහා ගිය සිය මතකයෙන් හෝ වාර්තා පරීක්ෂා කිරීමෙනි. මේ සම්බන්ධයෙන් සාක්ෂි ලබා දෙන ඇතැම් රජයේ නිලධාරීහු මේ වන විටත් සේවයෙන් විශ්‍රාම ගොස් සිටිති. සාධාරණ සැකයෙන් ඔබ්බට ඔප්පු කළ යුතු යැයි ඔප්පු කිරීමේ භාරයක් පවතින දීර්ඝ කාලීන අපරාධ නඩුවක සාක්ෂිකරුවන්ගේ තත්ත්වය මෙයයි.

වසර 13 කින් පසු හෝ මෙම නඩුවේ අධිචෝදනා ගොනු කිරීමටත් වසර 17කින් පසුව හෝ මෙම නඩුව විභාග කිරීමටත් අදාළව කටයුතු සිදු වන්නේ ලසන්ත ජගත් කුමාරගේ සහෝදරියක් වූ අමිතා ප්‍රියන්ති මහත්මියගේ අප්‍රතිභත ධෛර්යය හා කැපවීම නිසාය. යුක්තිය වෙනුවෙන් පවතින සියලු නීති භාවිතා කිරීමට අමිතා පසුබට නොවුණි. රයිට් ටු ලයිෆ් මානව හිමිකම් සංවිධානය විසින් පැවැත් වූ එක්සත් ජාතීන්ගේ වදහිංසනයට පාත්‍ර වූවන්ට සහය දැක්වීමේ ජාත්‍යන්තර දින සැමරුමේ අදහස් දක්වමින් ජ්‍යෙෂ්ඨ නීතිඥ ජේ. සී වැලිඅමුණ මහතා ප්‍රකාශ කළේ, ශ්‍රියානි සිල්වා එ. ඉද්දමල්ගොඩ නඩුව සාර්ථක වූයේ ඒ සම්බන්ධයෙන් අඛණ්ඩව කැපවුණු අමිතා ප්‍රියන්ති මහත්මිය නිසා බවයි. ලෝකයේ දීර්ඝතම කාලයක් ගත වූ වදහිංසා නඩුව බවටද පත්වෙමින් වසර විස්සකට අධික කාලයක් දිග්ගැස්සී ඇති මෙම වද හිංසා නඩුව කල් ගත වී හෝ අධිචෝදනා ගොනු කර විභාග යට ගැනීමට හැකි වී ඇත්තේ, අමිතා ප්‍රියන්ති මහත්මියගේ එම ධෛර්යය හා කැපවීම හේතු කොට ගෙනය.

මූලික අයිතිවාසිකම් කඩවීමක් වූ වද හිංසනයකට හා මනුෂ්‍ය ඝාතනයකට එරෙහිව යුක්තිය ඉටු කර ගැනීමට ස්ත්‍රියකට මහේස්ත්‍රාත් අධිකරණයේ සිට ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය දක්වා වසර විසි ගණනක් තිස්සේ ඇවිදීමට සිදු වන්නේ නම්, එය ජාතියක් ලෙස අප ලැජ්ජාවට පත් විය යුතු කරුණකි. ඇය මූලික අයිතිවාසිකම් කඩ වීමට එරෙහිව මානව හිමිකම් කොමිෂන් සභාවට යයි. ඉන් පසු ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයට පෙත්සමක් ගොනු කරයි. මූලික අයිතිවාසිකම් නීතියේ සහ නඩු කාර්ය පටිපාටියේ සංවර්ධනය

වෙනසක් ඇති කිරීමට ඇයගේ පෙත්සම හේතු වෙයි. අදටත් මූලික අයිතිවාසිකම් නඩු වලදී යුක්තිය හිමි වන වින්දිතයන් ඇයගේ කැපවීමට ගරු කළ යුතුය. ඇය එතනින් නොනැවතී මහේස්ත්‍රාත් අධිකරණයේ පරීක්ෂණයට අඛණ්ඩව සහය වෙයි. ලඝු නොවන නඩු විභාගය අවසන් වී මහාධිකරණයේ අධි චෝදනා ගොනු කිරීම ප්‍රමාද වද්දී, ඇය ඉන් අධිකරණයට පත් නොවී අධිචෝදනා ගොනු කරන තෙක් සිය අරගලය සිදු කරගෙන යයි. නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුවෙන් මේ සම්බන්ධයෙන් අඛණ්ඩව විමසීම් කරයි. ඒවායේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස අධි චෝදනා ගොනු කිරීම් සිදු වෙයි. අධිකරණ වෛද්‍ය නිලධාරියා විසින් සාවද්‍ය වාර්තා ඉදිරිපත් කරද්දී, එයට එරෙහි වෙයි. ඉන් පසු එම වෛද්‍ය නිලධාරියාට එරෙහිව ශ්‍රී ලංකා වෛද්‍ය සභාවට පැමිණිලි කරයි. වෛද්‍ය සභාවේ පරීක්ෂණයට සහය වෙයි. සිදු වූ හානියට වන්දි ලබා ගැනීමට කොළඹ හා කළුතර දිසා අධිකරණයට යොමු වෙයි. එතැනින් නොනැවතී, කොළඹ දිසා අධිකරණයේ තීන්දු වලට එරෙහිව අභියාචනාධිකරණයටද යොමු වෙයි. අවසානයේ ඇය මේ යුක්තිය සොයා යන ගමනේදී මේ සම්බන්ධයෙන් යොමු විය හැකි සියලු අධිකරණයන් වෙත යොමු වී ඇත. මේ නම් සුළුපටු ධෛර්යයක් නොවේ.

සිය ප්‍රාණසම සහෝදරයාගේ සාකච්ඡාට යුක්තිය ඉටු කර ගැනීමේ අඛණ්ඩ අනවරත අරගලය තුළදී සිය සහෝදරයාගේ මතකය ඇයව යළි යළිත් වේදනාවට පත් කරන්නට ඇත. පොලිස් පහරදීමෙන් පසු අධිකරණයට ඉදිරිපත් කරද්දීත්, යළි බන්ධනාගාරයට ඉදිරිපත් කරද්දීත්, මරණයෙන් පසු පශ්චාත් මරණ පරීක්ෂණයට සිය සහෝදරයාගේ දේහය ඉදිරිපත් කරද්දීත්, විවිධ අධිකරණ කටයුතු තුළ වසර 20ක් මේ සම්බන්ධයෙන් වෙහෙසෙද්දීත්, ඇය විසින් ඇසින් දුටු සිය සහෝදරයා පිළිබඳ කටුක මතකය යළි යළිත් සිහිපත් වෙමින් ඇයගේ හදවත තුවාල කරන්නට ඇත. මෙම කෘතියේ මුල් පරිච්ඡේද රචනා කිරීමේදීද එකී අම්හිරි මතකයෙන් ඇයගේ හදවත රිදුම් දෙන්නට ඇත. ඒ සියලු වේදනාවන් පරයමින් ඉහළට නැගී ඇත්තේ යුක්තිය වෙනුවෙන් ඇය සතු වූ ධෛර්යයි. යුක්තිය වෙනුවෙන් ඇය අදටත් සිය අරගලය නොනවත්වයි.

සිය සහෝදරයාට යුක්තිය ඉටු කර ගැනීමේ ක්‍රියාවලියට පමණක් සීමා නොවී නීතිය බලාත්මක කිරීමේ ආයතනයන්ගෙන් සිදුවන වද හිංසනයන්ගේ පීඩාවට පත් සියලු පුරවැසියන් වෙනුවෙන් කටයුතු කිරීම

දක්වා ඇතේ අරගලය පුළුල් කිරීමට ඇය සමත් වී ඇත.

විලියම් ග්ලැඩ්ස්ටෝන් ප්‍රකාශ කළ පරිදිම, ප්‍රමාද වූ යුක්තිය තුළින් යුක්තිය ප්‍රතික්ෂේප කිරීමද සිදු වෙයි. එනම් ප්‍රමාද වී ලැබෙන යුක්තිය යුක්තිය නොලැබුණා හා සමානය. යුක්තියේ ප්‍රමාදය තුළින් ජයග්‍රහණය කරන්නේ අයුක්තිය බව ලසන්ත ජගත් කුමාර සිදුවීමේදී වූදිනයන් අධිකරණය මගහැරීමෙන් පෙනෙයි. ලංකාවේ අධිකරණ පද්ධතිය වෙළාගෙන පවතින මෙම නඩු ප්‍රමාදය හේතුකොට ගෙන සිදු වන්නේ අයුක්තිය ජයග්‍රහණය කිරීමයි. මාටින් ලූතර් කිං ප්‍රකාශ කළේ, “කොතනක හෝ ඇති අයුක්තිය සෑම තැනම ඇති යුක්තියට තර්ජනයක්” බවයි. (Injustice anywhere is a threat to Justice everywhere) ලංකාවේ නඩු ප්‍රමාදය හේතු කොට ගෙන අයුක්තිය මුළු අධිකරණ පද්ධතිය පුරාවට විහිදෙමින් පවතී. මෙය රාජ්‍යයක පුරවැසියන්ගේ සමස්ත යුක්තියට තර්ජනයකි.

සිය දරුවා අහිමි වුණු හෝ අතුරුදහන්වුනු මව්වරුන්ට, ස්වාමියා අහිමි වුණු හෝ අතුරුදහන් වුණු බිරින්දෑවරුන්ට යුක්තිය තවමත් ප්‍රමාද වී ඇති රටක තවත් එවන්ම නිර්ප්‍රභූ ස්ත්‍රියක වූ අමිතා ප්‍රියන්ති ද ප්‍රමාද වූ යුක්තිය ඉටු කරවා ගැනීමට අඛණ්ඩව අරගල කරන කාන්තාවකි. යුක්ති ගරුක දේශයක් ගොඩ නැගීමට නම් මේ සියලු ස්ත්‍රීන්ට යුක්තිය ඉටු කර ගැනීම වෙනුවෙන් පොදු ජනයා පෙළ ගැසිය යුතුය. “කොතනක හෝ ඇති අයුක්තිය සෑම තැනකම ඇති යුක්තියට තර්ජනයකි”.

නීතිඥ දුලාන් දසනායක
dulandasanayaka@gmail.com

5. ඇමුණුම

ශ්‍රීයානි සිල්වා එදිරිව ඉද්දමල්ගොඩ ශේෂ්ඨාධිකරණ නඩු තීන්දුව - (SCFR -471/2000)

ශ්‍රී ලංකාවේ

කොළඹ 12

ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 126 වගන්තිය අනුව ඉදිරිපත් කරන අයදුම්පත පෙත්සම්කරු

කොට්ඨඉදුරුගේ ශ්‍රීයානි සිල්වා

පෙත්තවත්ත, ගෝමරන්කඩ, පයාගල.

SC No. 471/2000 (FR)

වග උත්තරකරුවන් වන

1. වානක ඉද්දමල්ගොඩ, ස්ථාන භාර නිලධාරී, පොලිස් ස්ථානය, පයාගල
2. ප්‍රසන්න වික්‍රමරත්න, ස්ථාන භාර නිලධාරී (අපරාධ), පොලිස් ස්ථානය, පයාගල
3. ආනන්ද, පොලිස් ස්ථානය, පයාගල
4. වන්දසිරි, පොලිස් කොස්තාපල් (21568), පොලිස් ස්ථානය, පයාගල
5. බන්ධනාගාර කොමසාරිස් ජනරාල්, බන්ධනාගාර දෙපාර්තමේන්තුව, බේස්ලයින් පාර, කොළඹ 8

6. පොලිස්පතිතුමා, පොලිස් මූලස්ථානය, කොළඹ 1

7. නීතිපතිතුමා, නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුව, අළුත්කඩ, කොළඹ 12

යන අයට එදිරිව

විනිසුරු ප්‍රනාන්දු, විනිසුරු යාපා සහ විනිසුරු ද සිල්වා ඉදිරිපිට

නීතිඥයන්: ජේ.සී. වැලිඅමුණ, ශාන්ත ජයවර්ධන සහ චාරුක සමරසේකර - පෙත්සම්කාරිය වෙනුවෙන්

මනෝහර ද සිල්වා, ඩබ්.සී. වීරරත්න - පළමු වන වග උත්තරකරු වෙනුවෙන්

සාලිය පීරිස්, උපුල් කුමරප්පෙරුම - දෙවන හා හතර වන වගඋත්තරකරුවන්වෙනුවෙන්

කේ.ඒ.පී. රණසිංහ, පස්වෙනි හා හත්වෙනි වග උත්තරකරුවන් වෙනුවෙන්

තර්ක කරනු ලැබුවේ: 2003 ජුනි 13 දා සහ 2003 ජූලි 14 දා

නීන්දුව ලබා දුන්නේ: 2003 අගෝස්තු 8 දා

විනිසුරු ප්‍රනාන්දු

මෙම නඩුවෙහි පෙත්සම්කරු නැසී ගිය එම්. කේ. ලසන්ත ජගත් කුමාර ගේ වැන්දඹු බිරිඳයි. පිළි ගෙන ඇති අන්දමට ඔහු පයාගල පොලිසියේ අපරාධ ස්ථානාධිපති වන දෙවන වග උත්තරකරු විසින් 2000 ජුනි මාසයේදී අත්අඩංගුවට ගනු ලැබූ අතර, වැලිකඩ රිමාන්ඩ් බන්ධනාගාරයේ සිටියේදී 2000-06-20 දින මිය ගියේය. පයාගල පොලිසිය විසින් අධික කාලයක් රඳවා තබාගෙන සිටියදී කරන ලද වධහිංසා හේතුවෙන් සිය සෑමියා මියගිය බව පෙත්සම්කරු චෝදනා කරයි. ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 11/13(2) සහ 17 වගන්ති අනුව ඔහුගේ මූලික හිමිකම් උල්ලංඝනය වී ඇති බවද, 126 වගන්තිය අනුව ඔහු විසින් මූලික හිමිකම් පෙත්සමක් ඉදිරිපත්

කිරීම වැළැක්වුණ බවද ඇය පවසයි. 126 වගන්තිය යටතේ ගොනුකර තිබෙන මෙම පෙත්සමෙන් පෙත්සම්කාරිය විසින් ඉල්ලා සිටිනු ලබන්නේ ඔහුගේ අකල් මරණය හේතුවෙන් ඇයටත්, ඔවුන්ගේ බාල වයස්කාර දරුවාටත් ලැබිය යුතු වන්දි ලබා දෙන ලෙසයි.

පෙත්සම්කාරියගේ කරුණු ඉදිරිපත් කිරීම

පෙත්සම්කාරියගේ දිවිරුම් පෙත්සම අනුව, ඇය 1997 ජුනි මාසයේදී ඔහු සමග විවාහ වූවාය. එම වසරේ සැප්තැම්බර් මාසයේදී ඔහු යුද හමුදාවට බැඳී යාපනයේ පුත්තූර් හමුදා කඳවුරේ සේවය කළේය. ඔවුන්ගේ දරුවා 1998 වසරේ උපත ලැබුවේය. පෙත්සම්කාරියගේ සැමියා 1999-01-22 දිනෙන් පසු නැවත සේවයට වාර්තා කළේ නැත.

නීති විරෝධී මත්පැන් සහ මත්පැන් පෙරීමේ උපකරණ ළඟ තබා ගැනීමේ සිද්ධියක් සම්බන්ධයෙන් අංක 4097 /99 යටතේ ඔහුට කළුතර මහේස්ත්‍රාත් අධිකරණය විසින් විවාහ වරෙන්තුවක් නිකුත් කර තිබුණු බව පිළිගෙන තිබේ.

හමුදාව හැරගිය පුද්ගලයකු ලෙස සලකා මියගිය පුද්ගලයා අත්අඩංගුවට ගනු ලැබුවේ 2000-12-06 දින පෙ.ව. 7 ට පමණ පයාගල, වේරගල පිහිටි ඔහුගේ පවුලේ නිවසේදී, දෙවන වග උත්තරකරු (සාපන්වරයකු සහ කොස්තාපල්වරයකු සමග) ය. ඔවුහු සැකකරුගේ දෑත් කෘශ්‍යකින් බැන්දහ. මියගිය පුද්ගලයා තම නිවසට පණවූඩයක් යවන්නැයි පෙත්සම්කාරියට කී විට, දෙවන වග උත්තරකරු ඔහුගේ කම්මුලට පහර තුන හතරක් දී ඔහු ජීප්ටියට නංවා ගත්තේය. ඉන්පසු, පෙත්සම්කාරිය හා ඇගේ මව පයාගල පොලිසියට ගියහ. මුලින් ඇයට සැකකරු බැලීමට දුන්නේ නැත. පසුව ඔහු රැගෙනවිත් ඇයට පෙන්වා, කම්මුල් පහර කීපයක්දී නැවත සිර කුටියට දමන ලදී. අනතුරුව ඇයට සිර මැදිරිය වෙත ගොස් විනාඩි පහක් පමණ ඔහු සමග කතා කිරීමට ඉඩ දෙන ලදී. පොලිසිය ඔහුට පහර දුන්නේ දැයි ඇය ඇසුවිට ඔහු එසේ බව කීවේය.

13 වැනිදා දා පෙ.ව. 8. 30ට, මධ්‍යාහ්නයේදී සහ ප.ව. 4ග00 ට පෙත්සම්කාරිය සැකකරුට කෑම රැගෙන පොලිස් ස්ථානයට ගියාය. එහෙත්,

ඔහු දැක ගැනීමට අවස්ථාව ලැබුණේ තුන්වන අවස්ථාවේදී පමණි. තමන් වේදනාවෙන් පෙළෙන බවත්, ඔක්කාරය තිබෙන නිසා කැම ගත නොහැකි බවත් ඔහු කීවේය. තමන් යුද හමුදා පොලිසියට භාර දෙන ලෙසට ඉල්ලා සිටින්නැයි ඔහු බිරිඳට පැවසීය.

14 වැනිදා උදෑසන සහ දවල් පෙත්සම්කාරිය පොලිස් ස්ථානයට ගියාය. ඔහු අපරාධ ස්ථානය වෙත ප්‍රශ්න කිරීම සඳහා රැගෙන ගිය බව සවස ඇයට දැනුම් දෙන ලදී. ඇයට ද එහි යා හැකි බව දැනුම් දෙන ලදී. ඔහුගේ දකුණු අත දැඩි ලෙස ඉදි මී ඇති බව ඇය එහිදී දුටුවාය. වැලමිටෙන් ඉහළ කොටස කළු පැහැයට හැරී තිබිණි. ඔහුට කතා කිරීමට හෝ ප්‍රවූවෙන් නැගීමට අපහසු විය. ඔහුගේ දණහිසෙන් පහළ පාද දෙකම ඉදිමී තිබිණි. ඔහු ඔක්කාරයෙන් පෙළුණේය. දින දෙකක් තිස්සේ ඔහු නිතර වමනය කරමින් සිටින බව දෙවෙනි වග උත්තරකරු පැවසුවේය. වමනය නතර කිරීම සඳහා බෙහෙත් සහ වමනය දැමීම සඳහා පොලිතින් කවර ගෙනැවිත් දෙන්නැයි ඔහු ඇයට කීවේය. ඒ අවස්ථාවේදීද ඔහුලේ වමනය කළේය. ඔහුට බීමට තැඹිලි දෙන ලදී. ඔහුගේ ඇඟිලි සියල්ල ඉදිමී තිබුණු අතර තැඹිලි ගෙඩිය අල්ලාගත නොහැකිව එය බීම වැටිණි. ඔහු ආපසු සිර මැදිරිය වෙත රැගෙන යන්නැයි දෙවන වග උත්තරකරු නියෝග කළේය. සැකකරුට සිට ගැනීමට බැරිවිය. පෙත්සම්කාරිය ඔහුට උදව් කිරීමට ගිය විට, උදරය ප්‍රදේශයෙන් අල්ලන්නට එපා යයි ඔහු කෑ ගැසුවේය. සිරකුටියට දැමූ පසු ඔහුට ඇය සමග පෞද්ගලිකව කතා කිරීමට හැකි වූ විට, පොලිස් නිලධාරීන් ඔහුට දැඩි ලෙස පහරදුන් බව ඔහු පැවසීය.

මියගිය පුද්ගලයා ගේ මව සහ සොයුරියද දිවුරුම් පෙත්සම් ඉදිරිපත් කරමින් ඔවුන් පොලිස් ස්ථානයට ගිය අවස්ථා ගැන විස්තර ඉදිරිපත් කළහ. එමගින් පෙත්සම්කාරියගේ විස්තරය කවදුරටත් තහවුරු විය. විශේෂයෙන්ම මියගිය පුද්ගලයා සිටි වේදනාකාරී තත්වය විස්තර කරන ලදී. එම දිවුරුම් පෙත්සම්වලින් වෙනත් කරුණු ද අනාවරණය විය. සැකකරු අධිකරණයට ඉදිරිපත් නොකරන බව හා ඔහු යුද හමුදා පොලිසියට භාරදෙනු ඇති බව පොලිස් නිලධාරීන් 13 දා ඔවුන්ට දැනුම් දුන්හ.

15 වැනිදා තමන් හා තම සහෝදරිය කළුතර සහකාර පොලිස් අධිකාරිවරයා වෙත පැමිණිලි කළ බව මියගිය පුද්ගලයාගේ සහෝදරිය ප්‍රකාශ කළාය. ඔහු ඔවුන්ගේ ප්‍රකාශය සටහන් කරගත්තේ නැත. එහෙත්,

පයාගල පොලිසියට කතාකර සැකකරු යුද හමුදා පොලිසියට භාරදෙන ලෙස නියෝග කළේය. එදින සවස ඇය පයාගල පොලිස් ස්ථානයට ගියවිට, සැකකරු පොලිස් ස්ථානයෙන් පිටතට රැගෙන ගිය බව දැනුම් දෙන ලදී. ටික වේලාවකට පසු සැකකරු පොලිස් ජීප් රියකින් රැගෙන එන අයුරු ඇය දුටුවාය. ඔහුට ඇවිදීමට නොහැකි වූ අතර දෙකට නැවී සිටියේය. හතර වැනි විත්තිකරු වන පොලිස් කොස්තාපල්වරයා ඔහු සිරකුටිය වෙත තල්ලු කළේය. මියගිය පුද්ගලයා අධිකරණයට ඉදිරිපත් නොකර ඒ අන්දමින් පහර දුන්නේ ඇයි දැයි ඇය දෙවන වග උත්තරකරුගෙන් ඇසුවාය. මියගිය පුද්ගලයා 16 දින අධිකරණයට ඉදිරිපත් කරන බව ඔහු පැවසීය. මියගිය පුද්ගලයා වෛද්‍යවරයකු වෙත රැගෙන යාමට අවසර දෙන්නැයි ඇය ඉල්ලා සිටියාය. ඔහු එය ප්‍රතික්ෂේප කර, ආසන්නයේ සිටින වෛද්‍යවරයකු හමු වී බෙහෙතක් රැගෙන එන ලෙස පැවසීය. තමන් නොදුටු, පොලිසිය විසින් පහර දෙන ලද රෝගියකුට ඖෂධ නියම කිරීම එම වෛද්‍යවරයා ප්‍රතික්ෂේප කළේය.

16 වැනිදා ඇය මහේස්ත්‍රාත් අධිකරණය වෙත ගියාය. එදින ප්‍රසිද්ධ නිවාඩු දිනයක් වූ බැවින් සැකකරුවන් ඉදිරිපත් කරනු ලබන්නේ මහේස්ත්‍රාත්වරයාගේ නිල නිවස වෙත බව ඇයට දැනුම් දෙන ලදී. දෙවන වග උත්තරකරු පසුව ඇයට දැනුම් දුන්නේ මියගිය පුද්ගලයා 17 දා අධිකරණය වෙත ඉදිරිපත් කරනු ඇති බවයි. ඇය පොලිස් ස්ථානය වෙත ගොස් සැකකරු එදින අධිකරණය වෙත ඉදිරිපත් නොකළහොත්, මානව හිමිකම් කොමිෂන් සභාවට පැමිණිලි කරන බවට තර්ජනය කරමින් කෑ ගැසුවාය. දෙවන වග උත්තරකරු එවිට සැකකරු පිටතට ගෙනැවිත්, ඔහු අධිකරණය වෙත රැගෙන යමින් සිටින බවද, ඇප ලබාගත හැක්කේ 29 දා බැවින් ඇය උසාවිය වෙත යාමෙහි තේරුමක් නැති බවද පැවසුවේය. මියගිය පුද්ගලයාට ප්‍රතිකාර ලබා දී නැත්තේ ඇයි දැයි විමසූ කල ඔහු ඇයට පැවසුවේ. මියගිය පුද්ගලයා බන්ධනාගාරයට භාර දුන් අවස්ථාවේදී, ඒ මොහොතේදී හා පසුව පොලිසිය ඔහුට පහර දෙනු ඇතැයි බියෙන් මහේස්ත්‍රාත්වරයාට පැමිණිලි නොකළ බව වින්දිතයා බන්ධනාගාර බලධාරීන්ට කීවේය. හතර වැනි වග උත්තරකරු සහ තවත් පොලිස් නිලධාරීන් හය දෙනෙකු තමන්ට පහර දුන් බව ඔහු වැඩිදුරටත් පැවසීය. 18 වැනිදා, යුද හමුදා පොලිසිය ඔහුගේ සොයුරියට දැනුම් දුන්නේ පයාගල පොලිසිය විසින් මරණකරු අත් අඩංගුවට ගැනීම හා රිමාන්ඩ් කිරීම පිළිබඳ තමන්ට දැනුම් දී නැති බවයි.

හතර වැනි විත්තිකරු 17 දා (සෙනසුරාදා) මධ්‍යහ්නයට පෙර මරණකරු කළුතර වැඩ බලන මහේස්ත්‍රාත් වෙත ඉදිරිපත් කරන ලද බවට සැකයක් නැත. ඒ සමග 4097/99 නඩුවට අදාළ යතුරු ලියනය කරන ලද වාර්තාවක් පළමු වග උත්තරකරු විසින් ඉදිරිපත් කරන ලදී. එහෙත්, 2000.06.17 දිනය දරන ලද එම වාර්තාවේ “2000.06.16 දින වන අද දින” ලෙස සඳහන් වීමෙන් ඇඟවෙන්නේ 16 දින ඔහු අධිකරණය වෙත ඉදිරිපත් කිරීමට සලකා බලමින් තිබුණු බවයි. මියගිය පුද්ගලයාට එරෙහිව නඩු කීපයක් තිබෙන බව හතර වැනි වග උත්තරකරු වැඩ බලන මහේස්ත්‍රාත්වරයාට දැනුම් දුන්නේය. ඇප ලබාදීමට විරුද්ධ වෙමින්, සැකකරු යුද හමුදාවට භාරදීම සඳහා දැනුම් දීම කර ඇති බවද දන්වන ලදී. ඒ අනුව මියගිය පුද්ගලයා 29 දා දක්වා රිමාන්ඩ් බන්ධනාගාර ගත කරන ලදී. හතර වැනි වග උත්තරකරු 17 වනදා සැකකරු කළුතර බන්ධනාගාරය වෙත භාර දුන්නේය. 18 වනදා සැකකරු වැලිකඩ බන්ධනාගාරය වෙත මාරු කරන ලදී. 20 දා ඔහු එහිදී මිය ගියේය.

කොළඹ අධිකරණ වෛද්‍ය නිලධාරීවරයා විසින් ඔහුගේ පශ්චාත් මරණ පරීක්ෂණ වාර්තාව ඉදිරිපත් කරන ලදී. මරණකරුගේ ශරීරය පුරාම, හිස, පපුව, උදරය, අත්පාවල හැම තැනම තැලීම් හා සිරිම් තුවාල 20 ක් ඇති බවද, ඔහුගේ දකුණු ඉහළ බාහුව ඉදිමි කළු පැහැ වී ඇති බවද සඳහන් විය. මරණ පරීක්ෂකට අනුව මරණය සිදුවී තිබෙන්නේ මොට ආයුධවලින් පහරදීම නිසා ඇති වූ තත්වය හේතුවෙන් ඇති වූ තුවාල හේතු කරගෙන දරුණු ලෙස වකුගඩු අක්‍රිය වීම හේතුවෙනි.

18. 07. 2000 දින නීතිඥවරයා විසින් ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 126 වගන්තිය අනුව මියගිය පුද්ගලයා වෙනුවෙන් අයදුම්පතක් ඉදිරිපත් කරන ලදී. පෙත්සමේ උපුටා ගැනීමේ හා අන්තර්ගතයේ ඒ පිළිබඳ විස්තර කෙරේ. මරණයට පත් පුද්ගලයාගේ යැපෙන්නන් වෙනුවෙන් රු. මිලියනයක වන්දියක් ඉල්ලා සිටින ලදී. නීතිඥවරයා මියගිය පුද්ගලයා මරණයට පත්වීමට පෙර ඔහු සමග සම්බන්ධ වී එම අයදුම්පත ඉදිරිපත් කිරීම පිළිබඳ ඔහුගෙන් උපදෙස් ලබාගෙන නොතිබිණි. 2000. 08. 23 දින ඔහු පළමුවරට මෙම පෙත්සම වෙනුවෙන් පෙනී සිටි අවස්ථාවේ මම උගත් නීතිඥ මහතාට ඒ බව පෙන්වා දුන්නෙමි. උපදෙස් ලබා දුන්නේ මරණකරුගේ වැන්දඹු භාර්යාව බවද අපේක්ෂිත වන්දිය යැපෙන්නන් වෙනුවෙන් බවද නීතිඥවරයා පැවසීය. ඒ අනුව, බිරිඳ පෙත්සම්කරු ලෙස සඳහන් කරමින්

මෙම සංශෝධිත පෙත්සම 2000. 03. 10 දින ඉදිරිපත් කරන ලදී. එදින පහත දැක්වෙන නියෝගය කරන ලදී:

“පෙත්සම්කරුගේ පැමිණිල්ල වන්නේ ඇගේ සැමියාට. මෙම සංදර්භය තුළ 11 වගන්තිය යටතේ මරණයට පත් පුද්ගලයාගේ යැපෙන්නන්ට වන්දි ලබා ගැනීමේ හිමිකම තිබේ. විශේෂයෙන්ම ශ්‍රී ලංකාව පාර්ශ්වකරුවකු වන වද හිංසනයට එරෙහි සම්මුතියේ 14.1 වගන්තිය අනුව එසේ වන බව ඔහු සඳහන් කළේය. 13(4) වගන්තිය අනුව, ඇතැම් සංදර්භයන් තුළ, අධිකරණ බලය ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා අයදුම් කළ හැකිය. මෙම අවස්ථාවේදී අධිකරණ බලය සම්බන්ධයෙන් වැදගත් ප්‍රශ්නයක් මතුවන මෙයින් 11 / 13 (2) සහ 17 වගන්තිය අනුව සිදු වූ බව කියන උල්ලංඝනයන් සම්බන්ධයෙන් විභාගය ඉදිරියට ගෙන යාමට අවසර දෙමි.”

සිවිල් නඩු විධාන සංග්‍රහයේ දෘෂ්ටි කෝණයෙන් ගත් කල, මියගිය පුද්ගලයකු වෙනුවෙන් ගොනු කරන ලද අයදුම්පතක් (නීතියට අනුව අවලංගු වූ), අදාළ අනුප්‍රාප්තිකයා විසින් කාල සීමාවෙන් පසුව සංශෝධනයක ස්වරූපයෙන් ඉදිරිපත් කරන ලද සම්පූර්ණයෙන්ම වෙනස් අයදුම්පතක් මගින් ප්‍රතිස්ථාපනය කිරීම සඳහා මෙම අධිකරණය විසින් අවසර දී ඇති බව බැලූ බැල්මට පෙනේ. කෙසේ වෙතත්, මූලික අයිතිවාසිකම් පෙත්සම්වලට අදාළ වන නීති එතරම් දැඩි නැත. 1990 දරණ ශේෂ්ඨාධිකරණ නීති 44(4) හි මෙසේ දැක්වේ:

“අදාළ පෙත්සම්කරුගේ මූලික අයිතිවාසිකම් උල්ලංඝනය වී ඇති බවට ඉදිරිපත් වන කරුණු සම්බන්ධයෙන් අධිකරණය තෘප්තිමත් වේ නම්, පෙත්සම්කරුගේ නම සම්බන්ධ අඩුපාඩුවක්, ප්‍රමාද දෝෂයක්, පෙත්සමේ අත්සන් හෝ පෙර කලාසිය සම්බන්ධ දෝෂයක් හේතුවෙන් කිසිදු පෙත්සමක් ප්‍රතික්ෂේප නොකළ යුතුය.”

පෙත්සම්කරුගේ නමෙහි දෝෂය තිබියදීත්, මරණකරු වෙනුවෙන් පෙත්සම ගොනු කිරීම සඳහා අවසර දී තිබෙන්නේ ඔහුගේ වැන්දඹු බිරිඳ වන හෙයින් එම දෝෂය නිවැරදි කිරීමේ හැකියාව තිබේ. මෙම අධිකරණය විසින් ඒ සඳහා අවසර දී තිබේ. එය නීතියේ අරමුණු සමග අනුගත වේ. පෙත්සම්කාරියගේ සැමියාගේ මරණය හේතුවෙන් වැන්දඹු බිරිඳ සම්බන්ධයෙන් බලාත්මක කළ හැකි අයිතිවාසිකම් තිබේද යන්න පිළිබඳව නඩු විභාගය අතරතුර තීරණය කළ යුතුය.

වග උත්තරකරුවන්ගේ ඉදිරිපත් කිරීම

පෙත්සම්කරු විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද දිවුරුම් ප්‍රකාශ තුන සමග තුන් වැනි වග උත්තරකරු අදාළ නොවන හෙයින් ඔහු නිදහස් කරන ලදී. පළමු වැනි, දෙවැනි සහ හතර වැනි වග උත්තරකරුවන් විසින් දිවුරුම් පෙත්සම් ඉදිරිපත් කරමින් පෙත්සමේ සහ දිවුරුම් ප්‍රකාශවල සඳහන් බොහොමයක් ප්‍රකාශ පිළිබඳව සිය නොදන්නාකම ප්‍රකාශ කිරීම හෝ ප්‍රතික්ෂේප කිරීම හෝ සිදු කරන ලදී.

තමන් මියගිය පුද්ගලයා අත්අඩංගුවට ගැනීමට අණ නොකළ බව පවසමින්, පළමු වැනි වග උත්තරකරු තම දිවුරුම් ප්‍රකාශය මගින් පැවසුවේ, පොලිස් වාර්තා අනුව මියගිය පුද්ගලයා අත්අඩංගුවට ගෙන තිබෙන්නේ 12 දා නොව, 16 දා බවයි. ඒ අනුව, ඔහු 17 දා අධිකරණයට ඉදිරිපත් කරන ලදී. "ඔහුට පහර දී ඇති බවට කිසිදු සලකුණක් දක්නට නොලැබුණු අතර ඔහු කිසිදු වේදනාවකින් පසුවන බවක්ද නොපෙනිණි." යි ඔහු සඳහන් කරයි. මියගිය අයට පහරදීමක් හෝ වද හිංසනයට ලක් කිරීමක් සිදු නොවූ බවද, තමන් එවැනි ක්‍රියාවක් නොදුටු බවද, මියගිය පුද්ගලයා හෝ වෙනත් අයකු ඒ පිළිබඳ පැමිණිලි නොකළ බවද, ප්‍රතිකාර ගැනීමේ අවශ්‍යතාවක් පිළිබඳ නොදැන්වූ බවද ඔහු පැවසීය. 12 දා සහ 17 දා අතර කාලය තුළ ඔහුගේ ගමන් බිමන් හා ක්‍රියා පිළිබඳ කිසිදු විස්තරයක් ඔහු ඉදිරිපත් කළේ නැත.

තමන් මියගිය පුද්ගලයා 16 දා අත්අඩංගුවට ගත් බව ප්‍රකාශ කරන දෙවැනි වග උත්තරකරු, ඔහු පොලිස් ස්ථානයෙන් පිටත් වූයේ කුමන අරමුණක් වෙනුවෙන් දැයි පැහැදිලි නොකරයි. මරණයට පත් වූ පුද්ගලයා පිහියක් ලෙලවමින් "අපට" අනිත්නට තැත් කළ බවද, පැන යන්නට උත්සාහ කළ බවද, එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස එම පුද්ගලයාට දකුණු අතින් පහර කීපයක් දෙන්නට සිදු වූ බවද, එසේ කළේ ඔහුගේ අතින් පිහිය බිම වැටීම වීම සඳහා බවද, පාවිච්චි කළේ අවම බලයක් බවද, ඔහු පැවසීය. අත් අඩංගුවට ගෙන සුළු වේලාවකින් පෙ.ව. 10.45ට එම පුද්ගලයාගේ කට උත්තරය සටහන් කරගත් බවද, එය මත පදනම්ව පෙ.ව. 11.25 ට සැකකරු විවිධ ස්ථානවලට රැගෙන ගොස් සොරකම් කළ දේපල ආපසු ලබා ගත් බවද ඔහු පැවසීය. තම දිවුරුම් ප්‍රකාශයට ඇමුණුමක් එකතු කරමින් ඔහු මෙසේ ද පැවසීය. අත් අඩංගුවට ගැනීම පිළිබඳ ඔහුගේ සටහන් බරපතල

අපරාධ තොරතුරු පොතේ පෙ.ව. 9.45 ට සටහන් කරන ලදී. එහෙත්, පෙ.ව. 9. 50 ට සටහන් කර ගන්නා ලද දෙවන සටහන් කට්ටලය එයට ඇතුළත් නොකරන ලද අතර, සුළු වැරදි තොරතුරු පොතෙහි 17 දා ප.ව. 4.00ට අලවන ලදී.

වග උත්තරකරුවන් දෙදෙනා විසින්ම, IB උපුටා ගැනීම් රැසක් අමුණා තිබේ. එහි ප්‍රකාශ, පැමිණිලි සහ සටහන් වෙයි.

හතර වන වග උත්තරකරුගේ දිවිරුම් ප්‍රකාශය දෙවන වග උත්තරකරුගේ දිවිරුම් ප්‍රකාශයට සමානය. මියගිය පුද්ගලයා අධිකරණයට ඉදිරිපත් කර බන්ධනාගාර අධිකාරීන්ට භාර දුන් බව එහි දැක්වේ. සැකකරු අයහපත් සැලකීමක් පිළිබඳ කිසිදු ප්‍රකාශයක් මහේස්ත්‍රාත්වරයා හමුවේ සිදුනොකළ බවද ඔහු ප්‍රකාශ කළේය.

හය වැනි වග උත්තරකරු වන පොලිස්පතිවරයා තමන්ගේ හෝ තතු දත් වෙනත් වගකිව යුතු නිලධාරියකුගේ දිවිරුම් ප්‍රකාශයක් ඉදිරිපත් කිරීමට අසමත් විය. පෙත්සමේ දැක්වෙන පහත සඳහන් චෝදනා ප්‍රතික්ෂේප කිරීමේ හැකියාවක් ඔහුට නොමැති බව පිළිගත යුතුය. (අ) වෙනත් කටයුතු හේතුවෙන් කාර්ය බහුල වී සිටින හෙයින් තමන්ට පරීක්ෂණය සිදුකිරීමේ හැකියාවක් නැති බව අපරාධ පරීක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව විසින් මහේස්ත්‍රාත්වරයා වෙත දැනුම් දීම සහ (ආ) පොලිස් අත්අඩංගුවේදී සිදුවූ මරණයක් පිළිබඳ පොලිසිය විමර්ශනය නොකිරීමට තිබීම. පෙත්සම්කරු විසින් පොලිස්පතිවරයා කරන ලද කිසිදු උල්ලංඝනයක් පිළිබඳ සඳහන් නොකරන අතර, ඒ අනුව, ක්‍රියාත්මක නොවීම සම්බන්ධයෙන් ඔහුගේ වගකීම සලකා බැලීම අවශ්‍ය නැත.

ඉදිරිපත් කිරීමේ දෙකෙහි විශ්වසනීයත්වය

මියගිය පුද්ගලයාගේ සහෝදරියගේ දිවිරුම් ප්‍රකාශයට නිශ්චිත ප්‍රතිචාරයක් දැක්වීමට පළමු වැනි හා දෙවැනි වග උත්තරකරුවෝ අසමත් වූහ. එම දිවිරුම් ප්‍රකාශයෙහි ඔවුන්ගෙන් යම් පැහැදිලි කිරීම් අවශ්‍ය වන වැදගත් කරුණු කීපයක් දැක්වේ. පළමුව, මියගිය අයගේ සහෝදරිය ප්‍රකාශ කළ පරිදි 15 දා ඇය කළුතර සහකාර පොලිස් අධිකාරීවරයාට පැමිණිලි

කර තිබිණි. එම පොලිස් අධිකාරිවරයා පයාගල පොලිස් ස්ථානයට දුරකථනයෙන් අමතා සැකකරු යුද හමුදා පොලිසියට භාර දෙන ලෙස දැනුම් දුන්නේය. එම පුද්ගලයා අත්අඩංගුවට ගැනීම පිළිබඳ දැනුම් දී නැති බව 18 දා යුද හමුදා පොලිසිය තමන්ට පැවසූ බව ඇය ප්‍රකාශ කරයි. මියගිය පුද්ගලයා යුද හමුදා පොලිසියට භාරදීමට නියෝගයක් හෝ තීරණයක් හෝ තිබුණු බව 17 දින ජර්නලයේ යොදා තිබෙන සටහනෙන් ඔප්පු වේ. පළමු වැනි සහ දෙවැනි වග උත්තරකරුවන් ඒ හා සම්බන්ධ කිසිදු ලේඛනයක් ඉදිරිපත් කිරීමට සමත් වූයේ නැත. එයට හේතුව විය හැක්කේ ප්‍රශ්නය මතුවූයේ 16 වනදාට පෙර වීමයි. මියගිය පුද්ගලයා 16 වනදාට පෙර අත්අඩංගුවට ගෙන තිබෙන බව එයින් පෙනී යයි. එහෙත්, යුද හමුදා පොලිසියට දැනුම් දීමක් කර නැත. දෙවනුව, සහෝදරිය පැවසුවේ මියගිය පුද්ගලයා 16 වනදා අධිකරණයට ඉදිරිපත් කරන බව 16 වනදා දෙවන වග උත්තරකරු ඇයට පැවසූ බවයි. පළමු වැනි වග උත්තරකරු විසින් අධිකරණයට ඉදිරිපත් කරන ලද වාර්තාවේ "2000-06-16 වන අද දින" යනුවෙන් සඳහන් වේ. 16 වන දින, දෙවැනි වග උත්තරකරුගේ නියමය පරිදි ඇය වෛද්‍යවරයකුගෙන් බෙහෙත් ගැන විමසූ බව ඇය තහවුරු කරයි. පළමු වැනි හා දෙවැනි වග උත්තරකරුවන් මෙම කරුණු පිළිබඳ මීට වඩා විධිමත් අන්දමින් කටයුතු කළ යුතුව තිබිණි. සහකාර පොලිස් අධිකාරිවරයාගෙන් සහ අදාළ වෛද්‍යවරයාගෙන් දිවුරුම් ප්‍රකාශ ලබා ගෙන ඉදිරිපත් කළ හැකිව තිබිණි.

වග උත්තරකරුවන්ගේ කරුණු ඉදිරිපත් කිරීමෙහි වෙනත් ප්‍රතිරෝධතා සහ අඩුපාඩු තිබේ. තම දිවුරුම් ප්‍රකාශවල ප්‍රමාද දෝෂ මග හරවා ගැනීම සඳහා ඔවුන් විසින් ෂරී උපුටාගැනීම් රැසක් ඉදිරිපත් කර තිබේ. ඒවා මූලික සාක්ෂි ලෙස සැලකිය නොහැකිය. එම දෝෂවලට අමතරව, එම උපුටා ගැනීම් මගින් තවත් අඩුපාඩු රැසක් හෙළිදරව් වේ. දෙවැනි වග උත්තරකරු 16 දා පෙ.ව. 7.00 ට තමන් සන්නද්ධ පොලිස් කණ්ඩායමක් සමග පෞද්ගලික වාහනයක පිටව යන බවට තබන සටහනෙහි එම වාහනයේ ලියාපදිංචි අංකය, හිමිකාරිත්වය, රියදුරාගේ නම හෝ ගමනාරම්භයේදී වාහනයේ මීටරයේ දැක්වෙන කිලෝමීටර් සංඛ්‍යාව පිළිබඳ කිසිදු සටහනක් නැත. පයාගල පොලිසියෙහි අඩු වශයෙන් ජීප් රථ දෙකක් ඇති බව පසුව යොදා ඇති සටහන්වලින් පෙනේ. ඒවා භාවිතා කරන හැමවිටම, ලියාපදිංචි අංකය, ගමන් කර තිබෙන දුර සහ රියදුරාගේ නම ආදිය වාර්තා ගතකර තිබේ. උදෑසන 7.00 ට ජීප් රථ දෙකම නොතිබූ බව හා පෞද්ගලික

වාහන පහසුකමක් තිබුණු බව පිළිගත නොහැකිය. ජ්ජේරථ භාවිතා කරනු ලැබුවේ කුමන කටයුත්තකටද යන්න පිළිබඳ විස්තර පහසුවෙන් ඉදිරිපත් කිරීමේ හැකියාව වග උත්තරකරුවන්ට තිබිණි. ඒ පළමුව, පෙත්සම්කාරිය සඳහන් කරන පරිදි මියගිය පුද්ගලයා අත්අඩංගුවට ගනු ලැබූ අවස්ථාව වන 12 වනදා පෙ.ව. 7.00 ට සහ දෙවනුව, 16 වනදා පෙ.ව. 7.00 ටය.

එම පිටත යාම පිළිබඳ සටහන අනුව, එම ගමන සෘජුව හෝ වක්‍රව හෝ මියගිය පුද්ගලයා සෙවීමට ගිය ගමනක් නොවේ. ඒ වෙනුවට බරපතල වැරදි සම්බන්ධයෙන් අවශ්‍යව සිටි සැකකරුවකු පිළිබඳ ලැබුණු තොරතුරු විමර්ශනය කිරීමට ගිය ගමනකි. දෙවැනි වග උත්තරකරුගේ පැමිණීමේ සටහන 9.45 ට යොදා තිබේ. එහිදී ඔහු පවසන්නේ එම විමර්ශනය අසාර්ථක වූ බවයි. ඉන් අනතුරුව, ප්‍රදේශයේ මුර සංචාරයේ යෙදෙද්දී මියගිය පුද්ගලයා දැක ඔහු හමුදාවෙන් පළාගිය අයකු බව හඳුනාගෙන තිබේ. අංක 4097 /99 නඩුව සම්බන්ධයෙන් ඔහුට බරපතල වරදක් සම්බන්ධයෙන් විවෘත වරෙන්තුවක් නිකුත් කර තිබිණි. සැකකරු අත්අඩංගුවට ගැනීමට පෙර ඔහුට වරෙන්තුවෙහි අඩංගු කරුණු කියා පැහැදිලි කරදුන් බවක් සටහන්වලින් පැවසෙන්නේ නැත. එම ගමන මියගිය පුද්ගලයා සම්බන්ධ එකක් නොවීම එයට පැහැදිලි හේතුවයි. ඒ අනුව, ඔහුට අදාළ වරෙන්තුව රැගෙන යාමට හේතුවක් නැත. කෙසේ වෙතත්, විනාඩි පහකට පසුව පෙ.ව. 9. 50 ට ලියා ඇති බව පෙනෙන (සහ වෙනස් ෂර් සටහනක් ලෙස පසුදින ප.ව. 4. 00 ට අලවා ඇති) දෙවෙනි සටහනට අනුව, ඔවුන් පිටත්ව යාමට පෙර 12 වන දින දෙවැනි වග උත්තරකරුවන් විසින් වෙනත් අයට පැහැදිලි කර තිබෙන්නේ ඔවුන් විවෘත වරෙන්තුවක් ඇති යුද හමුදාව හැර ගිය අයෙකු සෙවීම සඳහා යන බවයි. එම සටහන අනුව, සැකකරු යටත් කර ගත් වහාම එම සැකකරුට විවෘත වරෙන්තුව කියා දී තිබේ.

වාර්තා වන ආකාරයට මියගිය පුද්ගලයාට එරෙහිව ඇති වඩාත්ම බරපතල පැමිණිල්ල සටහන් කරගෙන තිබෙන්නේ 12 දා ප.ව. 5.00 ට ය. එම පැමිණිල්ල දූෂණයට උත්සාහ කිරීම් හා වෙනත් වැරදි වලට අදාළ වේ. දෙවැනි වග උත්තරකරුගේ සටහන්වල මෙම පැමිණිල්ල පිළිබඳ කිසිවක් සඳහන් වන්නේ නැත.

එසේම, 16 වනදා පෙ. ව. 10. 45ට දෙවන වග උත්තරකරු විසින් සටහන් කරගත් බව කියන කට උත්තරයෙහිද ඒ පිළිබඳ කිසිවක් සඳහන්

වන්නේ නැත. එහෙත්, එම කට උත්තරයේ අනෙකුත් සියලු පැමිණිලි සම්බන්ධයෙන් පූර්ණ විස්තර අඩංගු වේ . එයින් පෙනී යන්නේ මියගිය පුද්ගලයා කුමන අවස්ථාවේදී ප්‍රශ්න කිරීමට ලක් කළත්, ඒ වන විට එම පැමිණිල්ල වාර්තා ගතකර නොතිබූ බවයි. ඒ අනුව, සැකකරු අත්අඩංගුවට ගනු ලැබුවේ 12 වැනිදා පෙ.ව. 7. 00ට බවට පෙත්සම්කරුගේ ඉදිරිපත් කිරීම තහවුරු වේ.

පෙත්සම්කාරිය සඳහන් කරන ආකාරයට, මියගිය පුද්ගලයා අත්අඩංගුවට ගැනීමට විරෝධය දැක්වූයේ නැත. අත්අඩංගුවට ගන්නා අවස්ථාවේදී කම්මුල් පහර කීපයක් එල්ල කරන ලද මුත්, තුවාල සිදු වූයේ නැත. වග උත්තරකරුවන් පැවසූ පරිදි, මියගිය පුද්ගලයාට පොලිසිය ඔහු යටත් කර ගැනීමේදී අවම බලය පාවිච්චි කිරීම හේතුවෙන් සුළු තුවාල සිදුවිය. පොලිසියේ කරුණු ඉදිරිපත් කිරීමෙහි බරපතල අසංගතභාවයන් තිබේ. කාලානුරූපව බැලූ කල, දෙවන වග උත්තරකරු පෙ.ව. 9. 45 ට තැබූ සිය සටහන්වල පැවසුවේ ඔහු මියගිය පුද්ගලයාට බැටන් පොල්ලෙන් පහර කීපයක් දුන් බවයි. ඔහු විසින් සැකකරු පරීක්ෂා කර තිබේ. ඔහුගේ ශරීරයේ ඇති වී තිබුණු තුවාල එම පහරදීමේදී බිම වැටීමෙන් ඇති වූ තැලීම්බවද, එසේම, දින කීපයකට ඉහතදී සිදු වූ පහරදීමක් නිසා සිදු වූ තැලීම් තිබුණු බවද ඔහු පවසයි. පෙ.ව. 9. 50 ට ඔහු විසින් තබන ලද සටහනෙහි දී ඔහු තමන් මියගිය පුද්ගලයාගේ දකුණු අතට පහර කීපයක් දුන් බවද, පරීක්ෂා කිරීමේදී ඔහුගේ දකුණු අත ඉදිමී තිබුණු බවද, බිම වැටීම නිසා සිදු වූ සිරිමි හා පැපොල වැළඳීම නිසා ඇතිවූ කැළැල් හා වෙනත් පැරණි කැළැල් තිබුණු බවද සඳහන් කරයි. දෙවැනි වග උත්තරකරු සමග ගිය සාප්න්වරයා විසින් පෙ.ව. 9. 50 ට තබන ලද සටහන් අනුව, ඔහුද කෝටුවකින් මියගිය පුද්ගලයාට පහර කීපයක් ගසා තිබේ. ඔහු පරීක්ෂා කිරීමේදී අත් දෙකෙහිම වැලමිටෙන් ඉහළ සිරිමි දැක තිබේ.

එසේම, දින කීපයකට ඉහත සිදුවූ පහරදීමක කැළැල්ද තිබිණි. කෙසේ වෙතත්, මියගිය පුද්ගලයා අත් අඩංගුවට ගත් පොලිස් කොස්තාපල්වරයා විසින් ඉහත කී සටහන් තැබීමට සුළු වේලාවකට පසු තැබූ සටහනෙහි සඳහන් කර තිබෙන්නේ, ඔහු මියගිය පුද්ගලයා පරීක්ෂා කළ බවත්, එවැනි තුවාල කිසිවක් නොදුටු හෙයින් ඒ පිළිබඳ සටහන් නොකළ බවත් ය. මියගිය පුද්ගලයා පෙ.ව. 11. 25 ට පොලිස් ස්ථානයෙන් බැහැර රැගෙන ගොස් ප. ව. 4. 10 ට ආපසු රැගෙන එන ලදී. ඔහුව වෙනත් පොලිස්

කොස්තාපල්වරයකුට භාරදුන් අවස්ථාවේදී එම නිලධාරීවරයා විසින් ඔහු පරීක්ෂා කර වම් අතේ උඩුබාහුවෙහි තැලීම් ඇති බව හා වෙනත් තුවාල දැකිය නොහැකි බවද සටහන් කළේය. මියගිය පුද්ගලයාගේ සිරුරේ පැහැදිලිව පෙනෙන තුවාල කීපයක් තිබීමට හොඳින්ම ඉඩ තිබේ. කෙසේ වෙතත්, මියගිය පුද්ගලයාගේ ශරීරයේ කිසිදු තුවාලයක් නොවූ බව හා පහරදුන් බවට සලකුණක් නොදුටු බවට පළමු වැනි වග උත්තරකරු කරන ප්‍රකාශය භාරගත නොහැකිය.

බොහොමයක් තුවාල බන්ධනාගාර අත් අඩංගුවේදී සිදු වන්නට ඇතැයි පැවසීමට වග උත්තරකරුවෝ උත්සාහ කළහ. හතර වැනි වග උත්තරකරු ඉදිරිපිට දී 17 වැනිදා කළුතර බන්ධනාගාරයේදී සහ 18 වැනිදා වැලිකඩ බන්ධනාගාරයේදී සටහන් කර ගන්නා ලද කට උත්තරය මත ඔවුහු දැඩි ලෙස රඳා පැවතුණහ. මුල් කට උත්තරයෙහි මියගිය පුද්ගලයා පවසන්නේ අතෙහි තිබෙන ඉදිමිම පොලිසිය විසින් කළ පහරදීම නිසා මිස අන් හේතුවක් නිසා ඇතිවූවක් නොවන බවයි. ඔහු වෙනත් තුවාල කිසිවක් ගැන සඳහන් නොකරයි. පයාගල පොලිසිය විසින් තමා අත්අඩංගුවට ගනු ලැබුවේ 12 දා බවද, 17 දින දක්වා තමන් රඳවා තබාගත් බවද, පොලිස් නිලධාරීන් 10 දෙනෙකු ඔහුට පහර දුන් බවද, ඔහුගේ අත්පා වේදනා දුන් බවද, ඔහු වෛද්‍ය ප්‍රතිකාර අපේක්ෂා කරන බවද පසුව දුන් කට උත්තරයේදී ඔහු පැවසීය. ඔහු විසින් දෙවන වග උත්තරකරු වන සාජන්ටි ආනන්ද නම් කරන ලදී (ඔහු හඳුනා ගනු ලැබුවේ නැත). හතර වැනි වග උත්තරකරු ඉදිරියේ කරන ලද පළමු ප්‍රකාශය තවදුරටත් පොලිසිය විසින් පහරදෙනු ඇතැයි ඇතිවූ බිය නිසා අසම්පූර්ණ වීම සිදුවිය හැකි තත්ත්වයකි. ඒ ගැන ඔහු සිය සොයුරියට සඳහන් කර තිබිණි.

පෙත්සම්කරුගේ කරුණු ඉදිරිපත් කිරීම මා භාරගන්නේ පැකිලීමකින් තොරවය. එය සංගත එකක් වන අතර වග උත්තරකරුවන් විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද කරුණු සමග අනුකූලවීමද වැදගත් කරුණකි. වග උත්තරකරුවන්ගේ කරුණු ඉදිරිපත් කිරීම අසංගතභාවයන්ගෙන් හා පරස්පරතාවන්ගෙන් යුතු වේ. මියගිය පුද්ගලයා 12 වැනිදා අත් අඩංගුවට ගෙන 17 වැනිදා දක්වා නීති විරෝධී අන්දමින් රඳවා තබාගත් බව මම පිළි ගනිමි. එම කාලපරිච්ඡේදය තුළදී ඔහුට පොලිස් නිලධාරීන් විසින් දිගින් දිගටම කෲර ලෙස පහර දෙන ලදී. ඔවුන් වින්දිතයාගේ පවුලේ සාමාජිකයන්ගේ ඉල්ලීම් නොතකා හළ අතර, ඔහුගේ වේදනාව සහ පීඩාව

හමුවේ අනුකම්පා විරහිත ලෙස උදාසීන වූහ. ඔහුට අවම වෛද්‍ය ප්‍රතිකාර හෝ ලබා නොදුන් අතර, එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ඔහුගේ මරණය සිදුවිය. එමගින් ඔහුට අධිකරණයෙන් සහන ලබා ගැනීමේ අවස්ථාවද අහිමි විය. බලයලත් අධිකරණයක් විසින් නඩු විභාගයකින් පසුව දෙනු ලබන මරණීය දණ්ඩනයක් ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී පවා එය ක්‍රියාත්මක කළ යුත්තේ අවම වේදනාවක් හා පීඩාවක් ඇතිවන පරිදිය. මරණකරුට එම අයිතිය හෝ ලබාදී නැත.

මරණකරුගේ අයිතිවාසිකම් වෙනුවෙන් නඩු පැවරීමේ අයිතිය

ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 11 /13(2) සහ 17 වගන්ති යටතේ මියගිය පුද්ගලයාගේ අයිතිවාසිකම් බරපතල ලෙස උල්ලංඝනය වී තිබේ. ඒ අනුව, ඔහුට ප්‍රමාණවත් වන්දියක් ලබා ගැනීම සඳහා 126 වගන්තිය යටතේ අයදුම්පතක් ඉදිරිපත් කිරීමේ අයිතිය තිබේ. එහිදී, උල්ලංඝනය කෙතරම් බරපතලද යත්, ඒ සඳහා අයදුම්පතක් ඉදිරිපත් කිරීමට උපදෙස් දීමට තරම් කාලයක් හෝ ඔහු ජීවත් වූයේ නැත. 126(2) වගන්තිය අනුව, මූලික අයිතිවාසිකම් උල්ලංඝනය වූ බව කියන පුද්ගලයෙකුට තමන් විසින්ම හෝ නීතිඥවරයකු මාර්ගයෙන් හෝ අධිකරණයට අයදුම්පතක් ඉදිරිපත් කළ හැකිය. මෙහිදී ප්‍රශ්න කීපයක් මතු වේ. එනම්, 11 වගන්තියට නින්තරිත්ම ජීවත් වීමේ අයිතිය අයත් වෙනවාද? ජීවත් වීමේ අයිතිය උල්ලංඝනය වී තිබේ නම්, මියගිය පුද්ගලයාගෙන් යැපෙන්නන්ට එම උල්ලංඝනය වෙනුවෙන් වන්දි ලබා ගැනීමේ අයිතිය තිබේද? විශේෂයෙන්ම, 11 /13(2) සහ 17 වගන්ති අනුව මූලික අයිතිවාසිකම් උල්ලංඝනය කිරීම හේතුවෙන් වින්දිතයා අයදුම්පතක් ඉදිරිපත් කිරීමට පෙර මියයයි නම් නඩු පැවරීමේ අයිතිය ඔහුගේ හෝ ඇයගේ උරුමකරුවන්ට ලැබේද?

ජීවත් වීමේ අයිතිය මූලික අයිතිවාසිකමක් ලෙස කෙළින්ම පිළිගෙන නැතිමුත්, ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ ෂෂෂ පරිච්ඡේදයේ ඇතැම් විධිවිධාන මගින් එම අයිතිය පිළිගෙන ඇති බව සැලකිය හැකිය. විශේෂයෙන්ම, 13 (4) වගන්තිය අනුව, කිසිදු පුද්ගලයකු හට බලයලත් අධිකරණයක නියෝග යකින් හැර මරණීය දණ්ඩනය හෝ සිර දඬුවම් පැමිණවිය නොහැකිය. ඒ අනුව, අධිකරණ නියෝගයකින් හැර අන් ආකාරයකින් මරණීය දණ්ඩනයට ලක් නොවී සිටීමේ අයිතිය වරදකරුවකුටද තිබේ. (පෞද්ගලික ආරක්ෂාවේ

අයිතිය වැනි වෙනත් ව්‍යතිරේඛයන්ද මෙයට අදාළය.) සාධනීය අරුතින් ගත් කල, එම විධි විධානයේ අර්ථය වන්නේ, අධිකරණයක් විසින් මරණීය දණ්ඩනය පනවා නොමැති නම්, පුද්ගලයකුට ජීවත්වීමට අයිතිය තිබෙන බවයි. ඒ අනුව, 13 (4) වගන්තියෙන් අනිවාර්යයෙන්ම ඇඟවෙන්නේ, පුද්ගලයකුට ජීවත්වීමට ඇති අයිතිය පිළිගන්නා බවයි. ගුණාත්මක ජීවිතයකින් තොරව නිකම්ම පැවතීමට පවා අයිතියක් තිබේ. එය පැහැර ගත හැක්කේ අධිකරණ නියෝගයක් මගින් පමණි. එබැවින්, පුද්ගලයාගේ කැමැත්තෙන් තොරව හෝ එම පුද්ගලයාගේ කැමැත්තට පටහැණිව පුද්ගලයකු නීති විරෝධීලෙස හෝ අධිකරණ නියෝගයක් නොවන වෙනත් ආකාරයකට හෝ මරණයට පත් කරන්නේ නම්, 13 (4) වගන්තිය උල්ලංඝනය වේ. එවැනි සෑම අවස්ථාවකදීම, උල්ලංඝනය සිදුවන විට, වින්දිතයාගේ ජීවත් වීම නතර වේ. එබැවින් එම පුද්ගලයාට තමාට සිදු වූ දෙය සම්බන්ධයෙන් ක්‍රියා මාර්ගයක් ගැනීමේ හැකියාව නැති වේ. ළඟම ඥාතියකුට, නීත්‍යානුකූල උරුමකරුවකුට හෝ යැපෙන්නෙකුට වැරදිකරුවන්ට එරෙහිව නඩු පැවරීමට අයිතියක් නොමැති බව පිළිගතහොත් එහි අර්ථය වන්නේ 13 (4) වගන්තිය උල්ලංඝනය වීම නිසා සිදුවන මරණයකදී ප්‍රතිකර්මයක් නැති බවයි. එහිදී එම වගන්තිය විසින් පිළිගන්නේ යයි සැලකිය හැකි ජීවත්වීමේ අයිතිය මායාවක් බවට පත්වේ. හේතුව, එය උල්ලංඝනය වීම වැළැක්වීමට ක්‍රමයක් නැති වීමයි. එමගින් විෂමතාද ඇතිවේ. 13 (4) වගන්තිය අඩුවෙන් උල්ලංඝනය කිරීමේදී සිර දඬුවම් නියමවන අතර, බරපතල උල්ලංඝනයක් වන මරණය සිදු වීමේදී දණ්ඩනයක් නොලැබේ. ආසන්න උල්ලංඝනයකදී ප්‍රතිකර්මයක් තිබියදී, ඇත්තෙන්ම සිදුවන උල්ලංඝනයකට ප්‍රතිකර්මයක් නැත. එහිදී කළ හැකි දෙය වන්නේ 'මරණය හෝ' යන වචන ඇතුළත්වන පරිදි 13 (4) වගන්තිය පටු ලෙස අර්ථ නිරූපණය කිරීම හෝ 126 (2) වගන්තියේ පුද්ගලයා යන වදන පුළුල් ලෙස අර්ථ නිරූපණය කිරීමයි. එම අර්ථ නිරූපණය තුළට නීත්‍යානුකූල උරුමකරුවන් සහ/ හෝ යැපෙන්නන් ඇතුළත් කළ හැකිය. එහිදී සිදු වන්නේ මූලික අයිතිවාසිකම් සීමාසහිතව අර්ථ නිරූපණය කිරීම හෝ ව්‍යවස්ථාමය ප්‍රතිකර්මය පුළුල් ලෙස අර්ථ නිරූපණය කිරීමයි. ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 4(ඇ) වගන්තිය අනුව, මෙම අධිකරණය මූලික අයිතිවාසිකම්වලට ගරු කරමින්, ආරක්ෂා කරමින් ඒවා වර්ධනය කළ යුතුය. ඒ සඳහා පළමුව සඳහන් කරන ලද මාර්ගය ප්‍රතික්ෂේප කර දෙවනුව සඳහන් කළ මාර්ගය අනුගමනය කිරීමට අවශ්‍යය. 13 (4) වගන්තියෙන් අගවනු ලබන ජීවත්වීමේ අයිතිය උල්ලංඝනය වන සෑම අවස්ථාවකදීම, 126 (2) වගන්තිය විසමතා, අසංගතභාවයන් සහ

අයුක්තිය දුරුවන පරිදි අර්ථ නිරූපණය කළ යුතුය. ඒ අනුව, නීත්‍යානුකූල උරුමකරුවන්ට සහ/ හෝ යැපෙන්නන්ට නීතිමය ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමට අවසර ලබා දිය යුතුය.

ඒ ආකාරයටම, 126 වගන්තිය යටතේ මූලික අයිතිවාසිකමක් උල්ලංඝනය වීම සම්බන්ධයෙන් අයදුම්පතක් ඉදිරිපත් කිරීමට සෑම පුද්ගලයකුටම තිබෙන අයිතිය 17 වගන්තිය මගින් පිළිගනු ලැබේ. එය ස්වාධීන මූලික අයිතිවාසිකමකි. එය උල්ලංඝනය කිරීම සම්බන්ධයෙන් සහන ලබාදෙනු ලැබේ: පෝරගේ ලක්ෂ්මන්ට එදිරිව ප්‍රනාන්දු, SC 24/90 SCM 29-9-95. එවැනි අයදුම්පතක් ඉදිරිපත් කිරීම හා ඒ අනුව කටයුතු කිරීම තාවකාලිකව වළක්වන්නේ නම්, තම මූලික අයිතිවාසිකම් 17 වගන්තිය යටතේ උල්ලංඝනය වන බවට පැමිණිලි කිරීමේ අයිතිය එම පුද්ගලයාට තිබේ. එහෙත්, පැමිණිලි කිරීම සම්පූර්ණයෙන්ම හා ස්ථිරවම වැළැක්වීමේ අරමුණින් යම් පුද්ගලයකු මරණයට පත් කරන්නේ නම්, එම වින්දිතයා වෙනුවට වෙනත් කිසිවකුට පැමිණිලි කරන්නට නොහැකි වීම සිදුවිය යුතු දෙයක්ද? දැනටමත් මෙතැනද ප්‍රකාශ කර තිබෙන හේතු අනුව, 126(2) වගන්තිය අර්ථ නිරූපණය කළ යුත්තේ පුළුල් ලෙසයි

11 වගන්තිය මගින් වද හිංසනයෙන්, කාර හා අමානුෂික සැලකීමෙන් හෝ දඬුවම් කිරීමෙන් ආරක්ෂාව සපයනු ලැබේ. පුද්ගලයකුගේ කැමැත්තට හෝ උවමනාවට පටහැණිව නීති විරෝධී අත්දැමින් පුද්ගලයකුගේ ජීවිතය අහිමි කිරීම අමානුෂික සැලකීමක් වේ. හේතුව මනුෂ්‍යයකු වීම සඳහා ජීවිතය අත්‍යවශ්‍ය බැවිනි. වද හිංසනය හෝ කෲර ලෙස සැලකීම හෝ දඬුවම් කිරීම එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස මරණය සිදුවන තරම් දරුණු වන්නේ නම්, ඒ සම්බන්ධයෙන් වින්දිතයා හැර වෙනත් අයෙකුට පැමිණිලි කළ නොහැකිය යන ස්ථාවරය අනුගමනය කළහොත්, 13(4) හා 17 වගන්තිවලට අදාළව සිදුවන ආකාරයේම විෂමතා, අසංගතභාවයන් සහ අයුක්තියක් සිදුවිය හැකිය. මෙහිදී ද 126 (2) වගන්තිය පුළුල් ලෙස අර්ථ නිරූපණය කළ යුතුය.

දඬුවම් හෝ වෙනත් ක්‍රියා මාර්ග ඔස්සේ ජීවිතය අහිමි නොකිරීමේ අයිතිය 11 වගන්තිය (134 වගන්තිය සමග කියවනු ලබන) මගින් පිළිගන්නා බව මගේ ස්ථාවරයයි. එය අර්ථයෙන් ගත් කල ජීවත්වීමේ අයිතිය පිළිගැනීමකි. එම අයිතිවාසිකම පුළුල් අර්ථයෙන් අර්ථ නිරූපණය කළ යුතුය.

ව්‍යවස්ථාව මගින් මෙම අධිකරණය වෙත පවරන ලද අධිකරණ බලයේ පරම අරමුණ වන්නේ විධායකයේ ක්‍රියාවන්ගෙන් මූලික අයිතිවාසිකම් ආරක්ෂා කිරීමයි. එම අයිතිවාසිකම් ඵලදායී ලෙස ආරක්ෂා කිරීම සඳහා සාධාරණ ලෙස අවශ්‍ය සියලු බලතල අධිකරණය වෙත පිරිනමා ඇති ලෙස සැලකිය යුතුය. (118(ආ) වගන්තිය)

එම නිගමනය වෙත අප යොමු කරන තවත් හේතුවක් තිබේ. වද හිංසනයට සහ වෙනත් කෲර, අමානුෂික හෝ අවමන් සහගත සැලකිලි හෝ දඬුවම්වලට එරෙහි සම්මුතියේ 14.1 වගන්තියෙහි මෙසේ දැක්වේ.

“වද හිංසනයේ වින්දිතයකු වූ ඕනෑම පුද්ගලයකුට තම රටේ නීති පද්ධතිය තුළින් සහන ලබා ගත හැකි බව සහ සාධාරණ සහ ප්‍රමාණවත් වන්දියක් ලබා ගැනීම පිණිස බලාත්මක කළ හැකි අයිතියක් භුක්ති විදිය හැකි බව, සෑම රාජ්‍ය පාර්ශ්වයක් විසින්ම තහවුරු කළ යුතුය. හැකි තරම් පූර්ණ පුනරුත්ථාපනයක් අත්පත් කර ගැනීමේ හැකියාවද එයට ඇතුළත් වේ. වද හිංසන ක්‍රියාවක ප්‍රතිඵලයක් ලෙස වින්දිතයකු මරණයට පත්වුව හොත්, එම පුද්ගලයාගේ යැපෙන්නන්ට වන්දි ලබා ගැනීමේ අයිතිය තිබිය යුතුය.

“මියගිය පුද්ගලයාගේ උරුමකරුවන්ට සහ/ හෝ යැපෙන්නන්ට ද වන්දි ලබා ගැනීමට හැකි වන පරිදි වන්දි සඳහා අයිතිය පිළිබඳ අර්ථ නිරූපණය පුළුල් වනවිට අපගේ නීතිය ජාත්‍යන්තර වගවීම් සහ ප්‍රමිති සමග අනුකූල වේ. එබැවින් එයට ඉඩ දිය යුතුය.

වග උත්තරකරුවන් ගේ පෞද්ගලික වගකීම්

දෙවැනි වග උත්තරකරු විසින් මියගිය තැනැත්තා නීත්‍යානුකූලව 12 වනදා අත්අඩංගුවට ගත් බව හා ඔහු නීති විරෝධී අත්දමින් 17 දා දක්වා අත් අඩංගුවේ තබා ගත් බව වසන් කිරීම සඳහා පසුව ව්‍යාජ සටහන් තැබූ බව මම පිළිගනිමි. එමගින් ඔහු මියගිය පුද්ගලයා භාජනය වූ වද හිංසනයන්ට සහ කෲර සැලකිලිවලට ඔහු ගොදුරු කිරීම සඳහා පහසුකම් සැලසුවේය. වින්දිතයාගේ මරණය සිදු වූ සිදුවීම්වලට ඔහු කැමැත්තෙන් සහභාගි වී තිබේ.

පළමු වන වග උත්තරකරු වෙනුවෙන් පෙනී සිටි උගත් නීතිඥවරයා විසින් ඔහු වෙනුවෙන් පෙන්වා දුන්නේ ඔහු කිසිදු වද හිංසන ක්‍රියාවකට සහභාගි වීම හෝ බලය පැවරීම නොකළ බවයි. එසේම, ඒ පිළිබඳ ඔහු දැනුවත්ව නොසිටි අතර, කිසිවෙකු ඔහුට එවැනි ක්‍රියාවක් සම්බන්ධයෙන් පැමිණිලි කළේද නැත. කෙසේ වෙතත්, මරණකරුගේ සිරුරේ ඔහුට පහරදුන් බවට සලකුණු හෝ ලක්ෂණ නොතිබූ බවට සහ එම පුද්ගලයා කිසිදු වේදනාවකින් පෙළෙන බව නොපෙනුණ බවට ඔහු විසින් කරන ලද තහවුරු කිරීම හේතුවෙන්, ඔහුගේ විශ්වසනීයත්වය පිළිබඳ බරපතල සැකයක් ඇති වේ. එම තහවුරු කිරීම් මගින් ඇඟවෙන්නේ ඔහුමරණකරු දුටු බව හා ඔහුට තිබූ තුවාල නොදැක සිටීමට ඉඩක් නැති බවයි. වැඩිදුරටත්, මියගිය පුද්ගලයා අත් අඩංගුවේ තබාගනු ලැබුවේ පළමු වග උත්තරකරුගේ නියෝග අනුවයි. වැඩිදුර රඳවා තබා ගැනීමේ අවශ්‍යතාව සලකා බැලීම මෙන්ම සැකකරුගේ තත්වය පිළිබඳව සොයා බැලීමද ඔහුගේ වගකීමයි. වැඩිදුර පරීක්ෂණ අනවශ්‍යව තිබියදීත්, 16 වනදා ප.ව. 4.10න් පසුවද, සැකකරු පොලිස් අත්අඩංගුවේ තබා ගැනීම පිළිබඳ පළමු වැනි වග උත්තරකරු විසින් හේතුවක් ලබා දී නැත. පළමු වැනි වග උත්තරකරුට මියගිය පුද්ගලයාගේ තත්වය පිළිබඳ දැනුමක් තිබිණි. එහෙත්, ඔහු එම පුද්ගලයාට වෛද්‍ය ප්‍රතිකාර ලබා දීම නොසලකා හැරී අතර, අඩු තරමේ 16 වැනිදා හෝ ඔහු අධිකරණය වෙත ඉදිරිපත් කිරීමට අසමත් විය.

කුමන තත්වයක් යටතේ වුව, සහභාගිත්වයට, බලය පැවරීමට, අනුගත වීමට සහ/ හෝ දැනුවත්භාවයට පමණක් පළමු වග උත්තරකරුගේ වගකීම හා බැඳීම සීමාවන්නේ නැත. අත් අඩංගුවේ සිටින (මියගිය පුද්ගලයා වැනි) පුද්ගලයන්ට මානුෂික අන්දමින් හා නීත්‍යානුකූලව සලකන බව තහවුරු කිරීම සඳහා අවශ්‍ය සියලු සාධාරණ පියවර ගැනීම ස්ථානාධිපතිවරයා ලෙස ඔහුගේ වගකීමයි. තමන් යටතේ සේවය කරන නිලධාරීන්ගේ ක්‍රියාකාරකම් අධීක්ෂණය කිරීමද එම වගකීමට අයත් වේ. නීතියෙන් අවශ්‍ය පරිදි වින්දිතයාට සැලකීම සඳහා අවශ්‍ය කිසිදු පියවරක් ගැනීමට ඔහු කටයුතු කර නැත. එසේ කළේ නම්, එමගින් වැඩිදුරටත් අයථා සැලකීම් කිරීම වළක්වා ගන්නට පමණක් නොව, ඕනෑම වැරදි ක්‍රියාවක් සම්බන්ධයෙන් ඉක්මනින් විමර්ශනයක් කිරීමටත්, වින්දිතයාට වෛද්‍ය ප්‍රතිකාර ලබා දීමටත් හැකියාව තිබිණි. එබැවින් පළමු වැනි වග උත්තරකරු ඔහුගේ සාවද්‍ය අක්‍රියතාව වෙනුවෙන් වගකිව යුතුය.

වග උත්තරකරුවන්ගේ නීතිඥයන් විසින් ඉල්ලා සිටිනු ලැබුවේ මරණකරුවන්ගේ 'අපරාධ වාර්තාව' සලකා බලා වන්දි ගෙවීමක් අවශ්‍ය නම්, එම වන්දි අඩු කරන ලෙස පමණි. ඔවුන් විසින් SC 328/ 2002 (FR) SCM 4-4 2003 දරණ සංජීව එදිරිව සුරවීර නඩුව හුවා දක්වන ලදී. එහිදී, මේ හා සමාන අන්දමින් සලකනු ලැබ, එහෙත්, ජීවත්වීමේ වාසනාව ලද පෙත්සම්කරුවකු වෙනුවෙන්, එම පෙත්සම්කරුට 'නරක වාර්තාවක්' නොමැති සංදර්භය අනුව වන්දි ලෙස රු. 800,000 ක් සහ නඩු ගාස්තු නියම කරන ලදී. පළමු හා දෙවැනි වග උත්තරකරුවන් විසින් කළ යුතුව තිබුණේ, මරණයට පත්වූ පුද්ගලයාට එරෙහිව තිබුණු චෝදනා පිළිබඳ බලයලත් අධිකරණයක් මගින් සාධාරණ නඩු විභාගයක් ඔස්සේ තීන්දු කිරීමට සැලැස්වීමයි. ඒ දක්වා සැකකරුට අහිංසක පුද්ගලයකුට ලෙස සලකනු ලැබීමේ අයිතිය තිබේ. මියගිය පුද්ගලයාගේ වාර්තා නරක යයි සැලකුවත්, මෙම නඩුව වඩා බරපතලය. හේතුව, මරණකරුට ජීවිතය අහිමිවීම හා තම නරක වාර්තාව නිවැරදි කර ගැනීමට අවස්ථාව නොලැබීමයි.

11/13(2) සහ 17 වගන්ති අනුව මියගිය පුද්ගලයා සතු මූලික අයිතිවාසිකම් පළමු සහ දෙවැනි වග උත්තරකරුවන් සහ වෙනත් පොලිස් නිලධාරීන් විසින් උල්ලංඝනය කර තිබෙන බව තීන්දු කරමි. එම පුද්ගලයාගේ හිමිකම් පෙත්සම්කාරියට සහ එම දෙපොළගේ බාලවයස්කාර දරුවා වන (එම්.කේ. ලක්ෂිත මධුසංඛ) වෙත උපවය වී හෝ විමධ්‍යගත වී තිබේ. මම එම දෙපළට සමාන කොටස් ලෙස රු. 800,000 ක මුදලක් සහ නඩු ගාස්තු වන්දි ලෙස පිරි නමමි. එයින් රු. 700,000 ක් රජය විසින් ගෙවිය යුතු අතර, පළමු වැනි හා දෙවැනි වග උත්තරකරුවන් විසින් රු. 50,000 බැගින් පෞද්ගලිකව 31-12-2003 දිනට පෙර ගෙවිය යුතුය. බාල වයස්කාර ළමයාට හිමි වන රු. 400,000 ක මුදල එම දරුවාගේ නමින් ආයෝජනය කර ළමයාගේ නඩත්තුව වෙනුවෙන් මාසිකව පොළිය පෙත්සම්කරුට ලබා දෙන ලෙසද, මූලික මුදල ඉදිරි කාලයේදී ළමයාට ලබාදෙන ලෙසද නියම කරමි. මෙම නඩු තීන්දුවේ පිටපතක් විශේෂයෙන්ම ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 4(අූ) වගන්තිය ප්‍රකාරව අවශ්‍ය ඉදිරි කටයුතු වෙනුවෙන් ජාතික පොලිස් කොමිෂන් සභාව වෙත යොමු කරන ලෙස මා ලේඛකාධිකාරීවරයා වෙත නියම කරමි.

අත්සන

ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයේ විනිශ්චයකාර

එකඟ වෙමි

යාපා, ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයේ විනිශ්චයකාර

එකඟ වෙමි

ද සිල්වා, ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයේ විනිශ්චයකාර

ඇමුණුම 02

2007 ජූලි 26

ශ්‍රී ලංකා වෛද්‍ය සභාවේ වෘත්තීය ආචාර ධර්ම කමිටුව

1990 වෛද්‍ය විනය (විධිවිධාන) රෙගුලාසි සමග කියැවෙන වෛද්‍ය ආඥා පනත යටතේ සිදුවන විමර්ශනය

පැමිණිලිකරු
මුල්ලෙකන්දගේ අමිතා ප්‍රියන්ති,
අංක 315 ඒ, වේරගල,
පයාගල

එදිරිව
වග උත්තරකරු
වෛද්‍ය ඩබ්.ආර්. පියසෝම,
අංක 42/21, තාප්ප වත්ත පාර,
ගොඩගමුව, මහරගම

වෛද්‍ය ඩබ්.ආර්. පියසෝමට එරෙහි පැමිණිල්ල සම්බන්ධයෙන් වෘත්තීය ආචාර ධර්ම කමිටුවේ තීන්දුව - 2007 ජූලි (නඩුඅංක PPC 53)

අංක 315 ඒ, වේරගල, පයාගල ලිපිනයේ පදිංචි මුල්ලෙකන්දගේ අමිතා ප්‍රියන්ති විසින් 2001 අප්‍රේල් 5 දා තමන් යුතු ශ්‍රී ලංකා වෛද්‍ය සභාවේ ලේඛකාධිකාරී වෙත යොමු කරන ලද දිවුරුම් ප්‍රකාශය, මූලික කාර්ය පටිපාටි කමිටුව වෙත යොමු කරන ලදුව, වෛද්‍ය ඩබ්.ආර්. පියසෝමට එරෙහිව පැමිණිල්ලක් ගොනු කරන ලදී. පැමිණිලිකාරිය සිය දිවුරුම් ප්‍රකාශයෙහි පැවසුවේ ඇගේ සහෝදරයා වූ නැසී ගිය මුල්ලෙකන්දගේ ලසන්ත ජගත් කුමාර පයාගල පොලිසිය විසින් 2000 ජූනි 12 දින අත් අඩංගුවට ගනු ලැබ, පයාගල පොලිස් ස්ථානයේ නිලධාරීන් විසින් කෲර හා අමානුෂික වද හිංසනයට ලක් කරන ලද බවයි. පොලිස් අත් අඩංගුවේ සිටියදී පොලිසිය විසින් කරන ලද පහරදීම හේතුවෙන් තුවාල ලද ඇගේ සහෝදරයා අධිකරණ වෛද්‍ය නිලධාරී ඩබ්. ආර්. පියසෝම වෙත වෛද්‍ය පරීක්ෂණයක් සඳහා යොමු කරන ලද බව හා වෛද්‍යවරයා තම වෘත්තීය වගකීම ඉෂ්ට කිරීමට අසමත් වීම හේතුවෙන් 2000 වසරේ ජූනි 20 දින තම සහෝදරයාගේ මරණය සිදු වූ බව ඇය වැඩිදුරටත් පැවසුවාය.

මූලික කාර්ය පටිපාටි කමිටුව විසින් 2001 ඔක්තෝබර් 24 දා මෙම කරුණ සැලකිල්ලට ගන්නා ලදී. පැමිණිලිකාරියගේ සාක්ෂි සටහන් කර ගන්නා ලදී. ඇගේ සහෝදරයා 2000 ජුනි 12 දා අත් අඩංගුවට ගනු ලැබූ බව ඇය පැවසුවාය. 2000 ජුනි 14 දින ඇය සිය සහෝදරයා බැලීම සඳහා පොලිස් ස්ථානයට ගිය විට, පොලිසිය තමන්ට පහර දුන් බව සහෝදරයා පැවසීය. ඇගේ විස්තර සහිත ප්‍රකාශයෙහි ඇය සහෝදරයා බලන්නට ගිය දින වකවානුද, ඔහුට වෛද්‍ය ප්‍රතිකාර ලබා නොදී තිබුණු බවද සඳහන් විය. ඇගේ ප්‍රධාන පැමිණිල්ල වූයේ වෛද්‍ය ඩබ්.ආර්. පියසෝම තම සහෝදරයා පරීක්ෂා නොකර නීතිමය වෛද්‍ය ලේඛනය සම්පූර්ණ කළ බවයි.

මූලික කාර්ය පටිපාටි කමිටුව 2001 නොවැම්බර් 2 දා රැස්වී වෛද්‍ය ඩබ්.ආර්. පියසෝමගේ සාක්ෂි සටහන් කර ගත්තේය. තමන් රෝගියාගේ කම්සය ගලවා ඔහු පරීක්ෂා කළ බව වෛද්‍යවරයා ඔහුගේ සාක්ෂියෙහි පැවසීය. ඔහු ලබා ගත්තේ වාචික එකඟතාව පමණක් බවත්, ලිඛිතව එකඟතාව ලබා නොගැනීම තම අත්වැරදීමක් බවත් ඔහු පිළිගත්තේය. පොලිසිය පොල්ලකින් තමන්ට පහර දුන් බව රෝගියා පැවසූ බව ඔහු පැවසීය. තමන් රෝගියාගේ වෛද්‍ය ඉතිහාසය දීර්ඝ ලෙස විමසා වාර්තා කර ගත්තේ නැති බවද, රෝගියා අත් අඩංගුවට ගනු ලැබූ වේලාව සටහන් කර නොගත් බවද, විනාඩි 15-20 අතර කාලයකදී වෛද්‍ය පරීක්ෂණය අවසන් කළ බවද ඔහු ප්‍රකාශ කළේය.

එසේම තමන් රෝගියාගේ රුධිර පීඩනය මැන සටහන් කර නොගත් බවද, වෛද්‍යවරයා පිළිගත්තේය. ඔහු නාඩි පරීක්ෂා කළමුත්, එයද වාර්තා කර ගත්තේ නැත. තුවාලයේ කාලය තක්සේරු කිරීම වැදගත් බව ඔහු පිළි ගත්තේය. එහෙත්, ඔහු එයද වාර්තාවේ සඳහන් කළේ නැත. තමන් කරන ප්‍රකාශය හා වාර්තාව හැර රෝගියා පරීක්ෂා කළ බව ඔප්පු කිරීමට වෙනත් සාධක නැති බවද ඔහු පිළි ගත්තේය. රෝගියාගේ සිරුරේ තුවාල පහක් තිබුණමුත්, ඔහු ඇදක හාන්සි කරවා උදරය පරීක්ෂා නොකළ බව පිළිගත් වෛද්‍යවරයා එසේ කිරීමේ අවශ්‍යතාවක් තමන් නොදුටු බවද පැවසීය. රෝගියාකු පිළිබඳ තක්සේරු කර ප්‍රතිකාර සඳහා එම රෝගියා රෝහල් ගතකළ යුතුද යන්න පිළිබඳ පොලිසියට උපදෙස් දීම සඳහා අධිකරණ වෛද්‍ය නිලධාරීවරයා විසින් ඉතිහාසය සටහන් කරගන්නා නිරීක්ෂණ, නාඩි බැලීම හා පරීක්ෂා කිරීම කළ යුතු බවද ඔහු පිළිගත්තේය.

මූලික කාර්ය පටිපාටි කමිටුවේ එක් සාමාජිකයෙකුද අධිකරණ

වෛද්‍ය නිලධාරීවරයෙකි. එම කමිටුව විසින් මෙම කරුණ විභාග කරණ බැලූ බැල්මට වෛද්‍ය ඩබ්. ආර්. පියසෝමට එරෙහි නඩු නිමිත්තක් තිබෙන හෙයින්, කාරණය මෙම කමිටුව වෙත යොමු කරන ලදී.

ඒ අනුව, 2005 ජනවාරි 20 දින වෛද්‍ය පියසෝම කමිටුව වෙත කැඳවා ඔහුට එරෙහිව පහත දැක්වෙන චෝදනා අට තිබෙන බව දැනුම් දෙන ලදී.

1. පයාගල පොලිසිය විසින් රෝගියා ඉදිරිපත් කරන ලද අවස්ථාවේදී, පොලිසිය තමන්ට පහර දුන් බව රෝගියා කියා තිබියදීත්, ඔබ විසින් අදාළ රෝගියා පරීක්ෂා කිරීමට පෙර ඔහුගේ ලිඛිත එකඟතාව ලබා ගත්තේ නැත.
2. ඔබ රෝගියා පරීක්ෂා කළේ පොලිස් නිලධාරියකු ඉදිරිපිටදී ය.
3. ඔබ අදාළ රෝගියාගේ වෛද්‍ය ඉතිහාසය පිළිබඳ ප්‍රමාණවත් විස්තර ලබා ගැනීමට අසමත් විය.
5. රෝගියාට පහර දුන් බව ඔහු කී පොලිස් නිලධාරීන්ගේ නම් ඔබ විමසුවේ නැත. ඒ අනුව, අදාළ පොලිස් නිලධාරීන්ගේ නම් සටහන් කර ගැනීමටද ඔබ අසමත් විය.
5. ඔබ රෝගියාගේ තත්ත්වය තහවුරු කර ගැනීම සඳහා පරිසමාප්ත පරීක්ෂණයක් කිරීමට අසමත් විය. ඔහුගේ රුධිර පීඩනය පරීක්ෂා කළේ නැත. නාඩි වේගය වාර්තාවේ සටහන් කිරීමට හෝ රෝගියා ඇඳක හාන්සි කරවා පරීක්ෂා කිරීමට අසමත් විය.
6. කුමන සිදු වූ වේලාවන් තක්සේරු කිරීමට හෝ ගණනය කිරීමට ඔබ අසමත් විය.
7. රෝගියාට අත් වී තිබුණු දරුණු/ හානිකර කුමන හඳුනා ගැනීමට/ සටහන් කිරීමට අසමත්වූ ඔබ එතරම් බැරෑරුම් නැති/ හානිදායක නොවන කුමන පිළිබඳ සටහනක් තැබුවේය.
8. කුමන වල හා රෝගියාගේ තත්ත්වය ගැන සලකා බලා රෝගියා රෝහලකට ඇතුළත් කිරීමට නිර්දේශ කිරීමට ඔබ අසමත් විය.

පැමිණිල්ල විසින් පහත දැක්වෙන සාක්ෂිකරුවන් සාක්ෂි ඉදිරිපත් කිරීම සඳහා කැඳවන ලදී.

1. වෛද්‍ය ඩී. අයි. රත්නායක මිය - සහකාර අධිකරණ වෛද්‍ය නිලධාරී, කොළඹ
2. මුල්ලෙකන්දෙගේ අමිතා ප්‍රියන්ති මිය (පැමිණිලිකාරිය) සහ
3. වෛද්‍ය අයි. ඩී. අයි. ද අල්විස් - අධිකරණ වෛද්‍ය නිලධාරී, කොළඹ

වෛද්‍ය පියසෝම කමිටුව හමුවේ සාක්ෂි දුන්නේ නැත. ඔහුගේ නීතිඥවරයා නඩුව අවසන් කිරීමෙන් පසු මෙම කමිටුව විසින් ලේඛකාධිකාරිවරයා හරහා වර්තමානයේදී ලන්ඩනයේ ජීවත් වන වෛද්‍ය පියසෝම හට තම සාක්ෂි සටහන් කිරීම සඳහා කමිටුව හමුවේ පෙනී සිටින ලෙස දැනුම් දීමට කටයුතු කරන ලදී. එයට ප්‍රතිචාර ලෙස වෛද්‍යවරයා ලේඛකාධිකාරිවරයාට ලිපියක් මගින් දැනුම් දුන්නේ ඔහුට කමිටුවේ ඉල්ලීම ඉටුකළ නොහැකි බවයි.

වෛද්‍ය පියසෝමගේ නීතිඥවරයා විසින් ඉදිරිපත් කරනු ලැබුවේ මහාචාර්ය රවීන්ද්‍ර ප්‍රනාන්දුගේ සාක්ෂිය පමණි. ලේඛකාධිකාරිවරයා විසින් පවත්වාගෙන යන ලද චාරිතා අනුව මහාචාර්ය රවීන්ද්‍ර ප්‍රනාන්දු (වෛද්‍ය ඩබ්. ආර්. පියසෝම වෙනුවෙන්) මෙම විමර්ශනය හා සම්බන්ධ ලේඛන ලබා ගැනීම සඳහා 2004 දෙසැම්බර් 14 දින සිට ශ්‍රී ලංකා වෛද්‍ය සභාව සමග සන්නිවේදනයන් පවත්වාගෙන ගියේය. වෛද්‍ය ඩබ්. ආර්. පියසෝම විසින් 2004/02/22 දා තමන් මෙම කමිටුව වෙත යොමු කරන ලද ලිපියෙහි, ඔහු වෙනුවෙන් මහාචාර්ය රවීන්ද්‍ර ප්‍රනාන්දු විසින් ශ්‍රී ලංකා වෛද්‍ය සභාවෙන් ලේඛන ලබා ගන්නා ලද බව සඳහන් කරයි. විමර්ශනය ආරම්භ කළ අවස්ථාවේදී මහාචාර්ය රවීන්ද්‍ර ප්‍රනාන්දු, වෛද්‍ය පියසෝම වෙනුවෙන් පෙනී සිටි නීතිඥවරයා අසලින් අසුන් ගත්තේය. එයට පැමිණිල්ලේ නීතිඥවරයා විරෝධය පළ කළ විට මහාචාර්ය රවීන්ද්‍ර ප්‍රනාන්දු පැවසුවේ වෛද්‍ය පියසෝම වෙනුවෙන් නීතිඥවරයාට උපදෙස් ලබා දීම සඳහා තමා ඔහු අසල සිටිය යුතු බවයි. එම කරුණට එකඟ වන්නේ නැතිව, වෛද්‍ය රවීන්ද්‍ර ප්‍රනාන්දුගේ සාක්ෂි විශේෂඥ සාක්ෂියක් ලෙස සලකා බැලීමට වෛද්‍ය පියසෝම වෙනුවෙන් පෙනී සිටි නීතිඥවරයාගේ ඉල්ලීම මත කමිටුව එකඟ විය. කෙසේ වෙතත්, විමර්ශනය අවසානයේදී, ඔහුගේ සාක්ෂිය කෙතරම් දුරට විශේෂඥ සාක්ෂියක් ලෙස සැලකිය හැකිද යන කරුණ සම්බන්ධයෙන් කමිටුව පැහැදිලි අදහසක නොමැති බවද සටහන් කළ යුතුය. එවැනි සාක්ෂිකරුවකුගෙන් අපේක්ෂිත ස්වාධීනත්වය

නොමැති වීම එහිදී විශේෂයෙන් අදාළ විය.

එසේ වුවත්, වද හිංසනයට අදාළ සිද්ධියේ කෙටි විස්තරයක් සහ පහර දුන්නේ කවුරුද, කුමන වේලාවේද, කොහිදීද, කුමකින්ද යන්න සටහන් කරගත යුතු බව මහාචාර්ය රවින්ද්‍ර ප්‍රනාන්දු සිය සාක්ෂියේදී පැවසීය. මන්ද, රෝගියා විසින් මෙම විස්තර වෛද්‍යවරයා වෙත සපයන ලදී. (2006 ඔක්තෝබර් 12 විභාගයේ වාර්තාවේ 17 පිටුව බලන්න). රෝගියාගේ පූර්ණ නාඩි පරීක්ෂාවක් සහ වෙනත් පරීක්ෂණද, අභ්‍යන්තර ඉන්ද්‍රියට හානි වී යයි සැක සිතේ නම් ඇදක් මත පරීක්ෂා කිරීමද අවශ්‍ය බව ඔහු වැඩිදුරටත් සිය සාක්ෂියේ පැවසීය (2006 ජූලි 5 - පිටුව 29). එම වාර්තාවේම 34 පිටුවෙහි දැක්වෙන පරිදි වෛද්‍ය පියසෝම නාඩි පිළිබඳව කිසිදු තැනක සඳහන් කර නැති බවද ඔහු පැවසීය. මරණයට හේතුව ලෙස දක්වා ඇත්තේ, මොට්ට ආයුධයකින් පහර දීම නිසා ඇති වූ අභ්‍යන්තර කුවාල (musculo cutaneous injury) හේතුවෙන් ඇති වූ උග්‍ර වකුගඩු අක්‍රිය වීමයි. 2005.09.20 දින ඔහු කළුතර අධිකරණ වෛද්‍ය නිලධාරී කාර්යාලය බැලීමට ගිය බව පැවසූ මහාචාර්ය රවින්ද්‍ර ප්‍රනාන්දු පෙන්වා දුන්නේ, තවමත් එම කාර්යාලයේ ඇදක් හෝ රුධිර පීඩනය මනින උපකරණ නැති බවයි.

කෙසේ වෙතත්, වෛද්‍ය පියසෝම පෞද්ගලිකව මේ කිසිදු කාරණයක් පිළිබඳ කතා නොකළ අතර, ඔහු ඒ පිළිබඳ බලධාරීන්ට පැමිණිල්ලක් කර තිබේ නම්, ඒ ගැන සාක්ෂියක් ඉදිරිපත් කළේද නැත. තත්ත්වය එය නම්, වගකිව යුතු අධිකරණ වෛද්‍ය නිලධාරීවරයකු ලෙස ඔහු විසින් කළ යුතුව තිබුණේ ඒ පිළිබඳව බලධාරීන්ට කරුණු ඉදිරිපත් කර අඩුපාඩු නිවැරදි කිරීමට පියවර ගැනීමයි. වෛද්‍ය පියසෝමගේ නොදැනුවත්කම හෝ අක්‍රියභාවය හේතුවෙන් රෝගියාගේ අයිතිවාසිකම් අහිමි කළ නොහැකිය. මෙම කමිටුවෙහි ස්ථාවරය වන්නේ අධිකරණ වෛද්‍ය නිලධාරීවරයකු ලෙස තම රාජකාරි වගකීම් ඉටුකිරීමේදී වෛද්‍ය පියසෝමගේ ක්‍රියා කලාපය පැහැදිලිවම නොසැලකිලිමත්කමක් පෙන්නවන බවය.

වෛද්‍ය අයි. ඩී. ද අල්විස් තම සාක්ෂියෙහි පැවසුවේ (2005 සැප්තැම්බර් 8 දින වාර්තාව බලන්න) ඉතා වැදගත් නීතියක් අනුව කටයුතු කරමින් වෛද්‍ය පියසෝම විසින් රෝගියාගේ එකඟතාව ලබාගත යුතුව තිබුණු බවයි. වෛද්‍ය-නීතිමය කරුණුවලදී වෛද්‍යවරයා විසින් වහා රෝගියාගේ ප්‍රකාශිත කැමැත්ත ලිඛිතව ලබා ගත යුතු බව වෛද්‍ය අල්විස් හරස් ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු ලෙස පැවසීය (බලන්න සැප්තැම්බර් 21

වාර්තාවේ 8 පිටුව).

රෝග විනිශ්චයට හා ප්‍රතිකාරවලට අදාළවන රෝග ලක්ෂණ විස්තර කරන රෝගියකුට සවන් නොදීමේ හානි සිදුවිය හැකි නොසැලකිලිමත්කමක් බවට පුළුල් පිළිගැනීමක් තිබේ. රෝගියා විනාඩි 15-20 අතර කාලයක් පරීක්ෂා කළ බව වෛද්‍ය පියසෝම තම සාක්ෂියෙහි පැවසීය. ඕස්ට්‍රේලියාව iurelli vs' Girgis (1980) 24 S.A.S.R. 264 නඩුවේදී පැමිණිලිකරුට තම රෝග ලක්ෂණ විස්තර කිරීමට ප්‍රමාණවත් කාලයක් හෝ අවස්ථාවක් ලබාදී නැතිබව හෝ වග උත්තරකාර වෛද්‍යවරයා විනාඩි 5-10 අතර කාලයක් පමණක් ලබා දෙමින් ප්‍රමාණවත් තරම් ප්‍රශ්න නොඇසූ බවද ඔප්පු වූ බව මෙම කමිටුව සැලකිල්ලට ගනියි. දැඩි වේදනාවක් පිළිබඳ පැමිණිලි කිරීම, අස්ථි බිඳී ඇති ස්ථානයේ ඇතුළත වලනය වීමක ලක්ෂණයක් විය හැකි බවද, නිවැරදි රෝග විනිශ්චයක් සඳහා කරුණු සියල්ල අවශ්‍ය බවද පිළිගනු ලැබේ.

Barnett vs' Chelsea and Kensington Hospital Management Committee (1969) IQB 428 නඩුවේදීද, වෛද්‍යවරයා වඩා ගැඹුරු පරීක්ෂාවක් කළ යුතුව තිබුණු බවද, රෝග ලක්ෂණ කිහිපයක් අනුව වැඩිදුර පරීක්ෂණ සඳහා රෝගියා රෝහලට ඇතුළත් කළ යුතුව තිබුණු බවද පිළිගැනිණි.

මෙම සිද්ධියේදී තමන්ට පොලිසිය විසින් පොලිකින් පහර දුන් බව රෝගියා වෛද්‍ය පියසෝමට පැමිණිලි කළේය. වෛද්‍ය පියසෝම රෝගියා වෙත තුවාල හතක් ඇති බව වාර්තා කරයි. පසුව ඔහු පැවසුවේ තුවාල ගණන පහක් බවයි. රෝගියකුගේ තත්ත්වය ඇගයීමට ලක්කර, එම පුද්ගලයා ප්‍රතිකාර සඳහා රෝහලකට ඇතුළත් කළ යුතුද යන්න පිළිබඳ පොලිසියට උපදෙස්දීම සඳහා රෝගියාගේ වෛද්‍ය ඉතිහාසය සටහන් කර ගැනීම, නාඩි බැලීම හා අවශ්‍ය පරීක්ෂණ කළ යුතු බවට ඔහු එකඟ විය. කලින්ද සඳහන් කළ පරිදි මූලික කාර්ය පටිපාටි කමිටුව ඉදිරියේ වෛද්‍ය පියසෝම විසින් ලබාදෙන ලද සාක්ෂියේදී තම පාර්ශ්වයෙන් අඩුපාඩු කීපයක් සිදුවී තිබෙන බව ඔහු පිළිගත්තේය.

ප්‍රතිකාර අපේක්ෂා කරන රෝගියාගේ වෛද්‍ය ඉතිහාසයේ රෝග යක හෝ තුවාලයක ලක්ෂණ පමණක් නොව, එවැනිම හෝ වෙනත් තුවාලයක් හෝ රෝග තත්ත්වයක් සඳහා කලින් ලබාගත් ප්‍රතිකාරවල

විස්තරද ඇතුළත්වන බවට පුළුල් පිළිගැනීමක් තිබේ. 2004 පෙබරවාරි 22 දා තමන් ඔහු විසින් කමිටුව වෙත ඉදිරිපත් කරන ලද ලිපියෙහි දැක්වෙන ආකාරයට එවැනි පරීක්ෂාවක් කිරීමේ අවශ්‍යතාවක් ඇති බව වෛද්‍ය ඩබ්. ආර්. පියසෝම සිතුවේ නැත.

අධිකරණ වෛද්‍ය නිලධාරීවරයකු ලෙස වෛද්‍ය ඩබ්. ආර්. පියසෝම රෝගියා පරීක්ෂා කිරීම අවශ්‍යය. ඔහුට එරෙහිව තිබෙන පැමිණිල්ල පිළිබඳ මූලික කාර්ය පටිපාටි කමිටුව ඉදිරියේ සාක්ෂි දුන්නේත්, මෙම කමිටුවට කරුණු පැහැදිලි කර දුන්නේත් ඔහු ය. නීතිඥවරයා විසින් නඩුව අවසන් කර ඇති බැවින් ලන්ඩනයේ සිටින වෛද්‍ය ඩබ්. ආර්. පියසෝමට ඉදිරිපත් වී කරුණු පැහැදිලි කිරීමට අවස්ථාවක් දීමට කමිටුව කැමති බව ලේඛකාධිකාරීවරයා මගින් දැනුම් දීමට කමිටුව කටයුතු කළේ එහෙයිනි. එහෙත්, ඔහු පමණක් දන්නා හේතු මත වෛද්‍ය පියසෝම එම අවස්ථාව උපයෝගී කර නොගන්නට තීරණය කළේය. මෙම පසුබිම තුළ ඔහුගේ නීතිඥවරයා විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද කරුණු කෙරෙහි අවධානය යොමු කිරීමට කමිටුවට සිදුවිය. පැමිණිල්ලේ නීතිඥවරයා විසින් විරෝධතාවක් ඉදිරිපත් කරන ලද අවස්ථාවේදීද මෙම කමිටුව දෙපාර්ශ්වයේම නීතිඥවරුන්ගෙන් ඉල්ලා සිටියේ මෙම විභාගය ඉක්මනින් අවසන් කිරීම සඳහා සහයෝගය ලබාදෙන ලෙසයි.

නීතිඥ මහත්වරුන්ට පහසු දිනයකදී ලිඛිත දේශන ඉදිරිපත් කිරීමට නීතිඥවරුන් දෙපළම එකඟ වූ මුත්, වෛද්‍ය පියසෝම වෙනුවෙන් පෙනීසිටි නීතිඥවරයා ලිඛිත දේශන ඉදිරිපත් නොකළ හෙයින් කමිටුව ලේඛකාධිකාරීවරයා මගින් ලිඛිත දේශන ඉදිරිපත් කරන ලෙස නීතිඥවරයාට දැනුම් දෙන්නට කටයුතු කරන ලදී. පෞද්ගලික දුෂ්කරතාවක් නිසා තමන්ට නියමිත දිනයේදී ලිඛිත දේශන ඉදිරිපත් කිරීමට නොහැකිවූ බව දැනුම් දුන් නීතිඥවරයා 2007 ජූනි 10 දා එය ඉදිරිපත් කළේය.

වෛද්‍ය පියසෝමගේ නීතිඥවරයාගේ ලිඛිත දේශනයේ 22 පිටුවේ 11(ස) ඡේදය අනුව කමිටුව විසින් ඔහුගේ ස්ථාවරය මෙසේ සටහන් කරයි: "මහේස්ත්‍රාත්වරයා වෙත ඉදිරිපත් කිරීමෙන් අනතුරුව පොලිසිය විසින් රෝගියා බන්ධනාගාරය වෙත භාර දෙනු ඇතැයි බලාපොරොත්තු වූ නිසා රෝගියා රෝහලකට ඇතුළත් කිරීමේ අවශ්‍යතාවක් ඇතැයි ඔහු සිතුවේ නැත. එසේම, රෝගියා විසින්ද එවැනි කිසිදු ඉල්ලීමක් කළේ නැත. එසේ

කළා නම් රෝහලකට ඇතුළත් කිරීම නිර්දේශ කිරීමට ඔහු පැකිලෙන්නේ නැත.” ඔහුගේ ප්‍රකාශයෙන් කමිටුව විස්මයට පත් විය.

පොලිසිය තමන්ට පොල්ලකින් පහර දුන් බව හැර, රෝගියා අධිකරණ වෛද්‍ය නිලධාරීවරයාට තවත් කුමක් කියන්නද? තමන් රෝහලට ඇතුළත් කරන ලෙස නිර්දේශ කරන්නැයි ඉල්ලා සිටීම රෝගියාගේ වගකීමක්ද? එසේ නොමැතිනම්, රෝගියාගේ තුවාල රෝහලක වෛද්‍ය අවධානයට යොමුවිය යුතු නිසා ඔහු රෝහල් ගත කළ යුතු බව නිගමනය කිරීම වෛද්‍යවරයාගේ/ අධිකරණ වෛද්‍ය නිලධාරීවරයාගේ වගකීමක්ද?

වගකිව යුතු අධිකරණ වෛද්‍ය නිලධාරීවරයකු ලෙස වෛද්‍ය පියසෝම රෝගියාගේ පැමිණිලි සම්බන්ධයෙන් පරීක්ෂාවෙන් සවන් දෙනු ඇතැයිද, රෝගියා පරීක්ෂා කර ඔහුගේ තුවාල වහා රෝහලක වෛද්‍ය අවධානයට ලක් විය යුතු දැයි තීරණය කරනු ඇතැයිද කමිටුව බලාපොරොත්තු විය. එසේ කරන අතරතුර වෛද්‍ය පියසෝම සිතා ඇත්තේ, රෝගියාට රෝහල් ගතවීමට අවශ්‍ය යැයි ඔහුගෙන්ම ප්‍රකාශ විණි නම් ඔහුට ඒ සඳහා අවස්ථාව දිය හැකිව තිබුණු බවයි. පොලිසිය තමාට පොල්ලකින් පහරදුන් බව රෝගියා පැවසූ අවස්ථාවේදී, වගකිව යුතු අධිකරණ වෛද්‍ය නිලධාරීවරයකු ලෙස වෛද්‍ය පියසෝම විසින් කළ යුතුව තිබුණේ, පොලිසිය එම ස්ථානයෙන් ඉවත් කර පහර දීම පිළිබඳ වැඩිදුර විස්තර කරන්නැයි කීමයි. එසේ වී නම්, එය තුවාල වල ස්වභාවය පිළිබඳ වැඩිදුර පරීක්ෂා කිරීම සඳහා උපකාර වන්නට තිබිණි. වෛද්‍ය පියසෝමගේ මෙම නොසැලකිල්ල හේතුවෙන් රෝගියාට පොලිස් පහර දීම පිළිබඳ වැඩිදුර විස්තර කිරීමේ අවස්ථාව මග හැරිණි. වෛද්‍ය පියසෝමගේ නීතිඥවරයා විසින් SC 471/2000 (FR) නඩුවේ තීන්දුව උපුටා දක්වා තිබිණි.

එම තීන්දුව ප්‍රකාරව, ගරු ශේෂ්ඨාධිකරණය පළමු වග උත්තරකාර පයාගල පොලිස් ස්ථානාධිපතිවරයාට සහ පයාගල පොලිස් ස්ථානයේ අපරාධ ස්ථානාධිපතිවරයාට මියගිය ජගත් කුමාරගේ බිරිඳට වන්දි ගෙවීම සඳහා නියෝග කර තිබිණි. මහේස්ත්‍රාත්වරයා වෙත ඉදිරිපත් කිරීමෙන් අනතුරුව, රෝගියා බන්ධනාගාරය වෙත භාර දෙනු ඇතැයි වෛද්‍ය පියසෝම අනුමාන කළ බවට ඔහුගේ නීතිඥවරයා කරන කරුණු ඉදිරිපත් කිරීම කමිටුවට පිළිගත නොහැකිය. වෛද්‍ය පියසෝම විසින් මෙම සිද්ධිය සම්බන්ධයෙන් කටයුතු කර ඇති ආකාරය පිළිබඳ කමිටුව දැඩි ලෙස බලාපොරොත්තු සුන් වී තිබේ.

වෛද්‍ය පියසෝම මෙම කමිටුව හමුවෙහි සාක්ෂි නොදුන් බැවින් කමිටුව හමුවෙහි තිබෙන්නේ, ඔහු විසින් මූලික කාර්ය පටිපාටි කමිටුව ඉදිරියෙහි දෙන ලද පරස්පර නොවූ සාක්ෂිය සහ මෙම චෝදනා අට සම්බන්ධයෙන් ඔහු විසින් 2004 පෙබරවාරි 22 දින කමිටුව වෙත ඉදිරිපත් කරන ලද ලිපිය පමණි. වෛද්‍ය පියසෝමගේ නීතිඥවරයාගේ ලිඛිත සාක්ෂියෙහි 25 පිටුවේ 14 ඡේදය කමිටුව විසින් සැලකිල්ලට ගනියි. එහි මෙසේ දැක්වේ: "mere omission" lapse or ideal procedure not been followed would not amount to this type of disgraceful and dishonourable conduct' It should be such a magnitude as to shake the conscience of fellow medical men for it to be disgraceful and dishonourable." ඒ අනුව, වෛද්‍ය පියසෝම විසින් මෙම සිද්ධියේදී තම වගකීම් ඉටු කිරීමට අසමත් වී තිබෙන ආකාරය මගින් සහෝදර වෛද්‍යවරුන්ගේ හෘදය සාක්ෂිය කැළඹෙනු ඇති අතර, එය වෛද්‍ය වෘත්තිකයකු ලෙස අවමන් සහගත සහ අගෞරවනීය වේ.

මෙම කමිටුව හමුවෙහි ඉදිරිපත් කරන ලද සාක්ෂි සැලකිල්ලට ගනිමින්, වෛද්‍ය ක්ෂේත්‍රයේ පුළුල් අත්දැකීම් සහිත වෛද්‍යවරුන් කීප දෙනෙකුගෙන් සමන්විත මෙම කමිටුව කණගාටුවෙන් යුතුව සටහන් කරන්නේ වෛද්‍ය ඩබ්.ආර්. පියසෝම වෛද්‍යවරයකු හා අධිකරණ වෛද්‍ය නිලධාරීවරයකු ලෙස තම රාජකාරිය පැහැර හැර ඇති බව හා එය ඉටු කිරීමට අසමත් වී ඇති බවයි. වෛද්‍ය පියසෝම විසින් සිය වගකීම අනුව ප්‍රමාණවත් පූර්වාරක්ෂක ක්‍රියා මාර්ග ගත්තානම්, ඔහුට ජගත් කුමාරගේ ජීවිතය බේරා ගැනීමට හැකියාව බොහෝ දුරට තිබිණි.

අධිකරණ වෛද්‍ය නිලධාරීවරයකු ලෙස තම වගකීම ගැන සැලකිල්ලෙන් හා අවධානයෙන් කටයුතු කළ යුතුව තිබුණු, පැමිණිලිකරු පොලිස් පහරදීමකට ලක්ව සිටි අවස්ථාවක වෛද්‍යවරයකු විසින් පිළිපැදිය යුතුව තිබුණු ප්‍රමිතීන් අනුව කටයුතු කිරීමට වෛද්‍ය ඩබ්. ආර්. පියසෝම අසමත් වී ඇති බවද වැඩිදුරටත් සටහන් කරනු ලැබේ. ඔහු සිය කාර්යය නිවැරදිව කළා නම් බේරා ගත හැකිව තිබුණු ජීවිතයක් අහිමි වෙමින් පුද්ගලයකු මරණයට පත් වී තිබේ. එම සන්දර්භය තුළ, වෛද්‍ය ඩබ්. ආර්. පියසෝම වෘත්තීය ගරුත්වයට හානිකර අපකීර්තිමත් වෘත්තීය වර්ෂාවක් සම්බන්ධයෙන් වරදකරු වන බව මෙම කමිටුව ඒකමතිකව නිගමනය කරයි.

වෛද්‍ය ආඥා පනතෙහි 33 පරිච්ඡේදයෙහි දැක්වෙන බලතල අනුව, වෛද්‍ය ඩබ්. ආර්. පියසෝමගේ නම වෛද්‍ය නාම ලේඛනයෙන් ස්ථිරවම ඉවත් කිරීමට පියවර ගතයුතු බව කමිටුවේ මතයයි. එහෙත්, මෙවැනි පැමිණිල්ලක් මෙම කමිටුව වෙත ඉදිරිපත් වූ පළමු අවස්ථාව මෙය බව හා වෛද්‍ය ඩබ්. ආර්. පියසෝමගේ වයස සැලකිල්ලට ගනිමින්, වෛද්‍ය ඩබ්.ආර්. පියසෝමගේ නම 2007-07-27 දින සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි අවුරුදු තුනක කාලයකට බල පැවැත්වෙන පරිදි වෛද්‍ය නාම ලේඛනයෙන් ඉවත්කිරීමට පියවර ගන්නැයි ශ්‍රී ලංකා වෛද්‍ය සභාවේ ලේඛකාධිකාරිවරයා වෙත දැනුම් දීමට මෙම කමිටුව තීන්දු කර ඇත.

මෙම තීන්දුවේ පිටපතක් වෛද්‍ය ඩබ්.ආර්. පියසෝම මහතා වෙත යැවීමටත්, අධිකරණ වෛද්‍ය නිලධාරිවරුන් සඳහා අවශ්‍ය මාර්ගෝපදේශ සැපයීම සඳහා ඔහුගේ සහාය ලබා ගැනීම පිණිස අධිකරණ වෛද්‍ය නිලධාරිවරයා වෙත යොමු කිරීමටත් කටයුතු කරන ලෙස ලේඛකාධිකාරිවරයාට දැනුම් දෙනු ලැබේ.

අත්සන් කළේ,

සභාපති

වෛද්‍ය එන්. අමරසේකර

වෛද්‍ය සරත් ගාමිණීද සිල්වා

වෛද්‍ය පාලිත අබේකෝන්

වෛද්‍ය තිස්ස වික්‍රමසූරිය

වෛද්‍ය එස්. සිවකුමාරන්

වෛද්‍ය සිචිති ජයසූරිය

වේරගල, පයාගල පදිංචිව සිටි ලසන්ත ජගත් කුමාර
 2000 ජුනි 12 වන දින පයාගල පොලීසිය විසින්
 අත්අඩංගුවට ගෙන තිබුණේ හමුදාවෙන් පලායමේ
 චෝදනාව යටතේය. දින 5ක් තිස්සේ පයාගල පොලීසියේ
 රඳවා තබා ගැනීමෙන් පසුව ලසන්ත ජගත් කුමාර 2000
 ජුනි 17 වන දින අධිකරණයට ඉදිරිපත් කර තිබුණි.
 අධිකරණය විසින් ඔහු කොළඹ මැගසින් බන්ධනාගාරයට
 යොමු කර තිබූ අතර, ඊට දින තුනකට පසුව එනම් 2000
 ජුනි 20 වන දින ලසන්ත බන්ධනාගාරය තුළ දී මිය
 ගොස් තිබුණි.

මේ සම්බන්ධව සිදු කළ මරණ පරීක්ෂණයේ දී හෙලිවූයේ
 ලසන්තට සිදු කළ අමානුෂික පහරදීම් හේතුවෙන් වකුගඩු
 අක්ලියවීම නිසා මරණය සිදුව ඇති බවයි.

අංක 288/135, ජයවර්ධන උද්‍යානය,
 බේස්ලයින් පාර, කොළඹ 09.
 දුරකථනය/ ෆැක්ස්: 011 266 9100
 ඊමේල් right2lifek@gmail.com වෙබ් www.right2lifelanka.org

ISBN 978-624-5860-02-9

9 786245 860029

මිල රු. 100/=